

Program Rewitalizacji Gminy Pszczew na lata 2018-2023

Pszczew, 2018 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	6
2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji.....	7
2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji (NPR)	7
2.2. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2022.....	9
2.3. Ustawa o Rewitalizacji (9 października 2015r).....	17
2.4. Wybór metody realizacji Programu Rewitalizacji.....	19
2.5. Strategiczna Ocena Oddziaływania na środowisko	20
3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	20
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	36
4.1. Sfera społeczna.....	50
4.2 Sfera infrastrukturalno-gospodarcza.....	58
4.3 Sfera przestrzenno – funkcjonalna	64
4.4. Sfera środowiskowa	69
5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji - określenie, w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium najbardziej wymagającego wsparcia.....	73
5.1. Metodologia delimitacji obszarów zdegradowanych.....	73
5.2. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego.....	76
5.3. Określenie obszarów zdegradowanych.....	79
5.4. Obszar rewitalizacji wraz z uzasadnieniem jego wyboru	110
6. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji).....	116
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.	117
8. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	123
9. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych/uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	149
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	156
11. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających).....	164
12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	173

13. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	178
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu	180

Spis tabel

Tabela 1 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych	12
Tabela 2 Granice okręgów wyborczych w Gminie Pszczew.	37
Tabela 3 Przebieg administracyjny obszarów - obszary gminy poddane diagnozie	39
Tabela 4 Przebieg administracyjny obszarów - obszary gminy poddane diagnozie (powierzchnia i ludność)	49
Tabela 5 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	50
Tabela 6 Dane zebrane do wyliczenia wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna	52
Tabela 7 Skala	56
Tabela 8 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna	57
Tabela 9 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	58
Tabela 10 Dane zebrane do wyliczenia wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów – sfera infrastrukturalno-gospodarcza.	60
Tabela 11 Skala.	64
Tabela 12 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera infrastrukturalno-gospodarcza	64
Tabela 13 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	65
Tabela 14 Dane zebrane do wyliczenia wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno-funkcjonalna	66
Tabela 15 Skala.	68
Tabela 16 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera przestrzenno - funkcjonalna .	68
Tabela 17 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	69
Tabela 18 Dane zebrane do wyliczenia wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.	70
Tabela 19 Skala.	72
Tabela 20 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera środowiskowa	72
Tabela 21 Granice obszarów problemowych	74
Tabela 22 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej	80
Tabela 23 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze infrastrukturalno-gospodarczej	84
Tabela 24 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	87
Tabela 25 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej	90
Tabela 26 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze społecznej.	92
Tabela 27 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze infrastrukturalno-gospodarczej.	96
Tabela 28 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.	99
Tabela 29 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze środowiskowej	102
Tabela 30 Liczba punktów wyliczona dla każdego z obszarów w odniesieniu do wszystkich analizowanych sfer	104
Tabela 31 Kryteria określające obszar rewitalizacji	112
Tabela 32 Charakterystyka obszaru rewitalizacji.	114
Tabela 33 Cele programu rewitalizacji	119

Tabela 34 Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	125
Tabela 35 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	127
Tabela 36 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna.....	128
Tabela 37 Realizacja programu aktywizacji gospodarczej.....	130
Tabela 38 Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL).....	132
Tabela 39 Budowa Muzeum – pawilon wystawienniczy i skansen pszczelarski.....	133
Tabela 40 Rewitalizacja Starego Rynku w Pszczewie.....	135
Tabela 42 Rewitalizacja obszaru po starej szkole (Centrum Czytelnicze – Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna)	137
Tabela 43 Utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki.....	139
Tabela 44 Budowa ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie.....	141
Tabela 45 Teren rekreacyjny – plaża i miejsce spotkań mieszkańców	144
Tabela 46 Budowa Centrum Hotelarsko-Rekreacyjnego.....	146
Tabela 47 Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji.....	149
Tabela 48 Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości.	151
Tabela 49 Zadania uzupełniające – projekty edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans	152
Tabela 50 Zadania uzupełniające – działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne	153
Tabela 51 Zadania uzupełniające – projekty skierowane do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego	155
Tabela 52 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji	166
Tabela 53 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji	170
Tabela 54 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 2.....	181

Spis Rysunków

Rysunek 1 Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020.	23
Rysunek 2 Cel strategiczne i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020.....	24
Rysunek 3 Cele główne Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.....	27
Rysunek 4 Cel główny i szczegółowy Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.....	29
Rysunek 5 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020.....	30
Rysunek 6 Cel główny i cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej.....	31
Rysunek 7 Mapa prezentująca wszystkie obszary	41
Rysunek 8 Mapa. Obszar nr 1	42
Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl Rysunek 9 Mapa. Obszar nr 2	42
Rysunek 10 Mapa. Obszar nr 3.....	44
Rysunek 11 Mapa. Obszar nr 4.....	45
Rysunek 12 Mapa. Obszar nr 5.....	46
Rysunek 13 Mapa. Obszar nr 6.....	47
Rysunek 14 Mapa. Obszar nr 7.....	48
Rysunek 15 Sfera społeczna – kryteria delimitacji.....	50
Rysunek 16 Sfera infrastrukturalno - gospodarcza – kryteria delimitacji.....	58
Rysunek 17 Sfera społeczna – przestrzenno – funkcjonalna	65
Rysunek 18 Sfera środowiskowa – kryteria delimitacji.....	69
Rysunek 19 Obszar nr 1.....	113

Wykres 1	Graficzna prezentacja wyników sfery społecznej.....	95
Wykres 2	Graficzna prezentacja wyników sfery infrastrukturalno-gospodarczej.....	98
Wykres 3	Graficzna prezentacja wyników sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	101
Wykres 4	Graficzna prezentacja wyników sfery środowiskowej.	103
Wykres 5	Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych	104
Wykres 6	Sfera społeczna	105
Wykres 7	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	106
Wykres 8	Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	107
Wykres 9	Sfera środowiskowa.....	108

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja to proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, którego realizacja odbywa się poprzez przedsięwzięcia kompleksowe i zintegrowane, uwzględniające istotne aspekty w sferach społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Rewitalizacja jest procesem wieloletnim, skoncentrowanym terytorialnie, inicjowanym i sterowanym przez Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST), prowadzonym w ścisłej współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz. Ze względu na różnorodność aspektów i interesów wszystkich uczestników procesu rewitalizacji konieczne jest stworzenie instrumentu, który pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z celami interesariuszy tego procesu. Takim instrumentem będzie Program Rewitalizacji Gminy Pszczew na lata 2018-2023 (PR). Priorytetami przy tworzeniu niniejszego PR były następujące zagadnienia:

- kompleksowa i rzetelna diagnoza sytuacji obszarów wsparcia,
- wyznaczenie celów operacyjnych i głównych pól interwencji, w których skoncentrowane zostaną działania rewitalizacji, aby wywołane przez nie impulsy odniosły jak najlepszy skutek,
- zapewnienie kompleksowości działań rewitalizacji poprzez łączenie projektów o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym,
- włączenie społeczności lokalnej do tworzenia PR i na każdym etapie jego realizacji, przy wyborze projektów dążenie do trwałości działań i efektów,
- montaż finansowy z różnych źródeł.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji, prowadzone są w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) i zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych). W związku z różnorodnością zjawisk degradacji i podejść do ich przezwyciężenia podstawową wskazówką prowadzenia rewitalizacji powinno być dążenie do programowania i prowadzenia działań jak najbardziej dopasowanych do lokalnych uwarunkowań.

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji wskazanego w programie rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- właściwy dobór narzędzi oraz interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- realizacja zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów (w szczególności lokalnych społeczności, przedsiębiorców, a także innych interesariuszy procesu rewitalizacji i ekspertów) w

procesy programowania i realizacji działań rewitalizacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Ponadto, rewitalizacja ma sprzyjać poprawie ładu przestrzennego, realizacji idei miasta zwartej, przeciwdziałaniu niekontrolowanej suburbanizacji zwłaszcza na styku obszar miejski – obszar wiejski.

2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzonych w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Programu Rewitalizacji.

Działania dotyczące rewitalizacji wpisują się także w szerszy kontekst działań Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotyczących polityki przestrzennej kraju, w szczególności Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 i Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, m.in. w zakresie:

- przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego,
- przeciwdziałania suburbanizacji,
- optymalizacji gospodarowania przestrzenią i zasobami środowiskowymi, głównie poprzez nadanie priorytetu inwestycjom typu brownfield zamiast greenfield, głęboką przebudowę i adaptację zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, rekreacyjnych, społecznych, gospodarczych oraz rekultywację terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze.

2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji (NPR)

NPR został zaprojektowany jako zestaw rozwiązań na rzecz stworzenia korzystnych warunków do prowadzenia skutecznej rewitalizacji, w odniesieniu do przygotowanej przez samorząd gminy diagnozy lokalnych potrzeb i potencjałów. NPR zakłada działania w wielu płaszczyznach, obejmujących m.in. zmiany legislacyjne, narzędzia, informację i edukację oraz instrumenty finansowe. Mówi o kierunkach zmian, które stworzą przyjazne warunki dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce oraz upowszechnią i usystematyzują jej prowadzenie.

Horyzont czasowy systemu wsparcia rewitalizacji to 2023 rok. Wyznaczenie go związane jest z jednej strony z dużymi środkami dostępnymi dla Polski z budżetu UE na lata 2014-2020, a z drugiej umożliwi zbudowanie mocnych podstaw dla krajowych instrumentów, które będą nabierały coraz większego znaczenia w miarę ubywania środków UE.

Wizja Narodowego Planu Rewitalizacji

Myślą przewodnią Narodowego Planu Rewitalizacji ma być zapewnienie mu możliwie powszechnego charakteru tak, aby jak najszersze grono obywateli i podmiotów mogło się utożsamić z ideą naprawy środowiska miejskiego i włączać się lub podejmować z własnej inicjatywy działania w tym

zakresie. Z tej perspektywy plan odnieść się ma zarówno do zagadnienia przywracania świetności dzielnicom śródmiejskim, uzdrawiania relacji społecznych i rozwiązywania problemów infrastrukturalno-technicznych w zaniedbanych dzielnicach „miasta XIX wiecznego” i blokowiskach, ponownego zagospodarowania terenów przemysłowych, powojkowych, po kolejowych i po portowych, jak i innych sytuacji, w których władze samorządowe lub mieszkańcy dochodzą do wniosku, że miasto powinno być na danym obszarze „uzdrowione”.

Cel główny Narodowego Planu Rewitalizacji i definicja rewitalizacji

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Taka definicja rewitalizacji, wynikająca z projektu Krajowej Polityki Miejskiej, jest podstawą prac ustawowych w tym zakresie oraz elementem Wytycznych w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych – perspektywa finansowa 2014-2020.

Programy Rewitalizacji

Program rewitalizacji ma stanowić podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Musi on być podstawowym instrumentem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych. Program rewitalizacji to opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. Objęcie danego obszaru programem rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty/narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne i instrumenty krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Programy rewitalizacji – generalny zakres i sposób przygotowania

Program rewitalizacji musi mieć charakter zintegrowany, wieloaspektowy, obejmujący zidentyfikowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy obszar kryzysowy. W procesie przygotowania programu konieczne jest także przygotowanie pogłębionej diagnozy społecznej dla określenia ewentualnych potrzeb podjęcia wyprzedzających działań o charakterze społecznym (pobudzającym aktywność lokalną) przygotowujących w kolejnym etapie do działań rewitalizacyjnych o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu.

Procesy rewitalizacji muszą być określane przy założeniu precyzyjnego skoncentrowania na najbardziej zdegradowanych (problemowych) obszarach. Program rewitalizacji musi jednoznacznie

wskazywać obszary w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i gdzie koncentracja problemów jest największa.

Program rewitalizacji musi zawierać co najmniej:

- diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych,
- określenie terytoriów wymagających wsparcia,
- wizję wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej ze wskazaniem kierunków działań i wynikających z nich najważniejszych przedsięwzięć,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na danym obszarze zdegradowanym,
- opis zaangażowania społeczności i innych partnerów w przygotowanie i realizację programu,
- ramy finansowe, z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania tj. oprócz finansowania unijnego także finansowanie krajowe czy środki prywatne (z uwzględnieniem zróżnicowania wynikającego ze stopnia pewności co do uzyskania/zapewnienia danych środków),
- system monitorowania zmiany i skuteczności działań.

2.2. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2022

W Wytycznych sformułowano warunki, jakie muszą spełnić projekty rewitalizacyjne, by zostały zakwalifikowane do wsparcia ze środków z UE, a tym samym otrzymywały preferencje (ułatwienia w konkursach, szansa na pozakonkursowe nabory, profilowanie kryteriów wyboru projektów). Szczególny nacisk został położony na odpowiednim przygotowaniu programów rewitalizacji, aby w sposób kompleksowy (łączy sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną i środowiskową) i skoordynowany wyprowadzać obszary zdegradowane z zapaści oraz podnieść jakość życia osób mieszkających na nich.

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych (wynikających z programów rewitalizacji) są środki regionalnych programów operacyjnych (EFRR i EFS), natomiast wsparcie z krajowych programów operacyjnych jest uzupełniające i odbywa się głównie poprzez formułowanie preferencji dla projektów wynikających z programów rewitalizacji.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2020 weszły w życie 3 lipca 2015 r.

Kwestie definicyjne

Na potrzeby projektowania interwencji wspierających rewitalizację współfinansowaną ze środków programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 zdefiniowano następujące zagadnienia:

- 1) *Rewitalizacja* – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).
- 2) *Stan kryzysowy* – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:
 - a) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
 - b) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
 - c) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
 - d) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).
- 3) *Obszar zdegradowany* – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.
- 4) *Obszar rewitalizacji* - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić

rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

- 5) *Program rewitalizacji* - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
- 6) *Projekt rewitalizacyjny* - projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych w Krajowych Programach Operacyjnych

- 1) W zakresie rewitalizacji głównym zadaniem IZ KPO jest takie zaprojektowanie rozwiązań w systemie realizacji KPO, które będą wspierać i promować realizację projektów rewitalizacyjnych obejmujących różne sfery i przyczyniających się do kompleksowej i skoordynowanej rewitalizacji obszarów zdegradowanych.
- 2) Dla zapewnienia szerszego zaangażowania środków UE w działania rewitalizacyjne IZ KPO opracowuje system preferencji dla wsparcia projektów rewitalizacyjnych.
- 3) Preferencje dla wsparcia rewitalizacji są wprowadzane poprzez:
 - a) Kryteria oceny projektów stosowane w konkursowym trybie wyboru projektów rewitalizacyjnych lub
 - b) Konkursy dotyczące projektów realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji lub
 - c) Profilowanie kryteriów dla projektów innych niż rewitalizacyjne wybieranych w trybie konkursowym lub pozakonkursowym.

- 4) Preferencje dla wsparcia projektów rewitalizacyjnych stosuje się w szczególności do projektów z priorytetów inwestycyjnych w poszczególnych programach operacyjnych, wskazanych w Tabeli.

Tabela 1 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych

Program Operacyjny	Priorytety Inwestycyjne
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	4iii Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym 4v Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego 6e (iv) Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszeniu hałasu 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	8ii Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży
Program Operacyjny Polska Wschódnia	4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
Program Operacyjny Polska Cyfrowa	2a Poszerzanie zakresu dostępności łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej 2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia

Źródło: Wytocznice w zakresie rewitalizacji

- 5) W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 możliwe będzie wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji w regionalnych i krajowych programach operacyjnych. Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji może mieć następujący charakter:
- wsparcia procesu programowania rewitalizacji poprzez wsparcie procesu przygotowania programów rewitalizacji jako podstawy prowadzenia rewitalizacji, w tym identyfikacji projektów rewitalizacyjnych, które po spełnieniu warunków nałożonych przez programy operacyjne mogą starać się o dofinansowanie lub preferencje w dofinansowaniu środkami UE;
 - wsparcia procesu przygotowywania do realizacji niektórych projektów rewitalizacyjnych ze względu na ich znaczenie lub charakter.

- 6) Warunki wsparcia procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 określa ten program oraz inne dokumenty ustanawiające warunki wdrażania tego programu.

Załącznik do Wytycznych MIIR:

1. Kompleksowość programu rewitalizacji

- 1) Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. W trakcie opracowywania i wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.
- 2) Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to w każdym przypadku obowiązku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

2. Koncentracja programu rewitalizacji

- 1) Koncentracja interwencji i potrzeba hierarchizacji potrzeb powodują, że programy rewitalizacji dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmujących całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne z definicji skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi oraz możliwości finansowania rewitalizacji.
- 2) Co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego.

3. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych (a także szerzej: przedsięwzięć) jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

3.1 Komplementarność przestrzenna

- 1) Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.
- 2) Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.
- 3) Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.
- 4) Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla skuteczności programu rewitalizacji.

3.2 Komplementarność problemowa

- 5) Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzennofunkcyjnym, technicznym, środowiskowym).
- 6) Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, „rewitalizacji społecznej” – określeń błędnie stosowanych, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.
- 7) W komplementarności problemowej konieczne jest określenie pożądanego stanu, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, oraz jego parametryzacja. Tak postawione zadanie ułatwi później wybór odpowiednich mierników/wskaźników osiągnięcia celów programu rewitalizacji.
- 8) Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.
- 9) Dla uzyskania lepszych efektów komplementarności problemowej przydatna jest pogłębiona i usystematyzowana analiza zjawisk kryzysu na obszarze województwa przygotowana przez samorząd województwa. Analiza ta powinna obejmować m.in. sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną oraz obserwowane zjawiska i trendy demograficzne.

3.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

- 10) Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle.
- 11) W tworzeniu wymogów proceduralnych IZ RPO skupia uwagę na określeniu adekwatnych dla potrzeb i oczekiwanych standardów w zarządzaniu i wdrażaniu programów rewitalizacji.

3.4 Komplementarność międzyokresowa

- 12) W celu zapewnienia komplementarności międzyokresowej IZ RPO opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007- 2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020.
- 13) W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020. Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.
- 14) IZ RPO w projektowaniu wsparcia dla rewitalizacji wykorzystuje doświadczenia z poprzednich perspektyw, w tym wnioski z ewaluacji.

3.5 Komplementarność źródeł finansowania

- 15) Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.
- 16) Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.
- 17) Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE.
- 18) Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądaných zmian.

4. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja

- 1) Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.
- 2) W programie rewitalizacji znajduje się opis procesu jego przygotowania dokumentujący udział w nim różnych grup interesariuszy w taki sposób, by możliwe było zweryfikowanie i ocena stopnia osiągniętego uspołecznienia, jak również określenie, w jaki sposób wybrana forma zarządzania programem rewitalizacji realizuje zasadę udziału w niej interesariuszy.
- 3) Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.
- 4) Partycypacja ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska.

5. Minimalna zawartość (elementy) programu rewitalizacji

- 1) Program rewitalizacji zawiera co najmniej:
 - a) opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
 - b) diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych;
 - c) zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia;
 - d) wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);
 - e) cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;
 - f) listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;
 - g) charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową;
 - h) mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji;
 - i) indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w lit. f oraz g, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki

- spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);
- j) mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
 - k) system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji;
 - l) system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.
- 2) Diagnoza zawarta w programie rewitalizacji obejmuje analizę wszystkich sfer, a w szczególności pogłębioną analizę kwestii społecznych dla określenia potrzeb podjęcia wyprzedzających działań o charakterze społecznym, co pozwoli na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu. Takie działania mają na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.
- 3) Zasięgi przestrzenne obszaru lub obszarów rewitalizacji dokonywane są przy założeniu, że dany program rewitalizacji może obejmować więcej niż jedno terytorium wymagające wsparcia. Zasięg każdego z tych obszarów wyznaczany jest przy założeniu, że jest to terytorium ograniczone przestrzennie, tj. obejmujące tereny o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk istotne dla rozwoju danej gminy. Ustalenia zasięgu przestrzennego obszaru lub obszarów rewitalizacji dokonuje samorząd gminny, w oparciu o rozstrzygnięcia wynikające z innych dokumentów strategicznych lub planistycznych gminy lub w oparciu o indywidualne kryteria i przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych przez IZ RPO, jeśli IZ RPO takie określi. Program rewitalizacji łącznie nie obejmuje więcej niż 20% powierzchni gminy i dotyczy liczby ludności nie większej niż 30% jej mieszkańców.
- 4) Opis planowanych działań rewitalizacyjnych, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji powinien zawierać przede wszystkim:
- a) identyfikację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji,
 - b) charakterystykę (zbiorczy opis) innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. W opisie przedsięwzięć uzupełniających należy wskazać obszary tematyczne, zagadnienia istotne z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji.
- Zarówno przedsięwzięcia główne (podstawowe), jak i uzupełniające (pozostałe), są przedsięwzięciami zaplanowanymi/wynikającymi z programu rewitalizacji.

2.3. Ustawa o Rewitalizacji (9 października 2015r)

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. stworzyła ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce a zawarte w niej regulacje mają zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego

procesu. Jej zapisy uporządkowały pojmowanie rewitalizacji. Powinna być ona dobrze zaplanowana i uwzględniać sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Rewitalizacja nie jest jedynie remontem, modernizacją czy odbudową, ale kompleksowym, wielowymiarowym procesem, którego głównym celem jest trwałe podniesienie jakości życia na obszarze zdegradowanym. Musi więc zawierać dopasowane do danego miejsca działania aktywizacyjne, edukacyjne, kulturalne, integrujące lokalną społeczność.

Jednym z istotniejszych elementów ustawy jest uregulowanie kwestii dotyczących gminnych programów rewitalizacji (GPR). Będą one podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji, zapewniającym jej kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną (a także realizowanych przez nią samą). Jego podstawą powinno być wyznaczenie obszarów wymagających działań oraz przedstawienie całościowej strategii ich prowadzenia.

Innym rozwiązaniem wzmacniającym uczestnictwo mieszkańców w procesach rewitalizacji jest przewidziana w ustawie instytucja Komitetu Rewitalizacji, czyli forum opiniującego i doradczego, w skład którego wejdą przedstawiciele gminy i lokalnej społeczności. Komitet będzie współpracował z samorządem w czasie przygotowania i realizacji procesu rewitalizacji.

Założenia ustawy przewidują także dwa specjalne rozwiązania ułatwiające prowadzenie rewitalizacji w gminie. Nie będą one obowiązkowe – będą mogły być stosowane w zależności od potrzeb i charakterystyki zaplanowanych działań. Są nimi:

- utworzenie na obszarach rewitalizowanych Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR). Status SSR umożliwi korzystanie ze szczególnych udogodnień (np. możliwość przyznania dotacji na remonty budynków), a także uprości procedury administracyjne związane z realizacją GPR;
- uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji (szczególna forma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), który będzie podstawą realizacji przekształceń urbanistycznych oraz prac inwestycyjno-budowlanych ujętych w GPR. Regulacje cechujące tę specjalną postać planu miejscowego to np. możliwość zawarcia w planie miejscowym koncepcji urbanistycznych czy przypisania do nieruchomości szczegółowych warunków realizacji inwestycji przewidzianych w Planie.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi interpretacji przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w zakresie możliwości uchwalenia programu rewitalizacji poza jej reżimem po dniu jej wejścia w życie, następujące jest stanowisko Ministra Rozwoju:

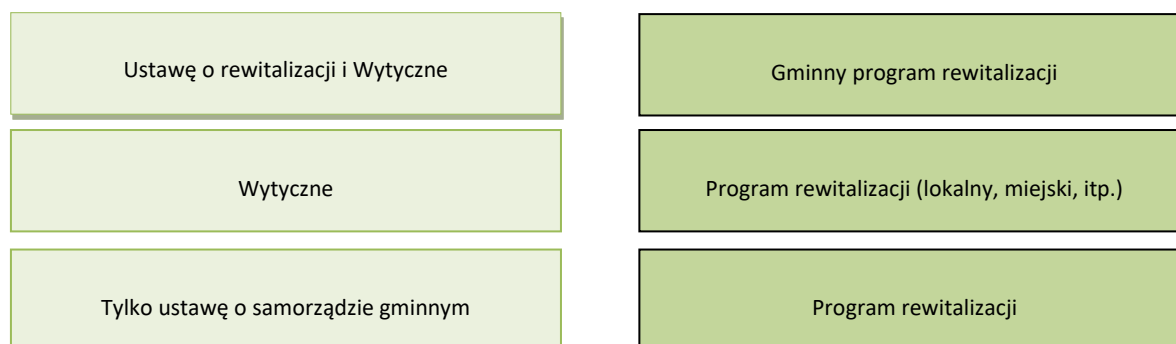
Przepis art.52 ustawy stanowi regulację przejściową, ustanawiającą dopuszczalny zakres działania gminy w sprawach z zakresu rewitalizacji poza reżimem ustawowym. Ustawa o rewitalizacji weszła bowiem w życie w momencie, w którym wiele gmin od lat prowadziło działania wpisujące się w definicję rewitalizacji, oparte o uchwały, które przyjmowano na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym, jako programy gospodarcze. Celem ustawy było utrzymanie możliwości podejmowania przez gminy działań poza reżimem ustawy o rewitalizacji w przypadku, gdy gmina chcąc realizować zespół działań, które można uznać za działania rewitalizacyjne, jednocześnie nie chce korzystać z udogodnień ustawowych, wchodząc w jej reżim.

Z uwagi na to w art. 52 ust.1 ustawy zawarto generalne uprawnienie gmin do realizacji – w okresie do końca 2023 r. – przedsięwzięć wynikających z programu rewitalizacji innego niż gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 15 ustawy. Przepis ten, ustanawiając dopuszczalny okres realizacji przedsięwzięć, nie wskazuje jednocześnie, że mają one wynikać z programu rewitalizacji uchwalonego do dnia wejścia w życie ustawy.

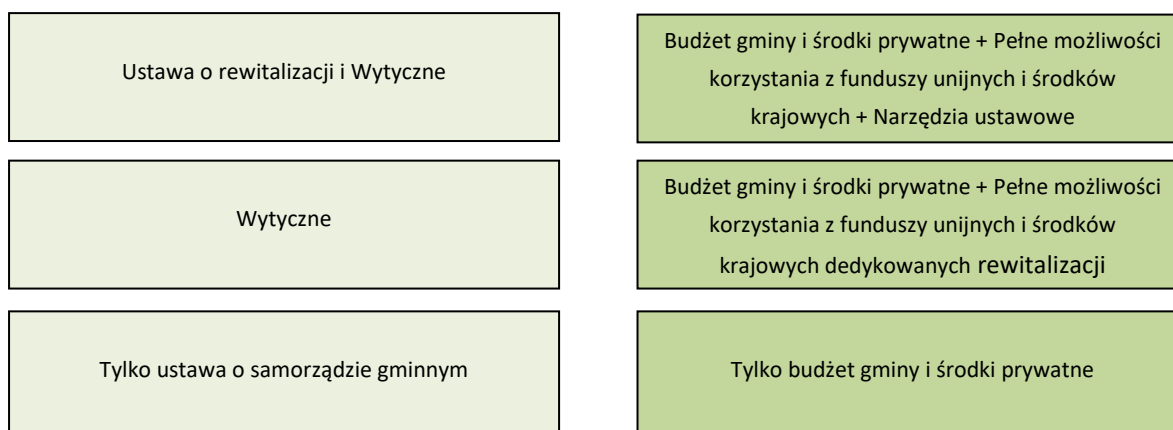
Zatem interpretacja przepisów art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji prowadzi do jednoznacznego stwierdzenia, że gmina jest uprawniona do uchwalenia po 18 listopada 2015 r. programu rewitalizacji na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym, jednak nie jest uprawniona do przekształcenia takiego programu w gminny program rewitalizacji na podstawie art. 52 ust. 2-4 ustawy o rewitalizacji.

2.4. Wybór metody realizacji Programu Rewitalizacji

Do końca 2023r. obowiązuje okres przejściowy, w którym możliwe jest prowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez następujące typy programów rewitalizacyjnych sporządzanych w oparciu o:

Od przyjętego typu programu uzależnione jest korzystanie ze środków unijnych i krajowych (spełnienie wymogów Wytycznych) oraz narzędzi ustawowych (spełnienie dodatkowych wymogów ustawy o rewitalizacji).

Program Rewitalizacji Gminy Pszczew na lata 2018-2023 roku realizowany będzie zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Uchwała w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia do wdrożenia Programu Rewitalizacji

Program Rewitalizacji Gminy Pszczew na lata 2018-2023 jest podstawowym narzędziem do prowadzenia rewitalizacji na obszarach zdegradowanych i stanowi kompleksową strategię przeprowadzenia na tych obszarach działań rewitalizacyjnych. Dokument ten uchwalany jest przez Radę Gminy Pszczew, która zatwierdza i przyjmuje do wdrożenia „**Program Rewitalizacji Gminy Pszczew na lata 2018-2023**”.

2.5. Strategiczna Ocena Oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu został przedłożony do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Program Rewitalizacji to nie jedyny dokument dotyczący planowania przyszłych działań na obszarze gminy. Istnieje wiele innych dokumentów, które dotyczą rozwoju danego terenu, określających jednocześnie sposoby na osiągnięcie zamierzonych celów. Program Rewitalizacji jest zgodny z innymi dokumentami strategicznymi o zasięgu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Ta komplementarność wpływa znacząco na podniesienie efektywności podejmowanych działań w ramach procesu rewitalizacji, podnosi ogólną wartość i prawdopodobieństwo realizacji niniejszego dokumentu.

DOKUMENTY O CHARAKTERZE KRAJOWYM

EUROPA 2020. STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEMU WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Strategia „Europa 2020” jest zarówno kontynuacją śmiałej wizji rozwoju nakreślonej przez Strategię Lizbońską, jak i próbą odpowiedzi na słabości europejskiej gospodarki, które ze wzmożoną

siłą ujawniły się podczas ostatniego kryzysu, który przyniósł największe od co najmniej 80 lat załamanie gospodarcze oraz uwidocznił poważne słabości strukturalne gospodarek europejskich.

Do oceny postępów w realizacji strategii „Europa 2020” określono pięć wymiernych celów rozwojowych do osiągnięcia w roku 2020 na poziomie unijnym:

1. osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród osób w wieku 20 – 64 lata,
2. zwiększenie nakładów na działalność badawczo - rozwojową, w sektorze publicznym i prywatnym do poziomu 3% PKB,
3. poprawę efektywności energetycznej, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20%, zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej o 20%,
4. podniesienie poziomu wykształcenia, zredukowanie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do 10%, zwiększenie do 40% odsetka osób w wieku 30 - 34 lat posiadających wyższe wykształcenie,
5. zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przynajmniej o 20 mln.

Działania ujęte w niniejszym programie prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Pszczew oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel określony w dokumencie – Cel nr 5 „zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przynajmniej o 20 mln”.
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym Europa 2020 tj. Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020 "AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO"

Dokument ten jest główną strategią rozwojową wskazującą strategiczne zadania państwa, których podjęcie w najbliższych latach jest niezbędne w celu wzmocnienia procesów rozwojowych. Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju i poprawę jakości życia ludności.

Cele główne i obszary strategiczne:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

- Cel I.1 Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem (uporządkowanie kompetencji umożliwiających realizację działań rozwojowych, zwiększenie efektywności

instytucji publicznych, wprowadzenie jednolitych zasad e-administracji, poprawa jakości prawa, zapewnienie ładu przestrzennego);

- Cel I.2 Zapewnienie środków na działania rozwojowe (modernizacja struktury wydatków publicznych, poprawa efektywności środków publicznych, zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych);
- Cel I.3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela (poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości, rozwój kapitału społecznego, zwiększenie bezpieczeństwa obywatela, utrwalenie bezpieczeństwa narodowego).

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

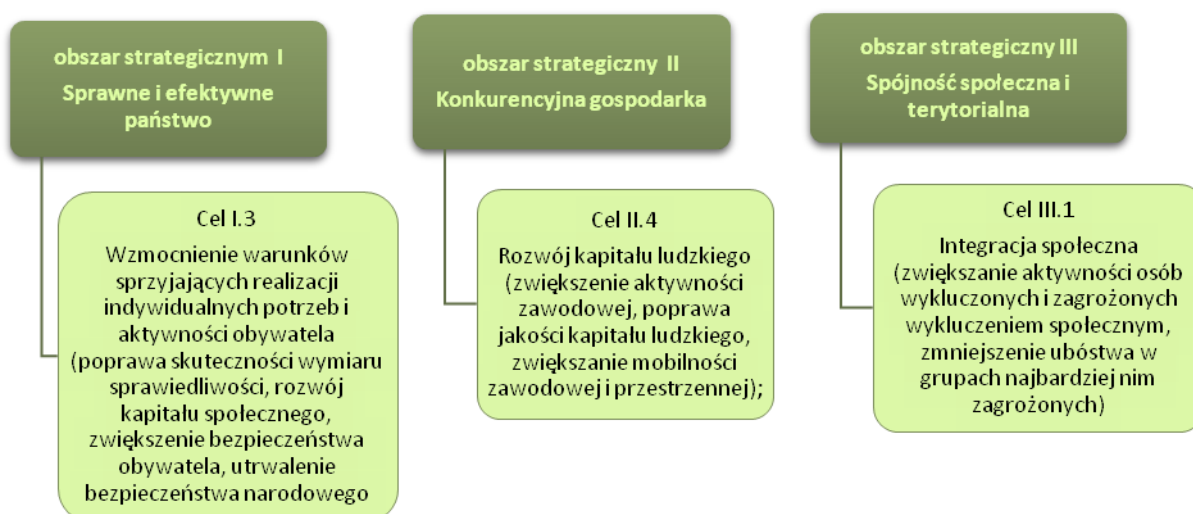
- Cel II.1 Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej (uzdrowienie finansów publicznych, zwiększenie stopy oszczędności i inwestycji, integracja ze strefą euro, rozwój eksportu towarów i usług);
- Cel II.2 Wzrost wydajności gospodarki (zwiększenie produktywności gospodarki, wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie, zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno -spożywczego, poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej);
- Cel II. 3 Zwiększenie innowacyjności gospodarki (wzrost popytu na wyniki badań naukowych, podwyższenie stopnia komercjalizacji badań, zapewnienie kadr dla B+R, zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych);
- Cel II.4 Rozwój kapitału ludzkiego (zwiększenie aktywności zawodowej, poprawa jakości kapitału ludzkiego, zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej);
- Cel II.5 Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych (zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu, upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych, zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych);
- Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawa efektywności energetycznej, zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii, poprawa stanu środowiska, adaptacja do zmian klimatu);
- Cel II.7 Zwiększenie efektywności transportu (zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym, modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych, udrożnienie obszarów miejskich).

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

- Cel III.1 Integracja społeczna (zwiększanie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych);

- Cel III.2 Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych (podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych, zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych);
- Cel III.3 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych (tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach, wzmocnianie ośrodków wojewódzkich, tworzenie warunków do rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocniania potencjału obszarów wiejskich, zwiększenie spójności terytorialnej).

Rysunek 1 Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020.

Źródło: opracowanie własne

Działania zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów gminy Pszczew wpisują się w cele Strategii Rozwoju Kraju 2020. Przeprowadzona rewitalizacja przyczyni się.in. do: wzmocnienia warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli (Cel I.3), rozwoju kapitału ludzkiego (Cel II.4) oraz integracji społecznej (Cel III.1).

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego określa cele i priorytety rozwoju Polski w terytorialnym wymiarze. Wyznacza zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej i mechanizm koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty. Celem strategicznym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 jest efektywne wykorzystywanie specyficznych, regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Rozwinięciem celu strategicznego są trzy cele szczegółowe:

Cel I. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów:

- 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych;
- 1.2. Tworzenie warunków do rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi;
- 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw - działania tematyczne.

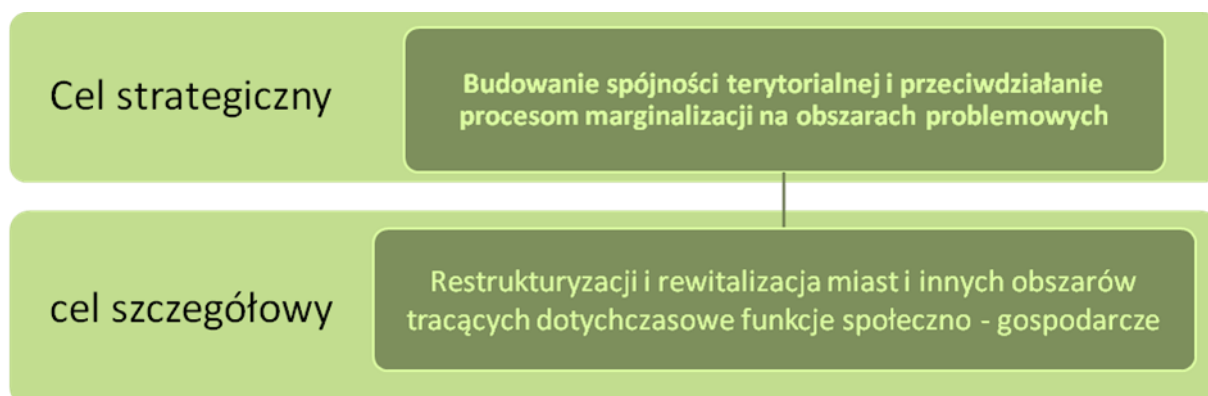
Cel II. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych:

- 2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym;
- 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe;
- 2.3. Restrukturyzacji i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno – gospodarcze;
- 2.4. Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż wewnętrznych granic UE;
- 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności.

Cel III. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

- 3.1. Wzmocnienie strategicznego wymiaru polityki regionalnej;
- 3.2. Poprawa jakości zarządzania politykami publicznymi, w tym ich właściwe ukierunkowanie terytorialne;
- 3.3. Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania;
- 3.4. Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.

Rysunek 2 Cel strategiczne i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020.

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Pszczew wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy II. 3 dotyczący rewitalizacji i rewitalizacji miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno - gospodarcze. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020 w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych należy wziąć pod

uwagę przede wszystkim działania nakierowane na: wsparcie kapitału ludzkiego, modernizację struktury gospodarczej, wsparcie w nadrobieniu zaległości w obrębie infrastruktury technicznej, modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Dokument został opracowany zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady i mechanizmy koordynacji, wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

Cele główne i szczegółowe Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności

- 1.1 Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych największych polskich miast;
- 1.2 Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym;
- 1.3 Integracja obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich.

Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich

- 2.1 Wspomaganie spójności w układzie krajowym;
- 2.2 Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej;
- 2.3 Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej

- 1.1 Poprawa dostępności polskich miast i regionów;
- 1.2 Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu;
- 1.3 Zarządzanie strategiczne i etapowanie inwestycji;

Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie niewysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski

- 4.1 Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 4.2 Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej;
- 4.3 Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej;
- 4.4 Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego;
- 4.5 Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów;
- 4.6 Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby;
- 4.5 Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych.

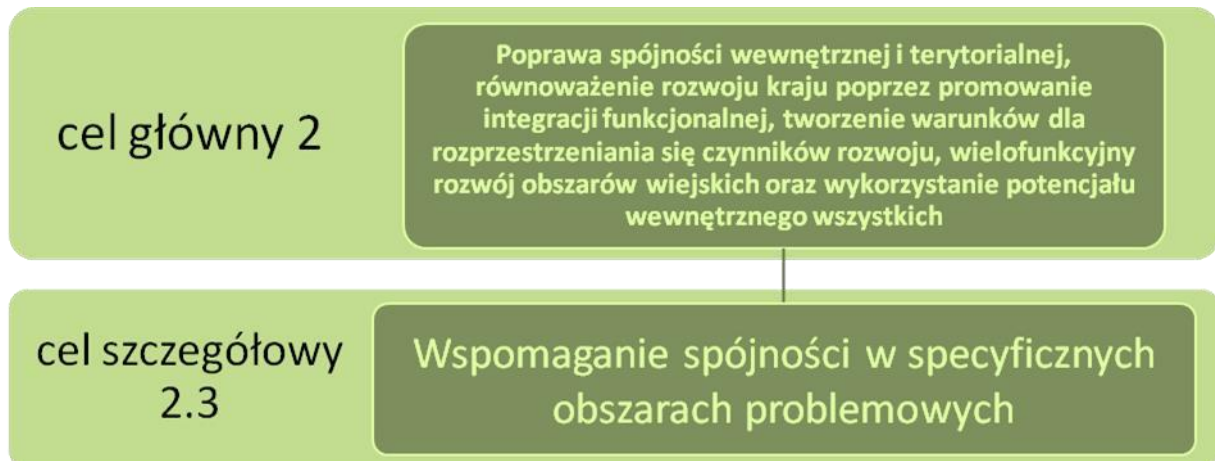
Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa

- 5.1 Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie;;
- 5.2 Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi;
- 5.3 Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa. **Cel**

6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

- 6.1 Wprowadzenie zintegrowanego (spójnego i hierarchicznego) systemu planowania społeczno - gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych mających największe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego na różnych poziomach zarządzania;
- 6.2 Uporządkowanie regulacji zapewniających sprawność i powszechność działania systemu planowania przestrzennego;
- 6.3 Wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.

Rysunek 3 Cele główne Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Źródło: opracowanie własne

Działania zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Pszczew wpisują się w cele Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Przeprowadzona rewitalizacja na terenie gminy przyczyni się m.in. do: wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych (cel szczegółowy 2.3).

NARODOWY PLAN REWITALIZACJI 2022

Narodowy Plan Rewitalizacji stanowi szeroko rozumianą wykładnię dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych jako działań kompleksowych i zintegrowanych oraz definiuje programy rewitalizacji jako ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych, formułując zasady ich tworzenia i wdrażania.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Pszczew oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.;
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym tj. zwiększenie liczby przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu(str. 11 rozdział 7).

USTAWA O REWITALIZACJI

Ustawa o rewitalizacji została przyjęta przez Sejm RP 9 października 2015r. i zawiera rozwiązania umożliwiające odnowę obszarów zdegradowanych społecznie oraz infrastrukturalnie. Zgodnie z ustawą, istotą rewitalizacji będą zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, podejmowane na konkretnym obszarze i prowadzone na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Pszczew oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: stworzenie ram prawnych dla rewitalizacji w Polsce, których obecnie brakuje, a także, poprzez zawarte w niej regulacje, zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu;

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (art. 13 ust. 1) jest ona spójna ze Strategią Rozwoju Kraju 2020. SRKL stanowi odpowiedź na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Stanowi jednocześnie punkt wyjścia do rozbudowy i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce przez zastosowanie właściwych, często bardzo nowatorskich rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia.

Spójna wizja przyszłości Polski pozwoliła ukierunkować Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego na obszary wymagające interwencji przez określenie celów, które ma ona wypełnić. W związku z tym wyodrębniono cel główny i cele szczegółowe.

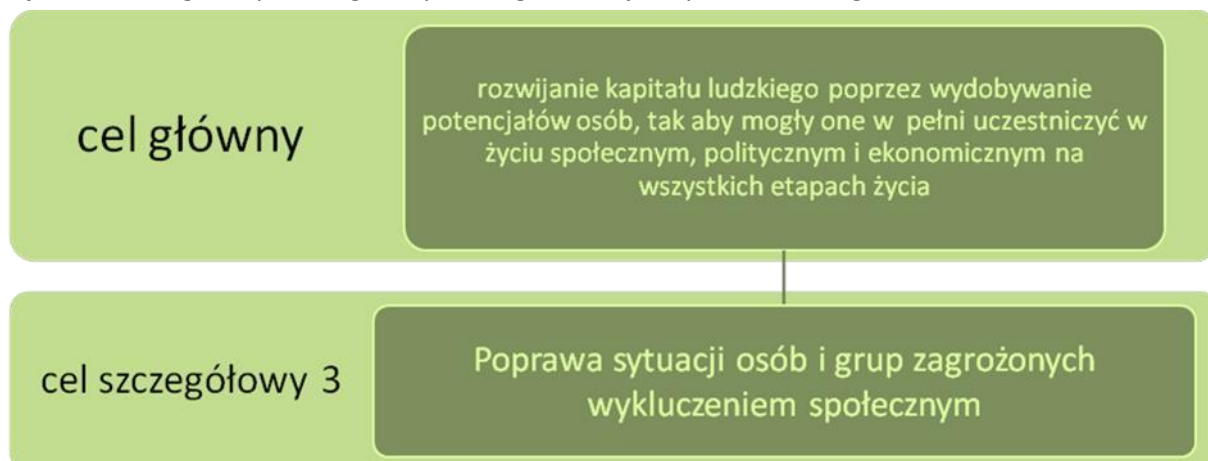
Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 jest:

- rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Natomiast cele szczegółowe SRKL 2020 to:

- Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia;
- Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
- Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

Rysunek 4 Cel główny i szczegółowy Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Pszczew wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy 3 dotyczący poprawy sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych należy wziąć pod uwagę przede wszystkim działania nakierowane na: wsparcie kapitału ludzkiego, modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych.

DOKUMENTY O CHARAKTERZE WOJEWÓDZKIM

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO 2020

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 (załącznik do Uchwały nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku) stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Strategia funkcjonować będzie, jako plan postępowania władz regionalnych, tak w procesie zarządzania województwem, jak i w inicjowaniu oraz rozwijaniu mechanizmów współpracy pomiędzy samorządem terytorialnym, sferą biznesową i mieszkańcami województwa.

Wizja województwa lubuskiego została określona w następujący sposób: „**W 2020 roku Województwo Lubuskie w pełni korzysta ze swojego położenia w Europie, walorów środowiska i dostępności komunikacyjnej. Rozwinęły się konkurencyjne i innowacyjne sektory gospodarki i turystyka, a Lubuszan można już zaliczyć do społeczeństw informacyjnych. Efektywne wykorzystanie środków unijnych, aktywność samorządów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych zapewniły wysoki poziom życia mieszkańców i dostęp do usług o dobrym standardzie. Region postrzegany, jako miejsce zdrowego stylu życia zyskuje miano „zielonej krainy nowoczesnych technologii”.** Cel główny i cele szczegółowe określone w dokumencie przedstawia poniżej przedstawiony rysunek.

Rysunek 5 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Pszczew oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel określony w dokumencie SRWL 2020 – Cel szczegółowy nr 3 „Społeczna i terytorialna spójność regionu”,
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym SRWL 2020 – tj. przeciwdziałanie powstawaniu i zwalczaniu dotychczasowych oraz nowych form wykluczenia społecznego. (str. 49, rozdział 7 „Cel strategiczny nr 3”).

WOJEWÓDZKI PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ

Wojewódzki Program Pomocy Społecznej określa wyzwania i założenia pomocy społecznej w stosunku do możliwości, zasobów i zdiagnozowanych potrzeb Województwa Lubuskiego. Program przedstawia główne problemy społeczne, które dotyczą mieszkańców Województwa Lubuskiego. Wyznacza także kierunki działań związanych z poprawą życia mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz zapobieganiem ich marginalizacji wykluczeniu społecznemu.

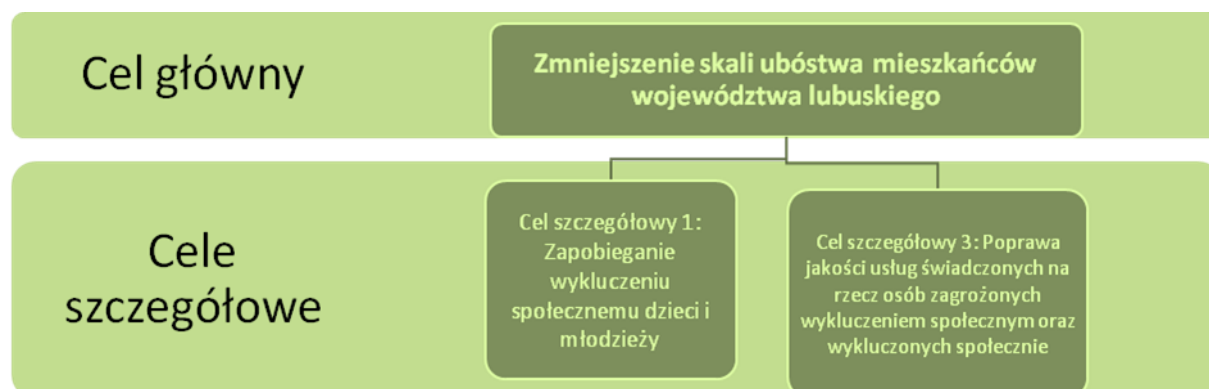
Cele Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej uwzględniają potrzeby wynikające z diagnozy problemów społecznych mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz założenia dokumentów unijnych i krajowych odnoszących się do działań na rzecz włączenia społecznego.

Celem głównym WPPS jest: „Zmniejszenie skali ubóstwa mieszkańców województwa lubuskiego”.

W związku z realizacją celu głównego wyznaczono również następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży;
- Cel szczegółowy 2: Doskonalenie systemu wsparcia dla osób starszych;
- Cel szczegółowy 3: Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie;
- Cel szczegółowy 4: Wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej; ☒
- Cel szczegółowy 5: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Rysunek 6 Cel główny i cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej.

Źródło: opracowanie własne

Mając na względzie fakt, iż celem głównym Programu Rewitalizacji jest Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Pszczew oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin, jednoznacznie należy uznać, iż cel programu jest spójny z założeniami dokumentu tj. Cel szczegółowy nr 3: „Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie”, w którym jednym z działań jest **„Wspieranie przedsięwzięć w zakresie integracji społecznej osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”** oraz **„Prowadzenie badań społecznych, mających na celu identyfikowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie”**. Program jest także odpowiedzią na następujące problemy zidentyfikowane w dokumencie tj. długotrwałe bezrobocie, skrajne ubóstwo i bezdomność. Powoduje to konieczność wdrożenia nowych i bardziej skutecznych instrumentów, które byłyby dostosowane do poprawy sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (str.34 rozdział V. Cele Wojewódzkiego Programu Polityki Społecznej).

STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020 jest ważnym elementem polityki regionalnej, uwzględniającej zapisy dokumentów krajowych oraz zasady europejskiej polityki regionalnej, mające wpływ na politykę społeczną województwa lubuskiego. W Strategii wyznaczono karty strategiczne, zawierające cztery cele główne, stanowiące ich kontynuację ze strategii przyjętej w 2005r. Cele główne realizowane będą w oparciu o założone cele strategiczne

oraz kierunki interwencji wpisujące się w założenia krajowych oraz regionalnych dokumentów strategicznych.

Cele główne Strategii:

1. Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży;
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem;
3. Doskonalenie systemu wsparcia społecznego;
4. Wspieranie społeczeństwa obywatelskiego.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Pszczew oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: Karta strategiczna II-1: „Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem”, Cel strategiczny „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez zatrudnianie i likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się”;
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym tj. Wysokie zagrożenie wykluczeniem społecznym mieszkańców województwa lubuskiego (str. 22, rozdz. Analiza SWOT).

DOKUMENTY GMINNE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PSZCZEW

Strategia rozwoju gminy jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego i podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości w poczynaniach władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Strategia umożliwi również efektywne gospodarowanie własnymi, najczęściej ograniczonymi zasobami gminy, takimi jak: środowisko przyrodnicze, zasoby ludzkie, zasoby techniczne czy też środki finansowe.

W wyniku przeprowadzenia diagnozy stanu miasta i gminy oraz analizy uwarunkowań jej rozwoju, a także w oparciu o przeprowadzone badania (ankiety, wywiady, spotkania) wśród społeczności lokalnej, określono priorytetowe kierunki rozwoju Miasta i Gminy Pszczew. Wizja gminy brzmi następująco:

Gmina Pszczew w 2023 roku wykorzystując potencjał związany z położeniem geograficznym i atrakcyjnością dla osadnictwa stanie się miejscem, gdzie warto mieszkać, pracować i inwestować, a także wypoczywać. Gmina będzie nowoczesną, oferującą znakomite warunki zamieszkania, dbającą o rozwój przedsiębiorczości, szczególnie w sferze usług, turystyki, rekreacji oraz sektorze rolnym; dbającą o ochronę środowiska oraz zabytki kultury materialnej i przyrodniczej. Mieszkańcom gminy zapewnione zostaną warunki życia zgodnie ze standardami europejskimi w zakresie bezpieczeństwa,

ochrony zdrowia, oświaty, kultury, sportu i rekreacji. Promując Gminę Pszczew, jako atrakcyjne miejsce osadnictwa, ośrodek rozwoju drobnej i średniej przedsiębiorczości, dbającej o ochronę środowiska oraz miejscowe tradycje, kreujemy przyszły wizerunek Gminy określony w wizji, która uwzględnia jej charakter turystyczno – usługowy. Walory przyrodnicze kwalifikują Gminę Pszczew do różnych form turystyki pobytowej, weekendowej i krajoznawczej a nawet edukacyjnej. Wypoczynek na wsi jest coraz bardziej popularny wśród mieszkańców miast, dlatego też stworzenie odpowiednich warunków na terenie gminy do jego funkcjonowania przyczyni się do rozwoju gospodarczego gminy, podniesie jej walory estetyczne, a także stworzy możliwość alternatywnego źródła dochodów dla miejscowej ludności. Samorząd Gminy będzie dążył by przy realizacji zaplanowanych w Strategii działań, mających na celu dokonanie zasadniczych przemian w życiu gospodarczym i społecznym gminy, aktywnie uczestniczyła społeczność lokalna i utożsamiała się z działaniami podejmowanymi na rzecz jej rozwoju. Tylko w gminie nowoczesnej ale podtrzymującej tradycje pokoleniowe, atrakcyjnej pod względem turystycznym, dbającej o zdrowie, wykształcenie i rozwój kulturalny mieszkańców można nie tylko zahamować odpływ, zwłaszcza ludzi młodych do miasta, ale zachęcić ludzi z zewnątrz do związania z nią swoich losów życiowych.

Za cele priorytetowe w poszczególnych obszarach uznano:

TURYSTYKA I PROMOCJA GMINY

1. Wykorzystanie walorów gminy dla stworzenia bazy turystyczno – rekreacyjnej.
2. Budowa wizerunku gminy dla celów turystycznych.
3. Wspieranie rozwoju agroturystyki.
4. Oferowanie usług turystyczno – rekreacyjnych na wysokim poziomie.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I SPOŁECZNA

1. Rozwój infrastruktury drogowej.
2. Zwiększenie oraz zmodernizowanie komunalnego zasobu mieszkaniowego.
3. Rozwój sieci uzbrojenia technicznego.
4. Rozwój sportu i infrastruktury sportowej na terenie gminy.
5. Zwiększenie oferty kulturalnej w gminie.
6. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego oraz usług socjalnych.

AKTYWIZACJA GOSPODARCZA GMINY

1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
2. Walka z bezrobociem.
3. Zintegrowany system informacji i promocji gminy.
4. Rozbudowa infrastruktury technicznej.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą bezpośrednio do realizacji do realizacji kierunków rozwoju pn.

- AKTYWIZACJA GOSPODARCZA GMINY – program rewitalizacji, tak jak strategia, przewiduje działania ukierunkowane do osób bezrobotnych mające na celu ich aktywizację społeczno-zawodową.
- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I SPOŁECZNA – program rewitalizacji, tak jak stratega, przewiduje działania związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej.

Ponadto Program Rewitalizacji realizuje pozostałe cele:

- Walka z bezrobociem,
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
- Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego oraz usług socjalnych,

ponieważ prowadzą bezpośrednio do przeciwdziałania marginalizacji obszarów zdegradowanych Gminy Pszczew.

STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PSZCZEW

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły do opracowania założeń polityki społecznej gminy na lata 2015 – 2023. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania , które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

1. Przeciwdziałanie ubóstwu i bezrobociu oraz zapobieganie ich skutkom poprzez:
 - zapewnienie osobom doświadczającym ubóstwa i nim zagrożonym bezpieczeństwa socjalnego,
 - wsparcie osób bezrobotnych, zagrożonych utratą pracy i poszukujących zatrudnienia.
2. Wsparcie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez:
 - wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
 - pomoc rodzinom będącym w kryzysie, rozwijanie systemu wsparcia,
 - wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym poprzez:
 - usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,
 - aktywizację psychofizyczną i społeczną osób starszych,
 - ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych,
 - inicjowanie i wspieranie działań umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych i niepełnosprawnych.

4. Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez:
 - zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,
 - profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Podniesienie bezpieczeństwa publicznego poprzez:
 - przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
6. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego poprzez:
 - wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
 - pobudzanie i wzmacnianie aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy,
 - inicjowanie i wspieranie aktywności społeczności lokalnej.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji, w szczególności zadania prowadzące do ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego prowadzą bezpośrednio do realizacji do realizacji celów wskazanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew.

ZGODNOŚĆ Z KRYTERIUM FORMALNYM

Podsumowując zapisy rozdziału 3 Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w programie rewitalizacji wskazano powiązania wskazanych działań rewitalizacyjnych z założeniami wynikającymi z dokumentów strategicznych.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Przygotowanie dokumentu pn. Program Rewitalizacji Gminy Pszczew na lata 2018-2023 poprzedziła pogłębiona analiza kwestii społecznych i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych. W poniższym rozdziale zdiagnozowano czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych. Ponadto, szczegółowo określono charakter potrzeb rewitalizacyjnych przy uwzględnieniu również innych dokumentów strategicznych gminy.

Punktem wyjścia była diagnoza kwestii społecznych niezbędnych dla określenia działań o charakterze społecznym (dotyczących rozwiązywania problemów społecznych oraz pobudzającym aktywność lokalną). Przyjęto, iż diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych zostanie przeprowadzona w układzie czterech sfer: społecznej, infrastrukturalno – gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej.

Przyjęta w niniejszym opracowaniu procedura delimitacji opiera się na procedurze stworzonej przez Instytut Rozwoju Miast i spełnia wymogi Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Procedura ta składa się z kilku następujących po sobie etapów:

- ETAP I polega na wyznaczeniu tzw. jednostek urbanistycznych (zamieszkałych), które zgodnie z definicją określa się jako najmniejsze, niepodzielne na kolejnych etapach postępowania obszary gminy, dla których możliwe jest pozyskanie danych dotyczących w szczególności zjawisk społecznych, a także gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.
- ETAP II pozyskanie niezbędnych danych statystycznych oraz przeprowadzenie analizy wskaźnikowej wyznaczonych uprzednio jednostek urbanistycznych. Analiza dotyczyła przede wszystkim sfery społecznej, jednak zgodnie z regulacjami zebrano również informacje dotyczące negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno - funkcjonalnej oraz technicznej.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA I METODOLOGIA DELIMITACJI OBSZARÓW DYSFUNKCYJNYCH

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 definiują obszar zdegradowany jako taki, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Z kolei stan kryzysowy to stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej 1 z następujących sfer:

- społecznej (kluczowej),
- gospodarczej, infrastrukturalno – gospodarczej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Ww. sfery zostały poddane pogłębionej analizie wskaźnikowej w podziale na zdefiniowane obszary gminy. W toku przeprowadzonych konsultacji, gminę Pszczew podzielono na 7 podobszarów (w tym 2 obszary na terenie miejscowości Pszczew oraz 5 obszarów na terenach pozostałych miejscowości). W gminie poszczególne podobszary częściowo pokrywają się z okręgami wyborczymi.

Ponadto, obszary wyodrębniono przy założeniu, że obejmują one tereny zamieszkałe oraz w oparciu o funkcjonujące podziały urbanistyczne, bazujące na utrwalonych związkach przestrzennych, funkcjonalnych i społeczno-ekonomicznych. Przyjęcie takiej metodologii (demarkacja całego obszaru gminy), pozwoliło wytypować konkretne obszary o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych.

Zaletą podziału gminy na okręgi wyborcze jest pewna spójność terytorialna danego obszaru. Niestety nie jest to wystarczające w kontekście opracowywanego Gminnego Programu Rewitalizacji. Ponadto okręgi wyborcze tworzone są wg zapisów Ustawy Kodeks Wyborczy i odnoszą się do liczby ludności, zupełnie nie biorąc pod uwagę cech charakteryzujących daną grupę mieszkańców. Okręgi wyborcze były jedynie punktem wyjścia, pierwszym podziałem terytorialnym gminy weryfikowanym na potrzeby dalszych analiz. Dla właściwego przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji była konieczna modyfikacja, które pozwoliła wyodrębnić obszary spójne jako pewne całości pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Nie pokrywają się one zatem w każdym przypadku ściśle z granicami administracyjnymi, choć bywają do nich podobne.

Tabela 2 Granice okręgów wyborczych w Gminie Pszczew.

Nr okręgu wyborczego	Granice okręgu wyborczego	Liczba radnych wybieranych w okręgu
1	Stołuń	1
2	Szarcz	1
3	Nowe Gorzycko	1
4	Stoki, Świechocin	1
5	Silna	1
6	Brzeźno, Zielomyśl	1
7	Policko od nr 1 do nr 33	1
8	Janowo, Policko od nr 34 do nr 42, Rańsko	1
9	Borowy Młyn, Pszczew: ul.Cegielniana, ul.Kasztanowa, ul.Katarzyny, ul. Różana, ul. Stokowska, ul. Świechocińska, ul.Wybudowanie nr 24, ul.Zajeziorna	1
10	Pszczew: Osiedle Powstańców Wlkp., ul. Parkowa, ul. Stefana Batorego, ul. Trzcielska, ul. Wierzbowa	1
11	Pszczew: ul. Międzyrzecka, ul. Zamkowa, ul. Wybudowanie od nr 1 do nr 5 i nr 8	1
12	Pszczew: ul. Jadwigi, ul. Poznańska, ul. Słoneczna, ul. Strażacka	1

13	Pszczew: ul. Brzegowa, ul. Cisowa, ul. Grobla, ul. Jałowcowa, ul. Kościelna, ul. Kuligowska, ul. Młyńska, ul. Modrzewiowa, ul. Orla, ul. Orki Kąt, ul. Pasieka, Plac Zamielno, ul. Rekreacyjna, ul. Rynek, ul. Sosnowa, ul. Świerkowa, ul. Żurawia	1
14	Pszczew: ul. Akacyjowa, ul. Olchowa, Plac Magdalenki, ul. Szarzecka, ul. Topolowa, ul. Władysława Sikorskiego, ul. Wybudowanie nr 13, nr 14 i nr 21, ul. Wypoczynkowa, ul. Żwirowa	1
15	Pszczew: ul. Brzozowa, ul. Dworcowa, ul. Międzychodzka	1

Źródło: Dane Urzędu Gminy Pszczew.

Podział na jednostki administracyjne i jednostki statystyczne (okręgi wyborcze) nie odzwierciedla zróżnicowania gminnej przestrzeni i wykształcających się w jej obrębie obszarów funkcjonalno-przestrzennych, których społeczność jest ze sobą zintegrowana. Zaproponowany w Gminnym Programie Rewitalizacji podział na jednostki urbanistyczne (7 obszarów funkcjonalnych) pozwala na zaprezentowanie nieformalnych struktur i powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami oraz umożliwia opracowanie pełniejszej diagnozy tych obszarów, gdyż sytuacje kryzysowe oraz problemy poszczególnych sfer przenikają się w Gminie w obrębie miejsc powiązanych ze sobą pod względem społecznym, funkcjonalnym i przestrzennym.

Cechą charakterystyczną wskazanych obszarów jest fakt, iż obejmują one wyłącznie obszary zamieszkałe. Dzięki temu obejmują one tereny, których główną cechą jest koncentracja zabudowy mieszkaniowej jako podstawowej formy użytkowania.

W konsekwencji prowadzonych prac ukierunkowanych na elementy związane z rewitalizacją i nałożenie ich na mapę gminy otrzymano podział ujęty w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Z uwagi na fakt, iż rewitalizacja ma przede wszystkim służyć społeczności objętej Gminnym Programem Rewitalizacji, wyznaczanie obszarów zarówno w samej miejscowości Pszczew, jak i łączenie sołectw w obszary pozwoliło na skupienie się na terenach, w których zachodzą procesy społeczne.

Miejscowość Pszczew, jako stolica gminy zamieszkała przez największą liczbę osób została podzielona na 2 obszary:

- **Obszar nr 1 - PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana**
- **Obszar nr 2 - PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzecka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacyjowa; Szarzecka; Brzozowa; Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)**

Obszar nr 2 został wyodrębniony przede wszystkim z uwagi na powzięty szereg działań rewitalizacyjnych w poprzednich latach. Obecnie nie wymaga on tak dużej interwencji jak pozostałe obszary miejscowości Pszczew tj. Obszar nr 1.

Wyodrębnienie Obszaru nr 1 wynika z konieczności zachowania spójności morfologicznej i urbanistycznej. Ponadto obszar ten posiada charakterystyczne (odmienne wobec pozostałych)

funkcje. Na tym terenie zdiagnozowano szereg problemów i barier związanych przede wszystkim ze stanem infrastruktury społecznej. Nie wyodrębnienie tego obszaru odbyłoby się ze szkodą dla mieszkańców i nieuwzględnieniem ich specyficznej sytuacji w jakiej znajdują się od wielu lat. Metodologia określenia obszarów kryzysowych została tak przygotowana, by analizować dany obszar wieloaspektowo, jednak z największym naciskiem na sferę społeczną. Mieszkańcy obszaru nr 4 to specyficzna grupa osób, które borykają się z podobnymi problemami egzystencjonalnymi.

Sami mieszkańcy Pszczewa wskazywali na zapóźnienia infrastrukturalne i brak działań prospołecznych w tym obszarze, które tym samym znacząco wpływają na jakość życia na tym terenie. Podział gminy na obszary wskazane w Programie pozwala porównać ze sobą obszary w takim zakresie, by jak najbardziej rzetelnie przeanalizować sytuację mieszkańców na danym obszarze i wskazać działania, które przysporzą najwięcej korzyści społeczności go zamieszkującej. Ponadto z uwagi na fakt, że nigdy nie uda się podzielić danej gminy na obszary równe pod względem obszaru i liczby mieszkańców, główne wskaźniki przyjęte w metodologii badane są w ujęciu na 100 mieszkańców.

Podział na obszary wynika też z kierunków rozwoju w okresie powojennym i w ostatnich latach. Wszystkie obszary to miejsca, które starano się łączyć w oparciu o podobną charakterystykę i istniejące na danym obszarze problemy. Oczywistym jest, że z innymi problemami borykają się mieszkańcy zlokalizowani w dawnej części Pszczewa, mieszkańcy blokowisk lub mieszkańcy nowych osiedli.

Obszary nr 3,4,5,6 i 7 wyodrębniono z uwagi na podobieństwa (wszystkie miejscowości są wsiami o dość rozproszonej zabudowie) oraz powiązania funkcjonalne.

Łączenie poszczególnych sołectw w obszary wynikało z ich spójności terytorialnej (położenie geograficzne, podobna odległość od centrum rozwoju gminy – miejscowości Pszczew, podobne problemy społeczne związane z uwarunkowaniami przestrzennymi w poszczególnych miejscowościach).

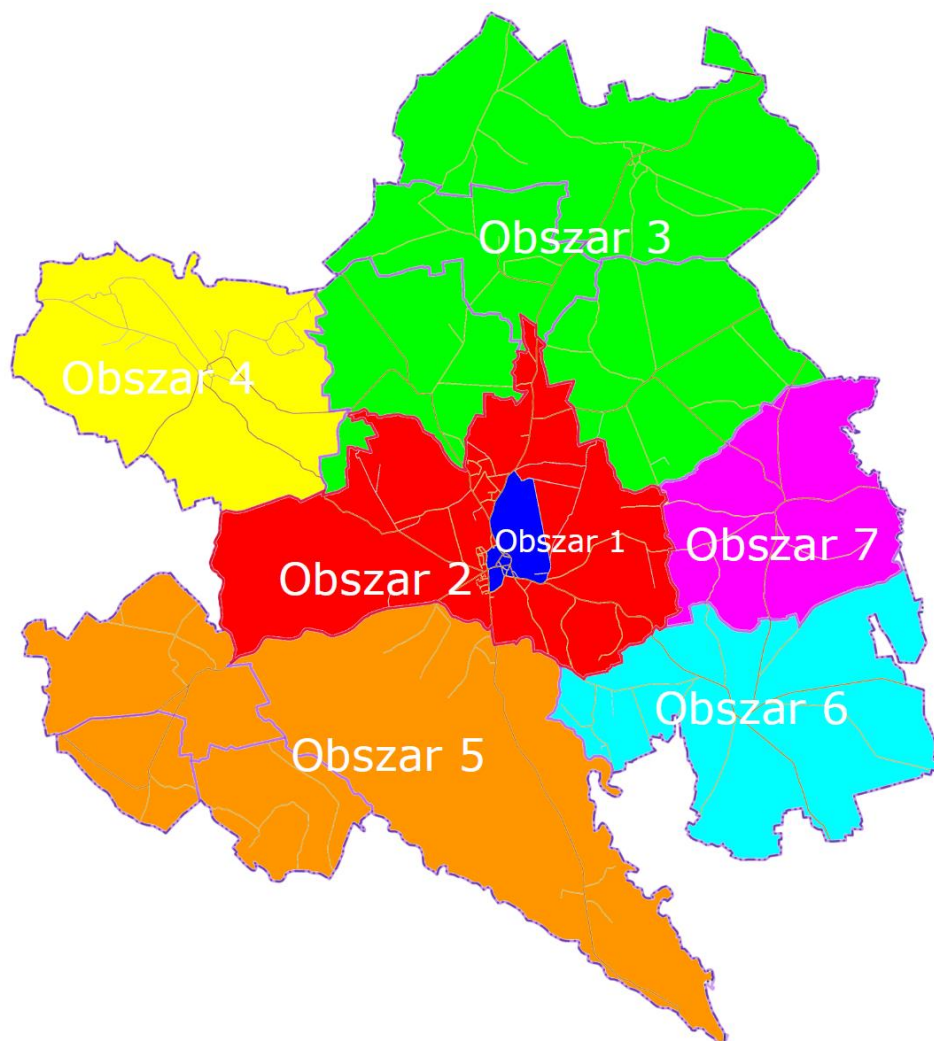
Tabela 3 Przebieg administracyjny obszarów - obszary gminy poddane diagnozie

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszaru
1	PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
2	PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzecka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacyjowa; Szarzecka; Brzozowa; Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)
3	Nowe Gorzycko, Brzeźno, Zielomyśl, Stoki, Szarcz
4	Stołuń
5	Policko, Borowy Młyn, Janowo, Rańsko

6	Silna
7	Świechocin

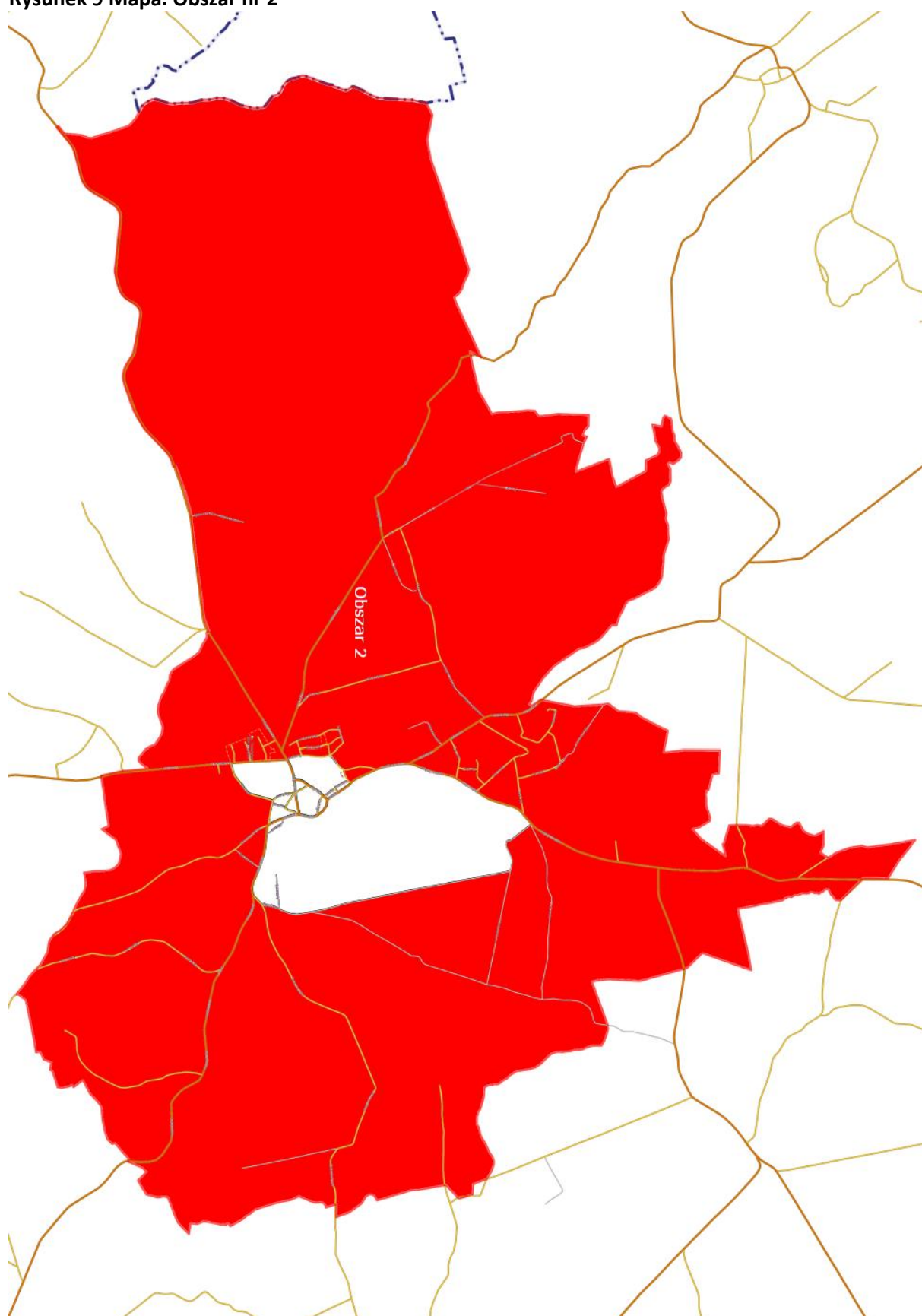
Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 7 Mapa prezentująca wszystkie obszary

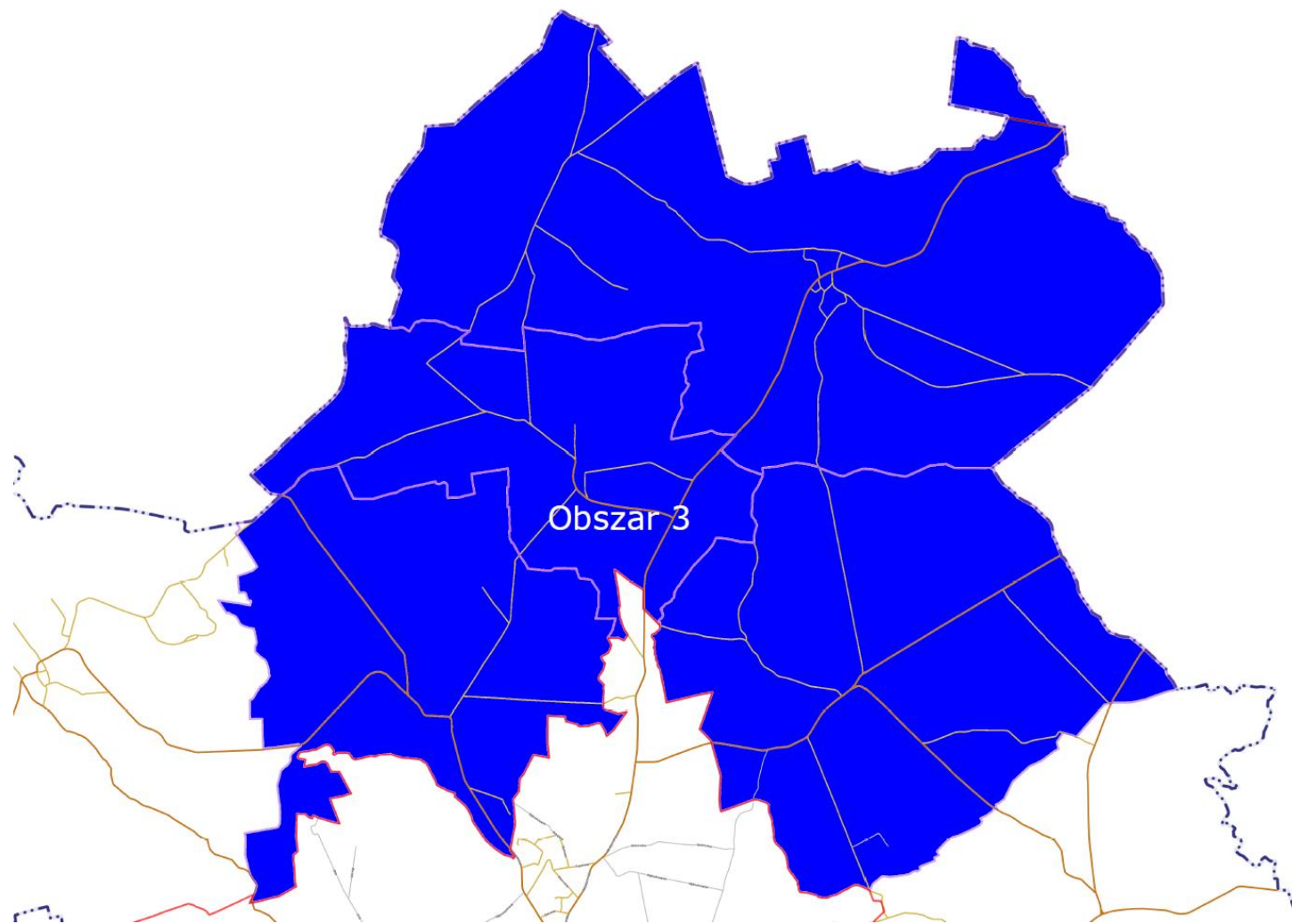
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 9 Mapa. Obszar nr 2

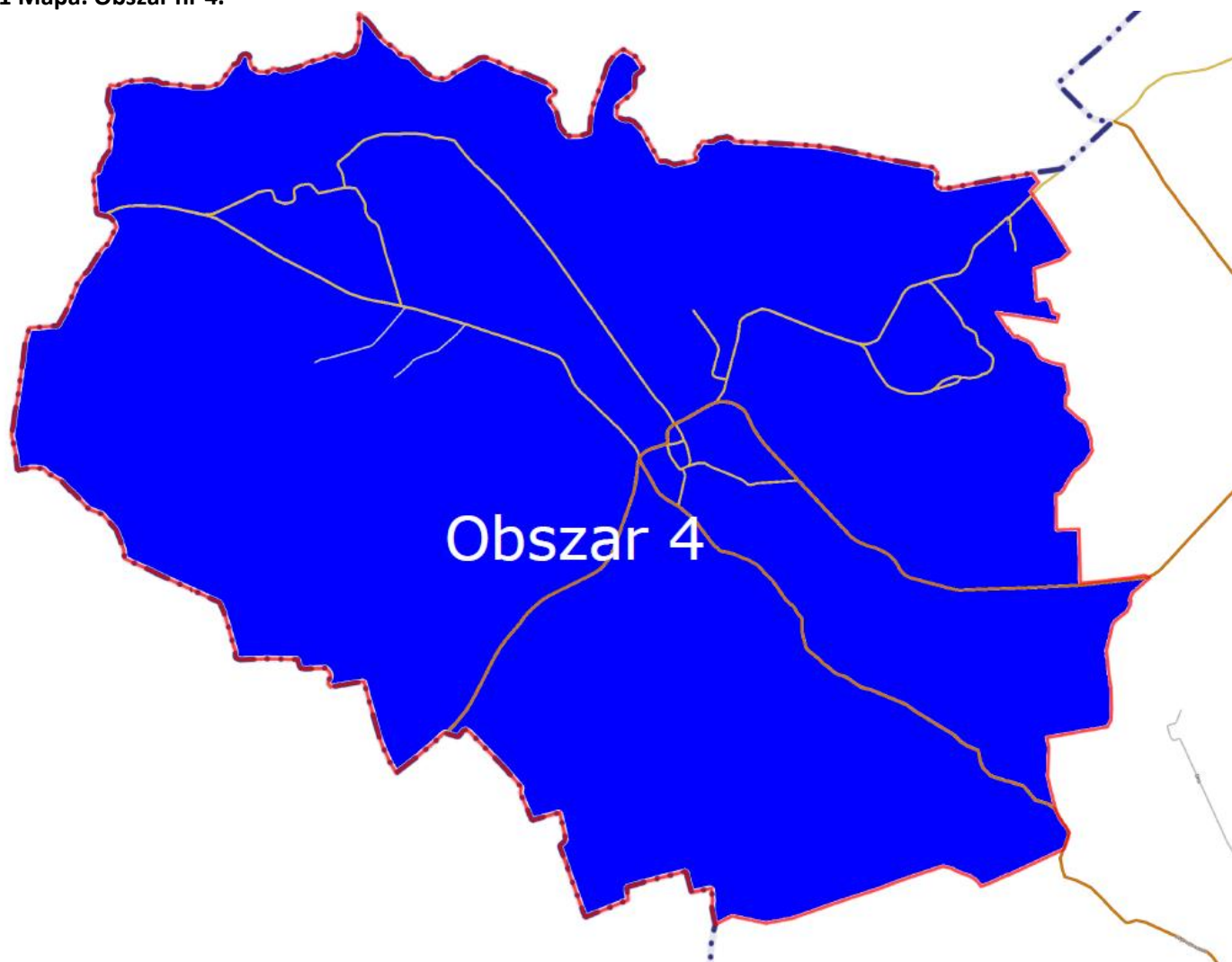
Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

Rysunek 10 Mapa. Obszar nr 3.

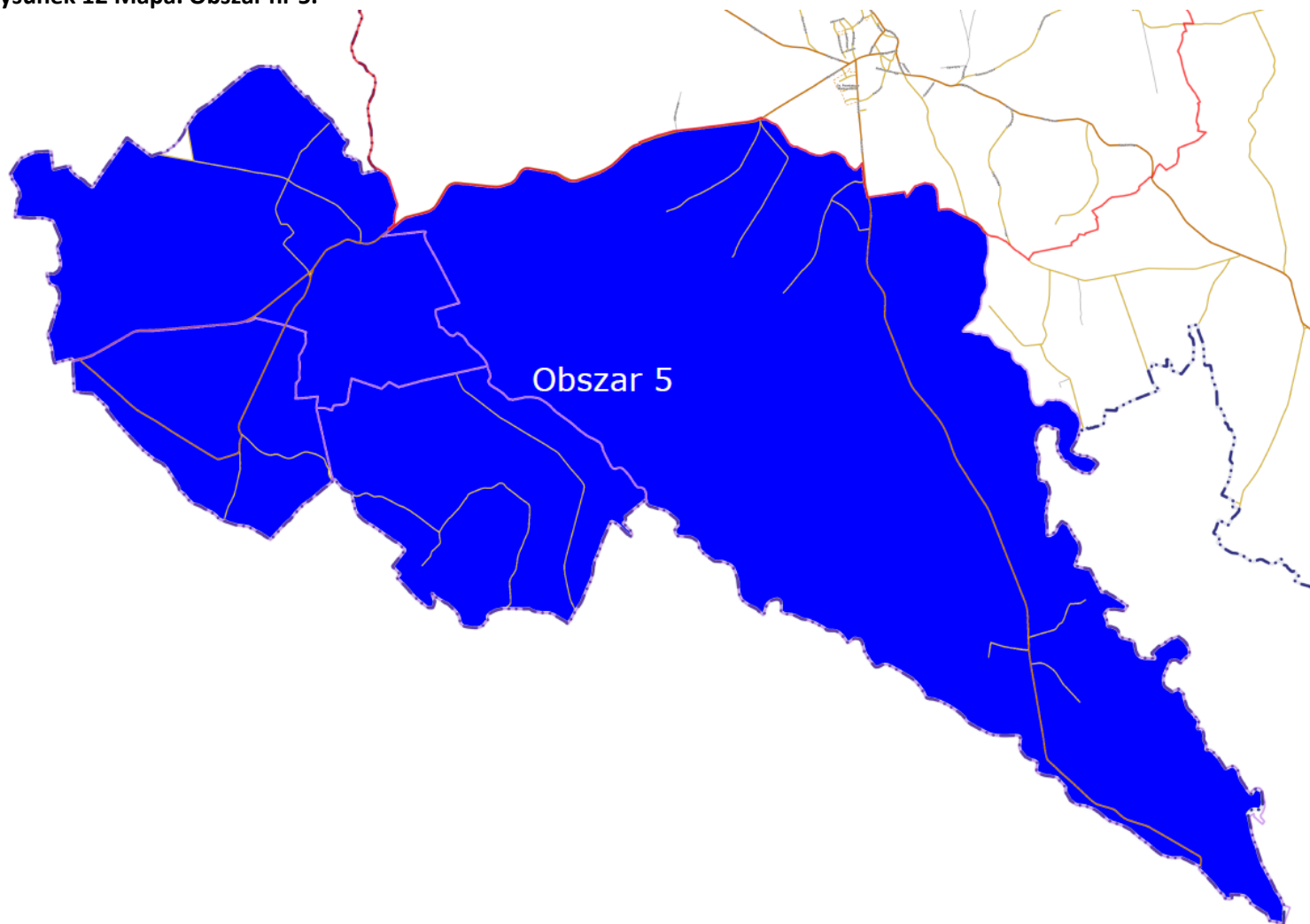
Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

Rysunek 11 Mapa. Obszar nr 4.

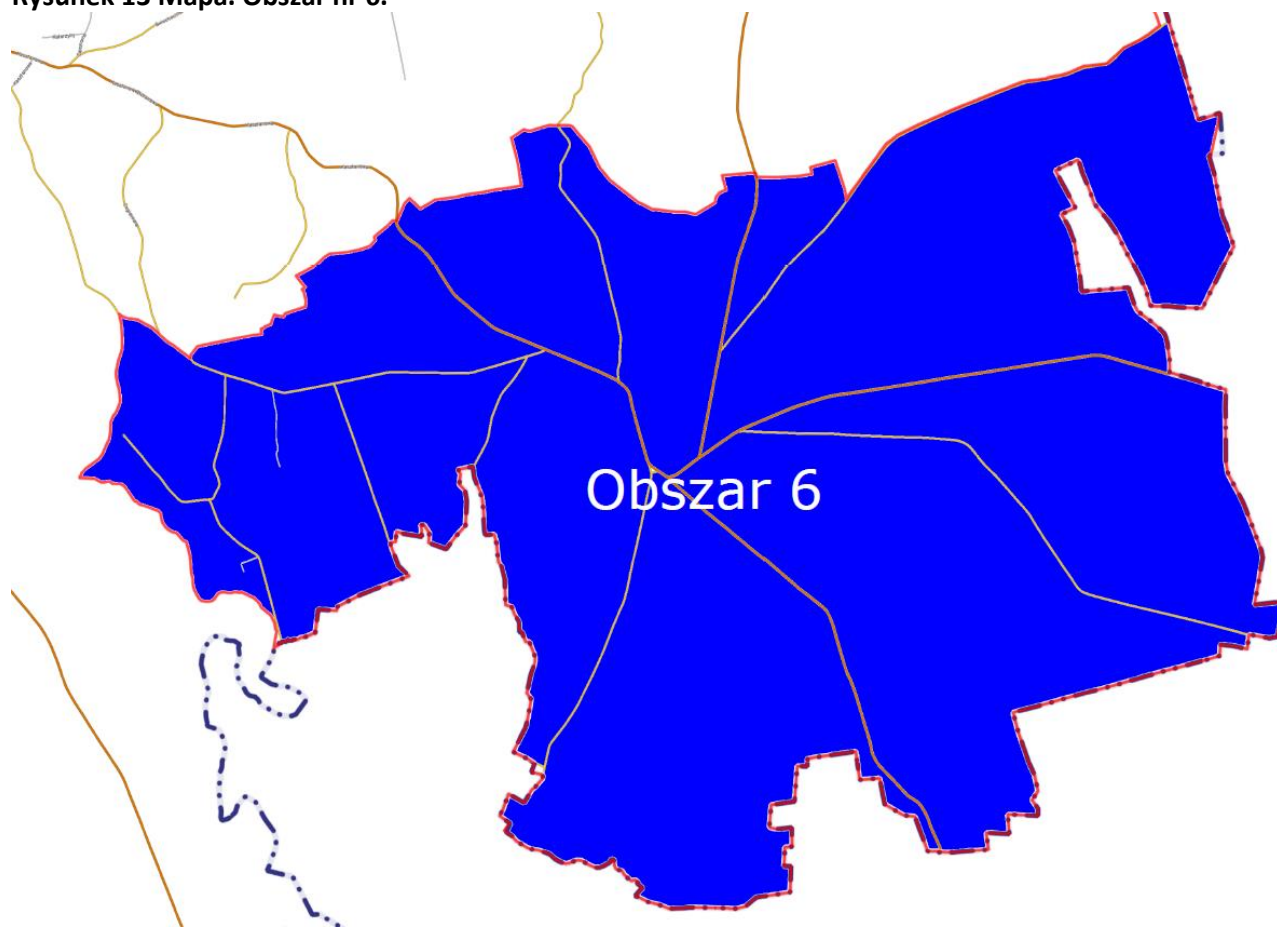
Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

Rysunek 12 Mapa. Obszar nr 5.

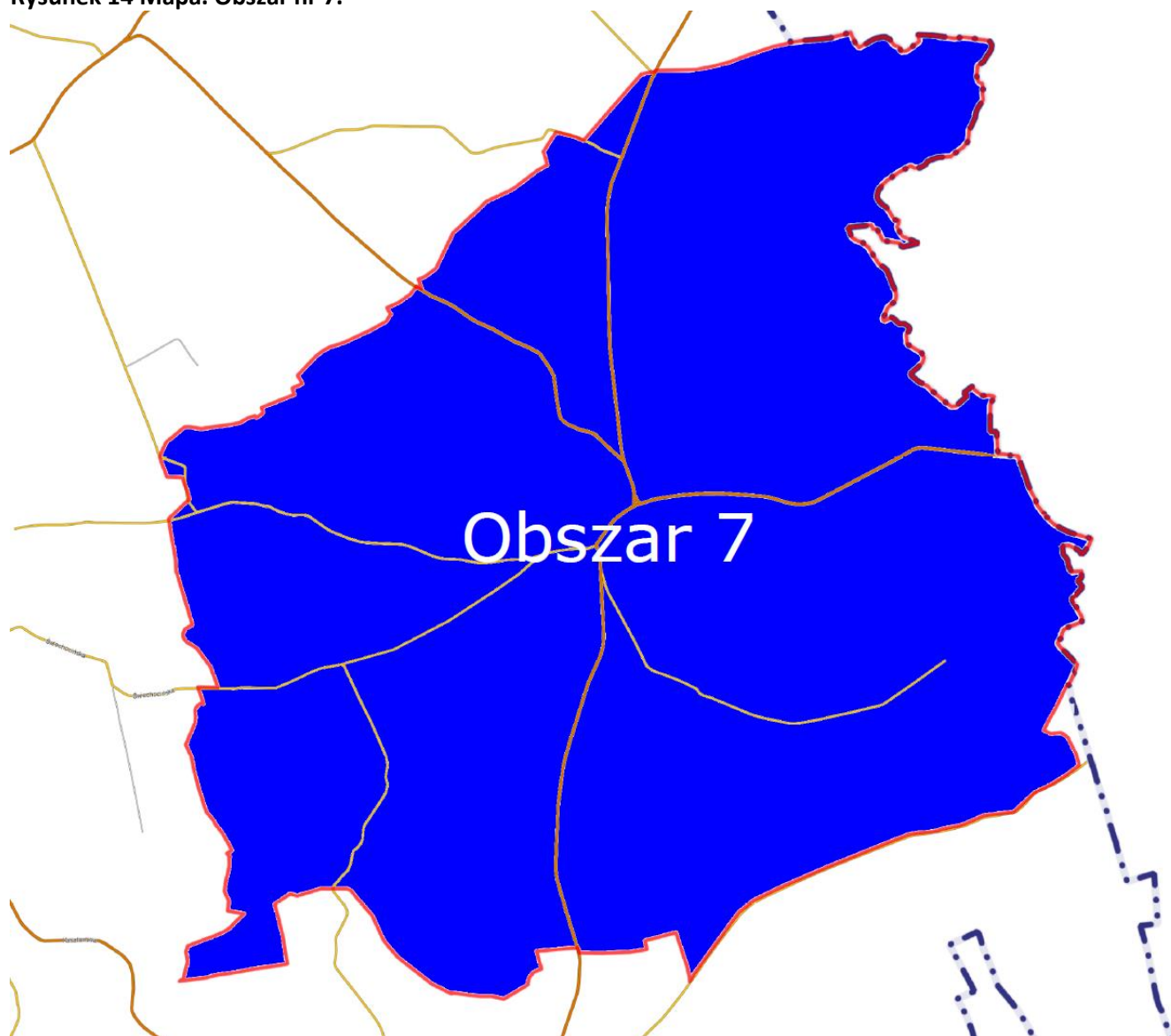
Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl.

Rysunek 13 Mapa. Obszar nr 6.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl.

Rysunek 14 Mapa. Obszar nr 7.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

Tabela 4 Przebieg administracyjny obszarów - obszary gminy poddane diagnozie (powierzchnia i ludność).

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów						
				1	2	3	4	5	6	7
				PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana	PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzeczka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacjowa; Szarzecka; Brzozowa; Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)	Nowe Gorzycko, Brzeźno, Zielomyśl, Stoki, Szarcz	Stołuń	Policko, Borowy Młyn, Janowo, Rańsko	Silna	Świechocin
	Liczba ludności	Dane Urzędu Gminy Pszczew	4264	1018	778	1050	351	590	352	125
	Powierzchnia obszaru (liczona po obrysie obszaru zabudowanego) – ha	Dane Urzędu Gminy Pszczew	167	20,598	39,919	42	13	27	17	7

Źródło: opracowanie własne

4.1. Sfera społeczna

Na poniższej grafice przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze społecznej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Rysunek 15 Sfera społeczna – kryteria delimitacji.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Nazwa wskaźnika
Sfera społeczna	

Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS
	Liczba dzieci objętych pomocą szkolną - stypendia socjalne
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)
Poziom bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych
	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery społecznej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 6 Dane zebrane do wyliczenia wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna.

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów						
				1	2	3	4	5	6	7
				PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana	PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzeczka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacyjowa; Szarzecka; Brzozowa; Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)	Nowe Gorzycko, Brzeźno, Zielomyśl, Stoki, Szarcz	Stołuń	Policko, Borowy Młyn, Janowo, Rańsko	Silna	Świechocin
Sfera społeczna										
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Dane Urzędu Gminy Pszczew	783	233	136	160	69	96	73	16
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych	Dane Urzędu Gminy Pszczew	33	9	15	3	0	6	0	0
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	131	27	32	29	16	16	8	3

	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	145	26	39	32	19	16	11	2
	Liczba dzieci objętych pomocą szkolną - stypendia socjalne	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	42	11	8	10	5	8	0	0
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	35	1	8	15	0	8	2	1
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	55	5	14	23	4	8	1	0
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	18	3	2	8	2	3	0	0
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	8	2	3	1	2	0	0	0
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	17	14	2	0	0	1	0	0
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Komenda Powiatowa Policji	44	14	10	5	4	10	0	1
Poziom bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych	Dane Urzędu Gminy Pszczew	50	16	9	11	4	6	3	1

	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy	203	54	36	49	14	27	17	6
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwanie bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)	Powiatowy Urząd Pracy	112	32	21	26	8	13	10	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pszczew, Komendy Powiatowej Policji, Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2016.

SFERA SPOŁECZNA

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze społecznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

- organizacje pozarządowe działające na obszarze Gminy Pszczew:
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola im. Pszczółki Mai
 - Stowarzyszenie Stoki Przyjazna Wieś
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Zielomyśla GRONO
 - Stowarzyszenie Silna 2012
 - Stowarzyszenie Nowe Gorzycko 2012
 - Stowarzyszenie Świechocin 2011
 - Towarzystwo Przyjaciół Pszczewa
 - Grupa Wsparcia Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych przy Zespole Szkół, w Pszczewie
 - Zespół Parafialny „Caritas”
 - Klub Sportowy „ORLIK”
 - Gminny Klub Sportowy Pszczew
 - Klub Sportowy „Obra” Policko
 - Ochotnicze Straże Pożarne
 - Stowarzyszenie M. i U.T.
 - Pszczewskie Stowarzyszenie Turystyczne
 - Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Obra – Warta”
 - Fundacja Portal Rowerowy
 - Fundacja na Rzecz Polsko-Niemieckiego Sąsiedztwa.
- coroczna organizacja unikalnej w skali regionu imprezy pn. „Jarmark Magdaleński”,
- grupy społeczne i zaangażowani animatorzy, działający przy Gminnym Ośrodku Kultury w Pszczewie,
- prężna działalność Ochotniczej Straży Pożarnej – ochotnicy zaangażowani w działania społeczne,
- aktywnie działające placówki oświatowe, w tym Zespół Szkół w Pszczewie,
- działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Pszczewie,
- działalność kina „Przystań” w Pszczewie,
- dobrze rozwinięta współpraca z gminami partnerskimi z Niemiec, Holandii i Włoch,
- rozwinięta infrastruktura sportowa – możliwość prowadzenia zajęć sportowych i integracji mieszkańców
- dostępność miejsc rekreacyjnych – w szczególności jezior,
- świetlice wiejskie na terenie Gminy Pszczew – możliwość organizacji spotkań okolicznościowych, wydarzeń kulturalnych, warsztatów, zajęć, integracji mieszkańców
- otwartość Wójta i Rady Gminy na współpracę,

- współpraca JST z organizacjami pozarządowymi w ramach Programu Współpracy Gminy Pszczew z organizacjami pozarządowymi,

PROBLEMY

- postępująca bierność młodzieży,
- zjawisko „dziedziczenia biedy”,
- patologie społeczne, zwłaszcza wśród młodzieży, która powiela negatywne wzorce (nałogi, wandalizm oraz brak perspektyw).
- znaczący odsetek osób korzystających z pomocy społecznej,
- znaczący odsetek osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych,
- słabnąca współpraca i integracja międzypokoleniowa
- rosnąca ilość osób w wieku poprodukcyjnym, osób starszych, po 75 roku życia – brak wystarczającej opieki, wsparcia, zajęć dla seniorów,
- niskie dochody osób w wieku senioralnym (niskie emerytury),
- brak Domu Dziennego Pobytu dla seniorów,
- mała liczba organizacji pozarządowych zrzeszających i angażujących młodzież, brak klubów młodzieży,
- brak dostępu do wielu placówek (zwłaszcza medycznych) – brak specjalistów ginekologów, okulisty, dermatologa
- wyjazdy młodych ludzi – za granicę, do większych miast,
- niska frekwencja mieszkańców podczas wyborów - mała aktywność obywatelska,
- trudny dostęp do medycznych usług specjalistycznych (ginekologa, kardiologa, okulisty)
- za mało imprez kulturalno-sportowych na terenie gminy
- niedostosowane budynki użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych
- mała promocja działań społecznych i ekonomii społecznej

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy określili skalę problemu i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacją poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

Tabela 7 Skala

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
nieistotna – 0 punktów,	brak – 0 punktów,
niewielka – 1 punkt,	niewielki – 1 punkt,
umiarkowana – 2 punkty,	umiarkowany – 2 punkty,
istotna – 3 punkty,	znaczący – 3 punkty,
bardzo duża – 4 punkty.	bardzo duży – 4 punkty.

Źródło: Opracowanie własne.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę sporządzoną na podstawie przeprowadzonych warsztatów z mieszkańcami Gminy Pszczew.

Tabela 8 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna.

Kryterium/Numer obszaru	1	2	3	4	5	6	7
Poziom ubóstwa							
Skala problemów	4	3	3	2	2	2	1
Charakter potrzeb	4	2	2	3	2	1	2
Poziom obciążenia demograficznego							
Skala problemów	4	1	2	2	1	3	1
Charakter potrzeb	4	1	2	2	1	2	1
Poziom aktywności społecznej							
Skala problemów	3	2	2	2	2	2	3
Charakter potrzeb	3	1	2	3	1	2	2
Poziom zagrożenia wykluczeniem							
Skala problemów	4	1	2	2	1	3	2
Charakter potrzeb	3	1	3	3	1	2	2
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)							
Skala problemów	4	1	2	3	1	1	3
Charakter potrzeb	4	1	2	2	1	1	3
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia							
Skala problemów	3	2	2	2	1	2	2
Charakter potrzeb	3	2	1	2	1	2	1

Źródło: Opracowanie własne.

4.2 Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Wysoki poziom życia mieszkańców Gminy Pszczew w dużej mierze zależy od rozwoju przedsiębiorstw zlokalizowanych na jej terenie. Poprzez działalność produkcyjną i usługową w dużym stopniu wpływają na wzrost zatrudnienia w gminie (a tym samym ograniczenie poziomu bezrobocia), a także wysokość dochodów Gminy – część podatku dochodowego od osób prawnych CIT (19%) trafia jako subwencja do budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze infrastrukturalno - gospodarczej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Rysunek 16 Sfera infrastrukturalno - gospodarcza – kryteria delimitacji.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	
Kryterium	Nazwa wskaźnika
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (przedsiębiorstwa)
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy

Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem

Źródło: opracowanie własne.

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery infrastrukturalno - gospodarcza. W tej sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 10 Dane zebrane do wyliczenia wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów – sfera infrastrukturalno-gospodarcza.

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów						
				1	2	3	4	5	6	7
				PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasięka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana	PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzecka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacjowa; Szarzecka; Brzozowa; Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)	Nowe Gorzycko, Brzeźno, Zielomyśl, Stoki, Szarcz	Stołuń	Policko, Borowy Młyn, Janowo, Rańsko	Silna	Świechocin
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza										
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (przedsiębiorstwa)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	219	37	83	45	6	25	14	9
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy	Powiatowy Urząd Pracy	36	4	19	5	2	3	2	1
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	17,00%	0,00%	11,00%	11,00%	8,00%	43,00%	34,00%	12,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane Urzędu Gminy Pszczew	77,14%	0,00%	42,00%	98,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	44,29%	0,00%	11,00%	82,00%	8,00%	100,00%	9,00%	100,00%

	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Dane Urzędu Gminy Pszczew	88,14%	96,00%	64,00%	92,00%	97,00%	88,00%	83,00%	97,00%
--	---	------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pszczew i Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2016.

SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze społecznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

POTENCJAŁY

- grunty rolne i tradycje rolnicze w Gminie Pszczew,
- sieć dróg wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez gminę,
- rozwinięta sieć obiektu agroturystycznych,
- stosunkowo dobre połączenie komunikacyjne z Międzyrzeczem,
- komunalna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w miejscowości Pszczew.
- tereny inwestycyjne będące w posiadaniu Gminy Pszczew – możliwość sprzedaży potencjalnym inwestorom (budowa domków letniskowych),
- ulgi inwestycyjne/podatkowe dla nowych przedsiębiorców i na nowe miejsca pracy
- międzynarodowa trasa rowerowa przebiegająca przez gminę,
- bliska odległość do centrum wzrostu gospodarczego – Międzyrzecz,
- otwartość samorządu gminnego na współpracę z przedsiębiorcami,
- tereny zielone sprzyjające rozwojowi działań turystycznych i agroturystycznych:
- małe przedsiębiorstwa - drobne zakłady rzemieślnicze i usługowe
- Akweny wodne (jeziora) o znaczącym potencjale wykorzystania na cele turystyczne i gospodarcze:
 - Wędromierz
 - Chłop
 - Proboszczowskie
 - Cegielniane
 - Kochle (Pszczewskie)
 - Szarcz
 - Szarcz Mały
 - Stołuń
 - Białe
 - Czarne
 - Brzeskie
 - Stobno
 - Piecniewo
 - Przydrożne
 - Gołyń
 - Gołyń Mały
 - Długie
- Zabytki na terenie gminy, w tym m.in.

- Późnorenesansowy Kościół św. Marii Magdaleny z XVII wieku, z cennym obrazem Matki Boskiej wśród Aniołów z 1630 roku
- Barokowa Plebania z XVIII w. jest otoczona zabytkowym parkiem z okazałymi pomnikami przyrody
- Dom mieszczański – obecnie muzeum „Dom Szewca” (Kamienica Mieszczańska) z XVIII w., zbudowany z drewna, kryty gontem (wewnątrz oryginalna czarna kuchnia i autentyczny warsztat szewski z początku XX wieku).

PROBLEMY

- brak wystarczająco wyeksponowanych walorów turystycznych, zabytkowych, historycznych Pszczewa i okolic,
- „białe plamy” w zakresie internetu – słaby dostęp do sieci w szczególności w miejscowościach mniejszych o rozproszonej zabudowie (letniskowej),
- zły stan techniczny infrastruktury drogowej np. droga na odcinku Gmina Pszczew – Gmina Trzciel,
- rozproszenie zabudowy (w szczególności letniskowej) uniemożliwiającej rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej (zbyt duże nakłady finansowe w porównaniu do efektu ekologicznego),
- brak ścieżek rowerowych,
- brak spójnej koncepcji produktów turystycznych,
- mały stopień zarybienia akwenów wodnych (utrata znaczenia obszaru dla wędkarzy i turystów),
- słabo rozwinięta baza noclegowa oraz gastronomiczna,
- krótki sezon wypoczynkowy (brak innych atrakcji mogących przyciągnąć turystów poza okresem letnim),
- trudność w znalezieniu zatrudnienia młodzieży po studiach, wyjazdy młodych do innych miast oraz za granicę
- brak specjalistów i wykwalifikowanych pracowników,
- brak nowych miejsc pracy,
- ucieczka ambitnych mieszkańców z kapitałem intelektualnym do większych ośrodków miejskich i aglomeracji,
- brak komunikacji publicznej zaspokajającej potrzeby mieszkańców,
- mała ilość dużych podmiotów gospodarczych,
- niewystarczające wynagrodzenia za pracę,
- mała ilość lub brak połączeń komunikacyjnych między miejscowościami,
- zły stan techniczny budynków zabytkowych
- niewystarczająca ilość atrakcyjnych miejsc spotkań i integracji mieszkańców.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych

kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną ilość punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

Tabela 11 Skala.

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
nieistotna – 0 punktów,	brak – 0 punktów,
niewielka– 1 punkt,	niewielki– 1 punkt,
umiarkowana– 2 punkty,	umiarkowany– 2 punkty,
istotna– 3 punkty,	znaczący – 3 punkty,
bardzo duża– 4 punkty.	bardzo duży– 4 punkty.

Źródło: Opracowanie własne.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę sporządzoną na podstawie przeprowadzonych warsztatów z mieszkańcami Gminy Pszczew.

Tabela 12 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera infrastrukturalno-gospodarcza

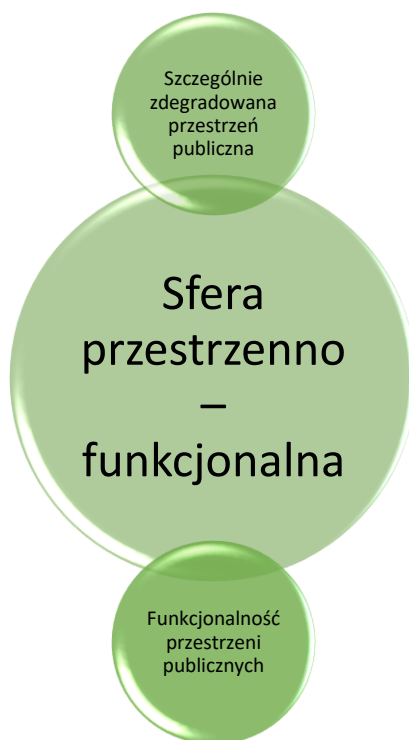
Kryterium/obszaru numer	1	2	3	4	5	6	7
Poziom aktywności gospodarczej							
Skala problemów	4	1	2	2	1	2	1
Charakter potrzeb	4	1	1	2	1	2	1
Dostępność miejsc pracy							
Skala problemów	4	2	2	2	1	1	2
Charakter potrzeb	3	2	2	3	1	1	2
Szczególnie zniszczone otoczenie							
Skala problemów	3	1	2	2	2	2	3
Charakter potrzeb	4	1	2	2	1	2	2

Źródło: opracowanie własne

4.3 Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze przestrzenno - funkcjonalnej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Rysunek 17 Sfera społeczna – przestrzenno – funkcjonalna

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Nazwa wartości
Sfera przestrzenno - funkcjonalna	
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery przestrzenno – funkcjonalnej.

Tabela 14 Dane zebrane do wyliczenia wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów						
				1	2	3	4	5	6	7
				PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana	PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzecka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacyjowa; Szarzecka; Brzozowa; Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)	Nowe Gorzycko, Brzeźno, Zielomyśl, Stoki, Szarcz	Stołuń	Policko, Borowy Młyn, Janowo, Rańsko	Silna	Świechocin
Sfera przestrzenno - funkcjonalna										
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	29,29%	40,00%	30,00%	35,00%	20,00%	25,00%	25,00%	30,00%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	11,43%	20,00%	7,00%	10,00%	5,00%	15,00%	10,00%	13,00%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	38	6	7	14	1	4	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pszczew za rok 2016.

SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze przestrzenno – funkcjonalnej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

POTENCJAŁY

- zabytkowe zabudowania – w tym m.in. muzeum „Dom Szewca” (Kamienica Mieszczańska) z XVIII w., zbudowany z drewna, kryty gontem (wewnątrz oryginalna czarna kuchnia i autentyczny warsztat szewski z początku XX wieku).
- tereny zielone na obszarze gminy, w tym m.in. Pszczewski Park Krajobrazowy, Rezerwat- Jeziora Gołyńskie
- centrum miejscowości Pszczew (układ urbanistyczny dawnego miasta),
- infrastruktura drogowa i połączenia komunikacyjne pomiędzy poszczególnymi miejscowościami Gminy Pszczew,
- wyremontowana remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Pszczewie.
- Siedziba Gminnego Ośrodka Kultury w Pszczewie.
- Parki Wiejskie na terenie Gminy Pszczew:
 - Park wiejski w Policku
 - Park dworski w Szarczu
 - Park dworski w Nowym Gorzycku
 - Park przykościelny w Pszczewie
 - Ogród dworski Biercza (obręb Zielomyśl).
- Sieć ośrodków wypoczynkowych (np. Centrum Rekreacyjno - Wypoczynkowe "RELAKS", Ośrodek Wypoczynkowy "Borowa Zatoka", Ośrodek Wypoczynkowy "Jeziorak", Ośrodek Wypoczynkowy "Karina"), gospodarstw agroturystycznych, miejsc noclegowych, pól namiotowych,
- Ośrodek Edukacji Przyrodniczej w Pszczewie
- Atrakcyjne tereny na cele budownictwa mieszkaniowego, w tym także dla firm deweloperskich.
- Rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych na bazie dostępnych zasobów przestrzennych, przyrodniczych i krajobrazowych.

PROBLEMY

- zły stan dróg powiatowych,
brak wystarczających tras, ścieżek rowerowych – konieczna rozbudowa, braku połączeń między istniejącymi ścieżkami rowerowymi,
- niewykorzystany potencjał plaży w Pszczewie,
- uboga sieć komunikacji publicznej,

- ograniczony dostęp do Internetu szerokopasmowego,
- niedostosowane budynki użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych
- niewystarczający dostęp do sieci gazowej.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną ilość punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

Tabela 15 Skala.

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
nieistotna – 0 punktów,	brak – 0 punktów,
niewielka– 1 punkt,	niewielki– 1 punkt,
umiarkowana– 2 punkty,	umiarkowany– 2 punkty,
istotna– 3 punkty,	znaczący – 3 punkty,
bardzo duża– 4 punkty.	bardzo duży– 4 punkty.

Źródło: Opracowanie własne.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę sporządzoną na podstawie przeprowadzonych warsztatów z mieszkańcami Gminy Pszczew.

Tabela 16 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera przestrzenno - funkcjonalna

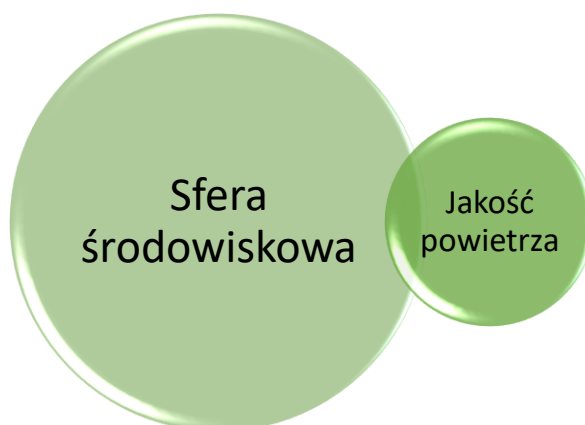
Kryterium	1	2	3	4	5
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna					
Skala problemów	4	2	2	2	1
Charakter potrzeb	3	1	1	2	1
Funkcjonalność przestrzeni publicznych					
Skala problemów	3	1	3	3	2
Charakter potrzeb	3	2	1	2	2

Źródło: opracowanie własne.

4.4. Sfera środowiskowa

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze środowiskowej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Rysunek 18 Sfera środowiskowa – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.

Kryterium	Nazwa wartości
Sfera środowiskowa	
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)

Źródło: opracowanie własne.

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery środowiskowej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 18 Dane zebrane do wyliczenia wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów						
				1	2	3	4	5	6	7
				PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana	PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzeczka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacjowa; Szarzecka; Brzozowa;Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)	Nowe Gorzycko, Brzeźno, Zielomyśl, Stoki, Szarcz	Stołuń	Policko, Borowy Młyn, Janowo, Rańsko	Silna	Świechocin
Sfera środowiskowa										
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	74,57%	80,00%	62,00%	70,00%	75,00%	85,00%	80,00%	70,00%
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	78,29%	60,00%	68,00%	80,00%	90,00%	75,00%	85,00%	90,00%
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	2,14%	3,00%	2,00%	3,00%	2,50%	2,00%	1,00%	1,50%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pszczew za rok 2016.

SFERA ŚRODOWISKOWA

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w strefie środowiskowej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

POTENCJAŁ

- możliwości rozwoju agroturystyki
- jeziora na terenie gminy Pszczew:
 - Wędromierz
 - Chłop
 - Proboszczowskie
 - Cegielniane
 - Kochle (Pszczewskie)
 - Szarcz
 - Szarcz Mały
 - Stołuń
 - Białe
 - Czarne
 - Brzeskie
 - Stobno
 - Piecniewo
 - Przydrożne
 - Gołyń
 - Gołyń Mały
 - Długie
- walory turystyczne obszaru gminy Pszczew,
- niewielka ilość przemysłu – czyste środowisko
- duże zalesienie gminy
- użytki rolne i tradycje rolnicze, możliwość ekologicznych upraw
- tereny zielone
- dobrze rozwinięta sieć wodociągowa
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków

PROBLEMY

- niski poziom stosowania OZE w obiektach użyteczności publicznej oraz w obiektach prywatnych,
- niewystarczająca ilość ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych i mała ilość ścieżek rowerowych - konieczność rozbudowy ścieżek rowerowych
- zbyt mało zieleni w Pszczewie przy ulicach (proponowane nasadzenia nowych drzew),

- zanieczyszczenie środowiska dymem z pieców (palenie niewłaściwym paliwem)
- znacząca ilość źródeł ciepła generujących niską emisję,
- problemy z utrzymaniem czystości na terenach zielonych, rekreacyjnych.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

Tabela 19 Skala.

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
nieistotna – 0 punktów,	brak – 0 punktów,
niewielka – 1 punkt,	niewielki – 1 punkt,
umiarkowana – 2 punkty,	umiarkowany – 2 punkty,
istotna – 3 punkty,	znaczący – 3 punkty,
bardzo duża – 4 punkty.	bardzo duży – 4 punkty.

Źródło: opracowanie własne

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę sporządzoną na podstawie przeprowadzonych warsztatów z mieszkańcami Gminy Pszczew.

Tabela 20 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera środowiskowa

Kryterium	1	2	3	4	5
Jakość powietrza					
Skala problemów	3	2	2	2	2
Charakter potrzeb	4	1	2	2	1

Źródło: opracowanie własne

5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji - określenie, w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium najbardziej wymagającego wsparcia

Cytując Ustawę o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” (Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r., MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015) rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Obszar zdegradowany to natomiast przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Szczególne znaczenie odgrywać będzie obszar rewitalizacji. Jest to "obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację". Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Delimitacji przestrzennej obszarów wymagających interwencji w ramach Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Identyfikacji występujących na terenie gminy problemów, czynników i zjawisk kryzysowych dokonano w odniesieniu do sfery społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Efektem prezentowanej diagnozy jest wskazanie obszaru o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Analizę poszczególnych obszarów oparto na zestawie wskaźników pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych stref.

5.1. Metodologia delimitacji obszarów zdegradowanych

Na potrzeby procesu wyznaczenia obszarów zdegradowanych przyjęto podział terytorium gminy na 6 obszarów funkcjonalnych. Delimitacja była prowadzona w odniesieniu do sfer:

- społecznej,
- infrastrukturalno-gospodarczej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Tabela 21 Granice obszarów problemowych.

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszaru
1	PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
2	PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzecka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacyjowa; Szarzecka; Brzozowa; Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)
3	Nowe Gorzycko, Brzeźno, Zielomyśl, Stoki, Szarcz
4	Stołuń
5	Policko, Borowy Młyn, Janowo, Rańsko
6	Silna
7	Świechocin

Kryterium	Nazwa wartości	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów						
			1	2	3	4	5	6	7
			PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana	PSZCZEW II (ulice: Dworcowa; Topolowa; Żwirowa; Szarzecka; Wybudowanie; Sosnowa; Modrzewiowa; Świerkowa; Cisowa; Plac Zamielno; Międzyrzecka; Os. Powstańców Wlkp; Wierzbowa; Parkowa; Akacyjowa; Szarzecka; Brzozowa; Batorego; Zamkowa; Kasztanowa)	Nowe Gorzycko, Brzeźno, Zielomyśl, Stoki, Szarcz	Stołuń	Policko, Borowy Młyn, Janowo, Rańsko	Silna	Świechocin

				; Zamkowa ; Kasztano wa)					
Liczba ludności	4264	1018	778	1050	351	590	352	125	
Powierzchnia obszaru (liczona po obrysie obszaru zabudowanego) – ha	167	20,598	39,919	42	13	27	17	7	

Źródło: opracowanie własne.

Mając na uwadze specyfikę województwa lubuskiego i uwarunkowań występujących głównie na terenach zurbanizowanych oraz możliwości dostępu do danych statystycznych obrazujących zmiany społeczno-ekonomiczne, a także stan infrastruktury technicznej, w badaniu przyjęto następujące kryteria w poszczególnych sferach:

SPOŁECZNA

- Poziom ubóstwa,
- Poziom obciążenia demograficznego,
- Poziom aktywności społecznej,
- Poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym,
- Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń),
- Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia.

INFRASTRUKTURALNO-GOSPODARCZA

- Poziom aktywności gospodarczej,
- Dostępność miejsc pracy,
- Szczególnie zniszczone otoczenie.

PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

- Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna,
- Funkcjonalność przestrzeni publicznych.

ŚRODOWISKOWA

- Jakość powietrza.

5.2. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego

Ocena sytuacji kryzysowej w badanych sferach odbywała się poprzez analizę wskaźników ilościowych, gdzie za obszary kwalifikujące się do wsparcia uznano te, dla których wartości wskaźników były gorsze niż wartości referencyjne dla gminy oraz opisów jakościowych opartych na wywiadach z mieszkańcami badanych obszarów. Przyjęta metodologia została opracowana na podstawie wskazówek zawartych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. W pierwszym kroku określano wartość referencyjną dla wskaźnika w odniesieniu do całej gminy, a następnie porównywano wartość wskaźnika obliczoną dla ustalonego obszaru z wartościami referencyjnymi. Dla lepszego zobrazowania wyników w niżej prezentowanych tabelach użyto kolorów, których intensywność jest skorelowana z wartością danego wskaźnika. Im użyty kolor jest ciemniejszy tym gorszy wynik analizowanego aspektu.

Po wyliczeniu wszystkich wartości następowało przyznawanie od 1 do 3 tzw. „małych” punktów dla tych obszarów, w których wartość wskaźnika wskazywała na kumulację negatywnych zjawisk. Według przyjętej metodologii obszar z najgorszym wynikiem otrzymywał 3 punkty, drugi w kolejności 2 punkty oraz trzeci 1 punkt. Pozostałe obszary nie były już punktowane. Następnie sumowano liczbę zdobytych punktów i wg tej gradacji uporządkowywano Obszary od najgorszego do najlepszego w danej sferze. W celu umożliwienia rzetelnego porównywania wyników Obszarów dla poszczególnych sfer i uniknięcia błędu uzależniającego wyniki od ilości przyjętych wskaźników ponownie każdemu obszarowi przyznano tzw. „duże” punkty, tym razem od 6 do 1 zgodnie z kolejnością wcześniej zdobytych „małych” punktów. Na koniec każdej ze sfer przyporządkowano wagę, która ma oddawać istotę analizowanych problemów w kontekście aktualnej definicji rewitalizacji. W uproszczeniu można stwierdzić, że dla autorów Programu najważniejszym elementem przy wyznaczaniu obszarów kryzysowych był człowiek i problemy społeczne, a kwestie infrastrukturalne, gospodarcze, czy środowiskowe plasowały się na dalszych miejscach. Stąd przyjęto następujący podział wag:

- Sfera społeczna – 0,4,
- Sfera infrastrukturalno-gospodarcza – 0,2,
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna – 0,3,
- Sfera środowiskowa – 0,1.

Przyporządkowane dla każdego z obszarów „duże” punkty w poszczególnych sferach były mnożone przez przyjętą wagę i dopiero ostatecznie wyliczona wartość pozwala nam rzetelnie wskazać obszary, w których występuje szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk świadczących o poziomie degradacji danego obszaru pod każdym z analizowanych względów. Ostatecznie, jako obszar zdegradowany przyjęto ten teren, dla którego wyliczona wartość przekracza 130% wartości średniej dla wszystkich obszarów. Bezspornie należy przyjąć, że przekroczenie tak przyjętego poziomu świadczy o wyraźnej potrzebie pilnej interwencji i podjęciu działań zaradczych zapobiegających degradacji, których skutki w najbliższym czasie mogą stać się nieodwracalne.

Zastosowane wskaźniki w poszczególnych sferach to:

Sfera społeczna			
Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Sposób wyliczenia wartości referencyjnej
Poziom ubóstwa	Liczba dzieci objętych pomocą szkolną - stypendia socjalne	Liczba dzieci objętych pomocą szkolną - stypendia socjalne/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba dzieci objętych pomocą szkolną - stypendia socjalne ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej / (Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym/Liczba osób w wieku poprodukcyjnym/100 mieszkańców)	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców /(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Liczba osób z niepełnosprawnością/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba osób z niepełnosprawnością ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
	Liczba osób dysfunkcyjnych	Liczba osób dysfunkcyjnych/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba osób dysfunkcyjnych ogółem w gminie ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)

Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw	Liczba zarejestrowanych przestępstw / (Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba zarejestrowanych przestępstw ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
Poziom bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych/ (Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)

Sfera infrastrukturalno-gospodarcza			
Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Sposób wyliczenia wartości referencyjnej
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (przedsiębiorstwa)/(Liczba mieszkańców danego obszaru)/100 mieszkańców)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (przedsiębiorstwa) w gminie ogółem/(Liczba mieszkańców gminy)/100 mieszkańców)
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Liczba ofert pracy/ (Liczba mieszkańców danego obszaru)/100 mieszkańców)	Liczba ofert pracy w gminie ogółem/ (Liczba mieszkańców gminy ogółem)/100 mieszkańców)
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Liczba budynków bez wodociągów w danym obszarze / Liczba budynków ogółem w danym obszarze	Średnia wartości dla 7 obszarów - Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Liczba budynków bez dostępu do sieci gazowej / ogólna liczba budynków na danym obszarze	Średnia wartości dla 7 obszarów - Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Liczba budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej / ogólna liczba budynków na danym obszarze (w %)	Średnia wartości dla 7 obszarów Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Liczba budynków wybudowanych przed r. 1989 na danym obszarze/ Liczba budynków ogółem na danym obszarze	Średnia wartości dla 7 obszarów - Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem

Sfera przestrzenno - funkcjonalna			
Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Sposób wyliczenia wartości referencyjnej
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Liczba zaniedbanych podwórek w danym obszarze/ Liczba ogółem podwórek w danym obszarze x 100	Średnia wartości dla 7 obszarów - Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Powierzchnia zdegradowanych obszarów zielonych na danym obszarze/ Powierzchnia ogółem obszarów zielonych na danym obszarze x 100	Średnia wartości dla 7 obszarów -Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych/(Liczba mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców)	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych ogółem w gminie/(Liczba mieszkańców gminy/100 mieszkańców)

Sfera środowiskowa			
Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Sposób wyliczenia wartości referencyjnej
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Liczba budynków o niskiej termoizolacyjności w danym obszarze/liczba budynków ogółem w danym obszarze x 100	Średnia z wartości dla 7 obszarów - Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Liczba źródeł ciepła generujących niską emisję w danym obszarze/ Liczba instalacji źródeł ciepła ogółem x 100	Średnia z wartości dla 7 obszarów - Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Liczba instalacji OZE w danym obszarze/Liczba instalacji ogółem x 100	Średnia z wartości dla 7 obszarów - Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)

Przyjęty w badaniu katalog wskaźników, dających możliwość przeprowadzenia analizy porównawczej obszarów, został dostosowany do specyfiki społeczności zamieszkującej Gminę Pszczew oraz skonsultowany z pracownikami m.in. Urzędu Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy . Podstawowym zadaniem było zebranie danych zagregowanych dla poszczególnych obszarów i ich odpowiednia interpretacja. W poprzednim rozdziale podano także źródła danych dla poszczególnych wskaźników.

5.3. Określenie obszarów zdegradowanych

Przedstawiona w poprzednim rozdziale metodologia prowadzonej analizy wskaźnikowej pozwala określić takie przestrzenie funkcjonalne, które aktualnie są najbardziej zdegradowane. Zaniechanie podejmowania działań zaradczych na tych obszarach spowoduje ich dalszą dewastację oraz stałe obniżanie poziomu życia zamieszkujących je osób. W każdej z weryfikowanych sfer poszczególne obszary zostały zaprezentowane wg natężenia skali zjawisk kryzysowych występujących na danym terenie.

Sfera społeczna

Tabela 22 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość referencyjna dla całej gminy	Obszary						
				1	2	3	4	5	6	7
Poziom ubóstwa	Liczba dzieci objętych pomocą szkolną - stypendia socjalne	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	0,98	1,08	1,03	0,95	1,42	1,36	0	0
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	3,07	2,65	4,11	2,76	4,56	2,71	2,27	2,40
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	3,40	2,55	5,01	3,05	5,41	2,71	3,13	1,60
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Dane Urzędu Gminy Pszczew	18,36	22,89	17,48	15,24	19,66	16,27	20,74	12,80
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru	Dane Urzędu Gminy Pszczew	0,77	0,88	1,93	0,29	0,00	1,02	0,00	0,00

Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	0,82	0,10	1,03	1,43	0,00	1,36	0,57	0,80
	Liczba osób dysfunkcyjnych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	1,29	0,49	1,80	2,19	1,14	1,36	0,28	0,00
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	0,42	0,29	0,26	0,76	0,57	0,51	0,00	0,00
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	0,19	0,20	0,39	0,10	0,57	0,00	0,00	0,00
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie	0,40	1,38	0,26	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw	Komenda Powiatowa Policji	1,03	1,38	1,29	0,48	1,14	1,69	0,00	0,80
Poziom bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych	Dane Urzędu Gminy Pszczew	1,17	1,57	1,16	1,05	1,14	1,02	0,85	0,80

	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy	4,75	5,30	4,63	4,67	3,99	4,58	4,76	4,76
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwanie bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)	Powiatowy Urząd Pracy	2,63	3,14	2,70	2,48	2,28	2,20	2,84	1,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z Urzędu Gminy, PUP, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Komendy Powiatowej Policji za rok 2016.

Podsumowanie analizy w sferze społecznej

W sferze społecznej za obszar kryzysowy uznano te tereny, które wykazały kumulację negatywnych zjawisk w co najmniej siedmiu z czternastu wykorzystanych w badaniu wskaźników (50%). Wskaźniki badano dla następujących kryteriów: Poziom ubóstwa, Poziom obciążenia demograficznego, Poziom aktywności społecznej, Poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym, Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń), Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia.

Obszary znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji to:

- Obszar nr 1,
- Obszar nr 2,
- Obszar 4.

Wymienione obszary wypadły najgorzej w odniesieniu do badanych cech i przyjmowały dla nich najwyższe (lub odpowiednio najniższe) wartości liczbowe w odniesieniu do całej gminy. W najtrudniejszej sytuacji pod tym względem znajdują się Obszary nr 1 i 2. Potwierdzają to wartości wskaźników, w przypadku których, aż dla większości z nich Obszar nr 1 miał wyniki gorsze niż wartości referencyjne.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest Obszar nr 1 .

Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Tabela 23 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze infrastrukturalno-gospodarczej.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary						
				1	2	3	4	5	6	7
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	5,14	3,63	10,67	4,29	1,71	4,24	3,98	7,20
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy	0,84	0,39	2,44	0,48	0,57	0,51	0,57	0,80
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	17,00%	0,00%	11,00%	11,00%	8,00%	43,00%	34,00%	12,00%

	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane Urzędu Gminy Pszczew	77,14%	0,00%	42,00%	98,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	44,29%	0,00%	11,00%	82,00%	8,00%	100,00%	9,00%	100,00%
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Dane Urzędu Gminy Pszczew	88,14%	96%	64%	92%	97%	88%	83%	97%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z Urzędu Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2016.

Podsumowanie analizy w sferze infrastrukturalno-gospodarczej

W sferze infrastrukturalno-gospodarczej analizowano wskaźniki odwołujące się do ilości i jakości infrastruktury technicznej oraz poziomu rozwoju gospodarczego na danym terenie. Za obszary zdegradowane w tej sferze uznano te tereny, które wypadły najgorzej w minimum czterech spośród sześciu analizowanych kryteriów. Taka sytuacja zaistniała w Obszarze nr 5. Podobnie trudna sytuacja została zdiagnozowana w Obszarze nr 4 i 7.

Zaprezentowane zestawienie pozwala uznać, że to na Obszarze nr 5. mamy do czynienia z najtrudniejszą sytuacją dotyczącą poziomu rozwoju gospodarczego i niską jakością infrastruktury technicznej. Mieszkańcy wsi w dużym stopniu korzystają z tradycyjnych źródeł energii. Na terenach wiejskich funkcjonuje stosunkowo mniej przedsiębiorstw niż na obszarach silnie zurbanizowanych.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarami o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze infrastrukturalno-gospodarczym są: Obszar nr 5 i Obszary nr 4 i 7.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 24 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno - funkcjonalna										
Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary						
				1	2	3	4	5	6	7
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	0,29	40%	30%	35%	20%	25%	25%	30%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	0,11	20%	7%	10%	5%	15%	10%	13%

Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych	Dane Urzędu Gminy Pszczew	38,00	6,00	7,00	14,00	1,00	4,00	3,00	3,00
--	---	---------------------------	-------	------	------	-------	------	------	------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy za rok 2016.

Podsumowanie analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej oparta była na ocenie skali kryzysu dotyczącego dwóch wskaźników, tj.: szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna weryfikowana udziałem zaniedbanych podwórek w ilości podwórek ogółem oraz udziałem powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych oraz funkcjonalność przestrzeni publicznych (Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych). Za obszary kryzysowe uznano takie, które przyjmują jedno z najniższych wartości obydwu kryteriów. Są to:

- Obszar nr 1,
- Obszar nr 7.

W przypadku tej sfery mamy do czynienia ze zróżnicowaniem poziomu zagospodarowania przestrzenno-funkcjonalnego poszczególnych obszarów. W najtrudniejszej sytuacji znajduje się obszar nr 1. Wynika to z faktu, że wymieniony obszar zamieszkały jest w dużej mierze przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i często z wieloletnimi zaniedbaniami infrastrukturalnymi.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnym jest Obszar nr 1. Jednakże podobne natężenie zjawisk występuję również na Obszarze nr 7.

Sfera środowiskowa

Tabela 25 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa										
Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary						
				1	2	3	4	5	6	7
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	74,57%	80%	62%	70%	75%	85%	80%	70%
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	78,29%	60%	68%	80%	90%	75%	85%	90%
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy Pszczew	2,14%	3,00%	2,00%	3,00%	2,50%	2,00%	1,00%	1,50%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych Urzędu Gminy za rok 2016.

Podsumowanie analizy w sferze środowiskowej

W sferze środowiskowej przyjęto kryteria bezpośrednio związane z czynnikami wpływającymi niekorzystnie na środowisko przyrodnicze badanych obszarów (jakość powietrza, jakość i stan terenów zielonych). Wybrano wskaźniki: Liczba budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%), Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%), Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%).

Uznanie danego terenu za obszar kryzysowy następowało w przypadku, gdy na badanym obszarze co najmniej dwa wskaźniki prezentowały najmniej korzystne wyniki. Taką sytuację odnotowano w następujących lokalizacjach:

- Obszar nr 6,
- Obszar nr 7,

Analizowanie tej sfery opierało się na badaniach przeprowadzonych w roku 2016 dzięki któremu możemy obserwować aktualne zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszary o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to w Obszar nr 6 i 7.

Podsumowując analizę wskaźników dla każdej ze sfer poniżej zaprezentowano liczbę punktów, jakie otrzymały Obszary w odniesieniu do poszczególnych wskaźników.

Sfera społeczna

Tabela 26 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze społecznej.

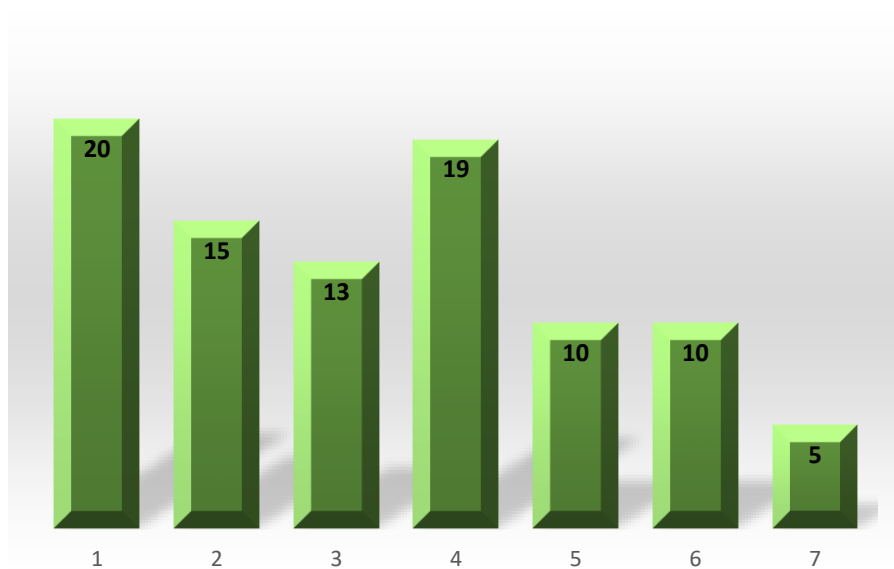
Kryterium	Wskaźnik	Obszary						
		1	2	3	4	5	6	7
Poziom ubóstwa	Liczba dzieci objętych pomocą szkolną - stypendia socjalne	1			3	2		
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej		2	1	3			
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS		2		3		1	
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3			1		2	
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru	1		2	3		3	3

Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością		1	3		2		
	Liczba osób dysfunkcyjnych		2	3		1		
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny			3	2	1		
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie	1	2		3			
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	3	2			1		
	Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw	2	1			3	
Poziom bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych	3	2		1			

	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych	3		1			2	2
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwanie bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)	3	1				2	
	Suma punktów	20	15	13	19	10	10	5
	Punkty za pozycję	7	5	4	6	3	3	1

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 1 Graficzna prezentacja wyników sfery społecznej.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza

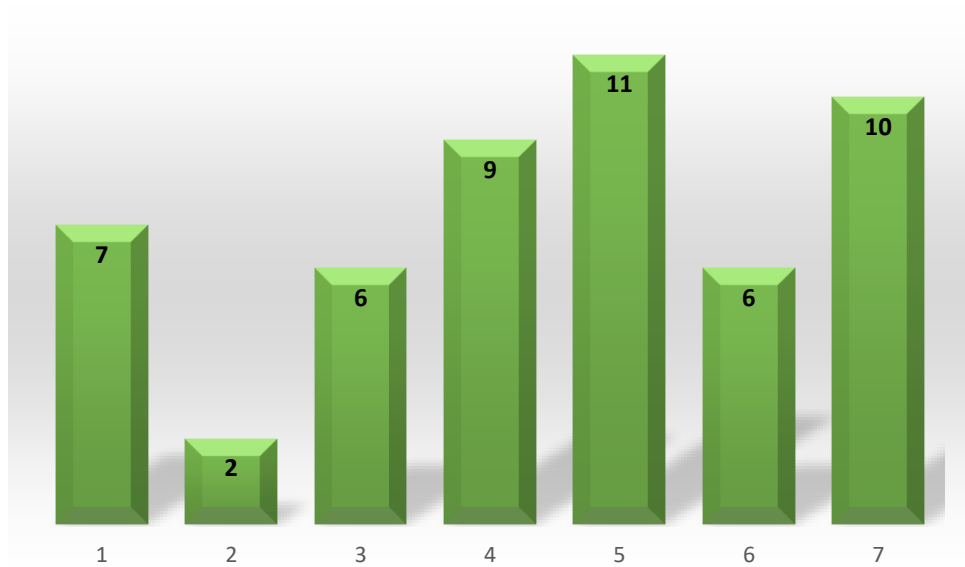
Tabela 27 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze infrastrukturalno-gospodarczej.

Kryterium	Wskaźnik	Obszary						
		1	2	3	4	5	6	7
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)	2			3		1	
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	3		2		1		
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)					3	2	1

	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze		1	2	3	3	3	3
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)		1	2		3		3
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	2			3	1		3
	Suma punktów	7	2	6	9	11	6	10
	Punkty za pozycje	4	1	3	5	7	3	6

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 2 Graficzna prezentacja wyników sfery infrastrukturalno-gospodarczej.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

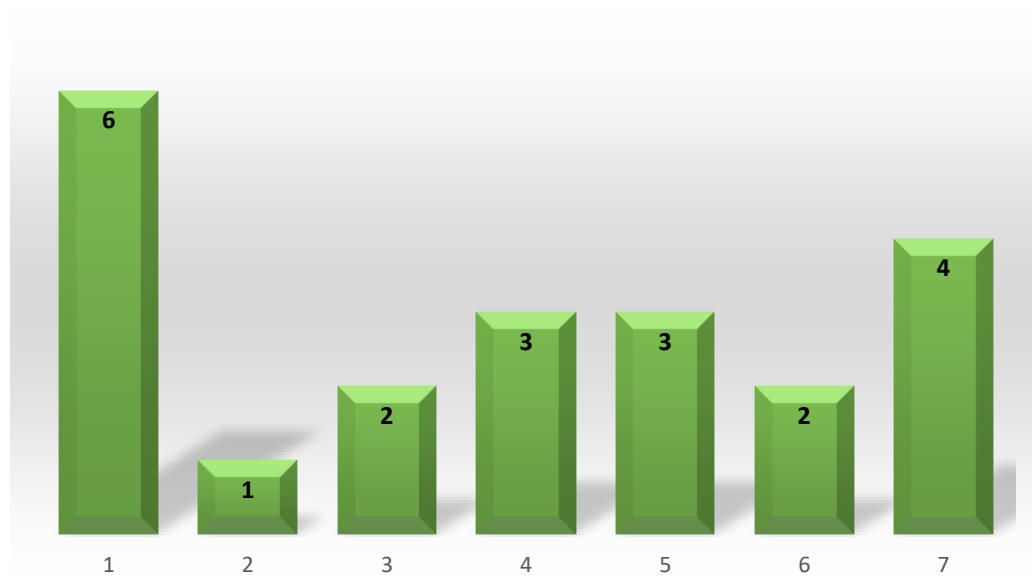
Tabela 28 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Kryterium	Wskaźnik	Obszary						
		1	2	3	4	5	6	7
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	3	1	2				1
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	3				2		1

Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych				3	1	2	2
	Suma punktów	6	1	2	3	3	2	4
	Punkty za pozycję	7	1	3	5	5	3	6

Źródło: opracowanie własne

Wykres 3 Graficzna prezentacja wyników sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: opracowanie własne.

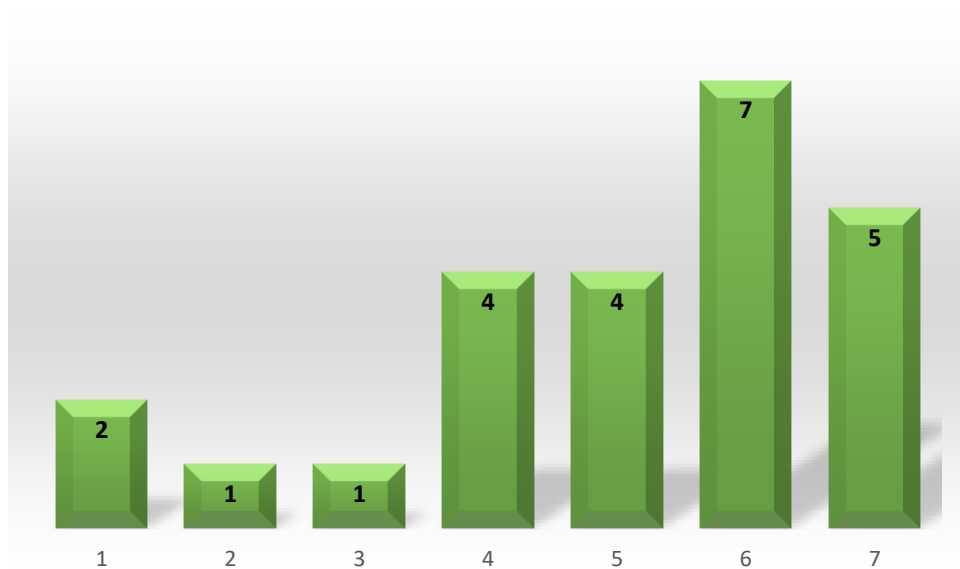
Sfera środowiskowa

Tabela 29 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze środowiskowej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary						
		1	2	3	4	5	6	7
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	2			1	3	2	
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)			1	3		2	3
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)		1				1	3
	Suma punktów	2	1	1	4	4	7	5
	Punkty za pozycję	3	2	2	5	5	7	6

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 4 Graficzna prezentacja wyników sfery środowiskowej.

Źródło: opracowanie własne.

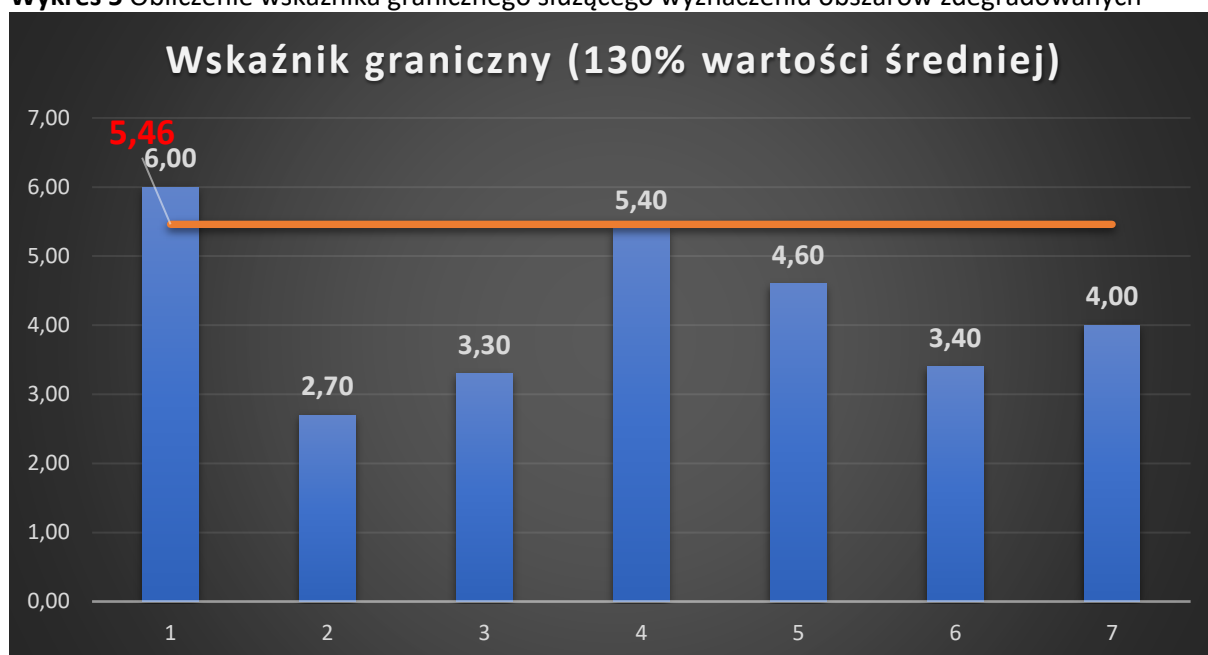
Wyznaczenie obszaru zdegradowanego nastąpiło poprzez wykonanie działań arytmetycznych, polegających na przemnożeniu otrzymanych wcześniej punktów przez wagi przyporządkowane poszczególnym sferom i zsumowaniu otrzymanych wyników. Wykonane obliczenia prezentują w sposób przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 30 Liczba punktów wyliczona dla każdego z obszarów w odniesieniu do wszystkich analizowanych sfer

Obszary							
	1	2	3	4	5	6	7
Sfera społeczna	2,80	2,00	1,60	2,40	1,20	1,20	0,40
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	0,80	0,20	0,60	1,00	1,40	0,60	1,20
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	2,10	0,30	0,90	1,50	1,50	0,90	1,80
Sfera środowiskowa	0,30	0,20	0,20	0,50	0,50	0,70	0,60
	6,00	2,70	3,30	5,40	4,60	3,40	4,00

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 5 Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych

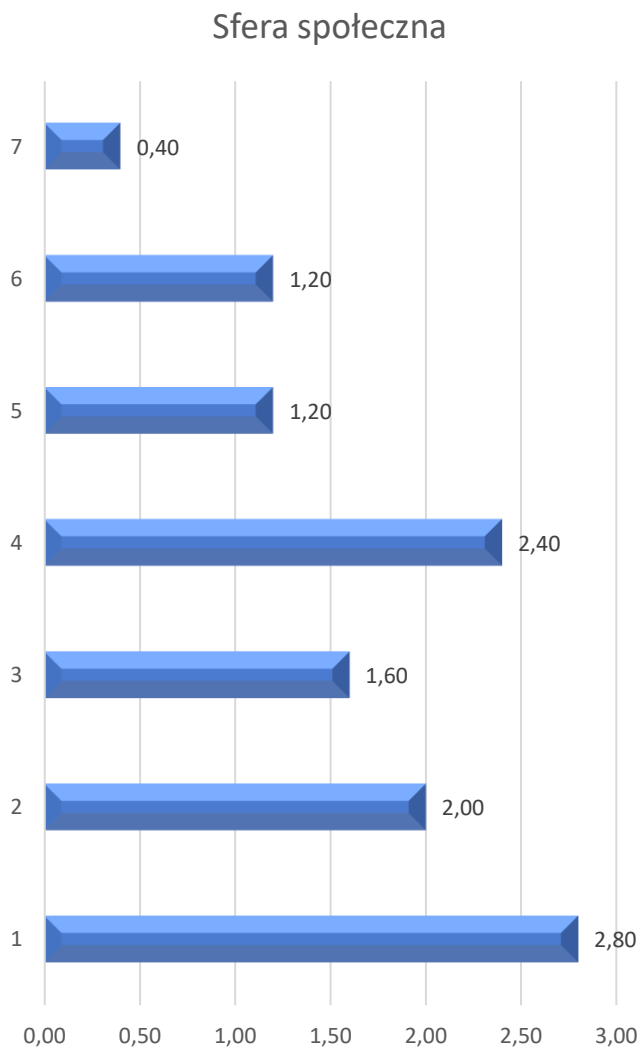
Źródło: Opracowanie własne.

Wśród analizowanych jednostek terytorialnych to Obszar nr 1, wykazał pełną koncentrację zjawisk kryzysowych. Jest to obszar, dla którego jednoznacznie wykazano relatywnie największą ilość problemów oraz które osiągnęły w większości najgorsze wartości wskaźników w poszczególnych kryteriach. Ponadto wyliczono próg, od którego dany obszar należy traktować, jako zdecydowanie zdegradowany. Jest to **próg powyżej 130% wartości średniej** obliczonej dla wszystkich obszarów. **Wartość ta wynosi 5,46 punktów.** Jedynie Obszar 1 przewyższa tę wartość, co świadczy, że

nagromadzenie na jego terenie zjawisk kryzysowych jest szczególnie wysokie. Przeprowadzone badania w sposób niebudzący wątpliwości pozwalają określić, że w przypadku Gminy Pszczew Obszary nr 1 należy uznać za obszar zdegradowany.

Liczbę punktów wyliczonych dla każdej z analizowanych sfer przedstawiają poniższe wykresy.

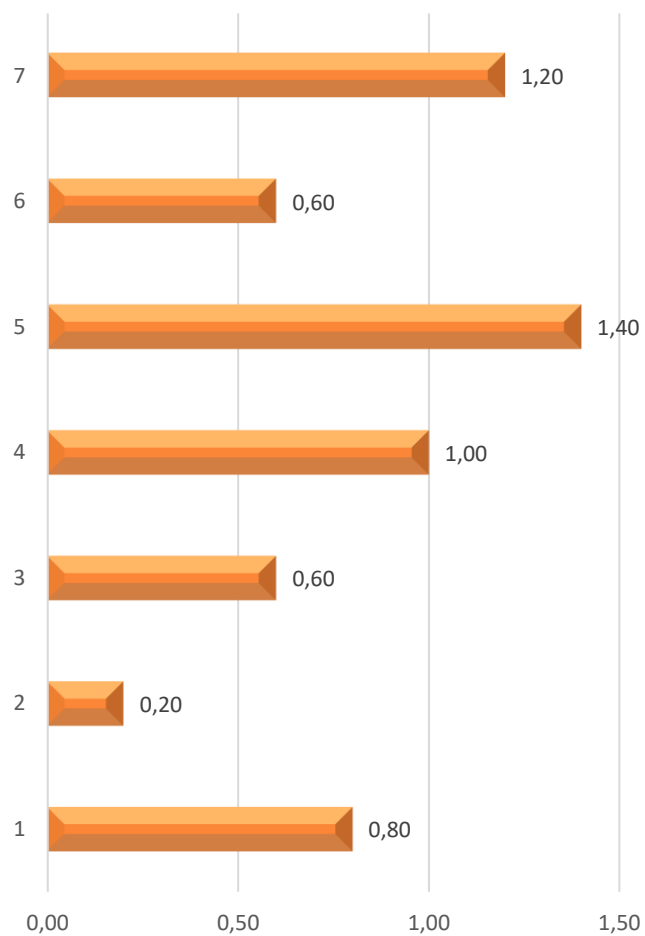
Wykres 6 Sfera społeczna

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 7 Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

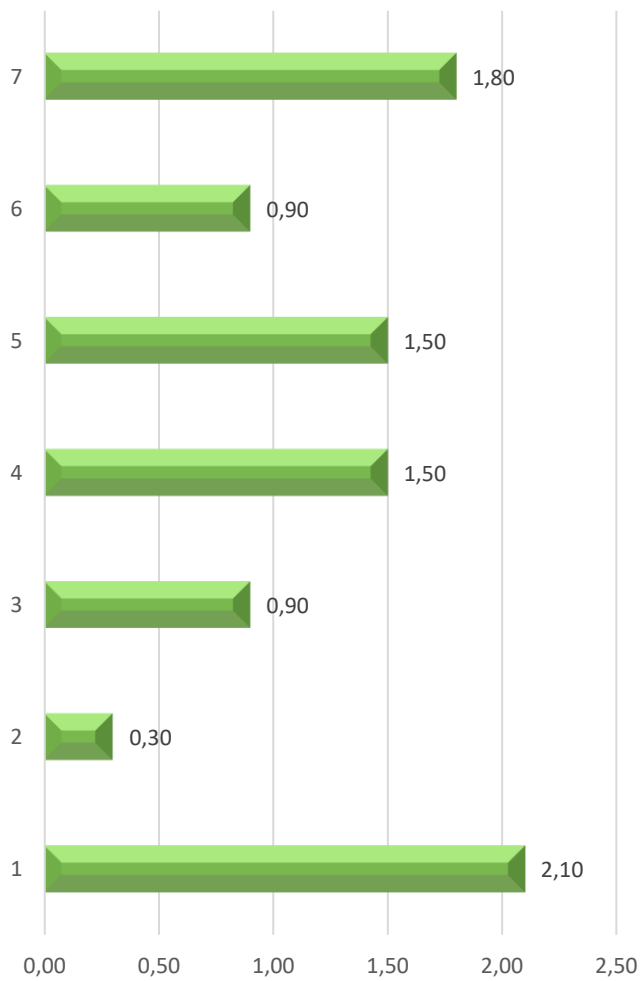
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Źródło: Opracowanie własne.

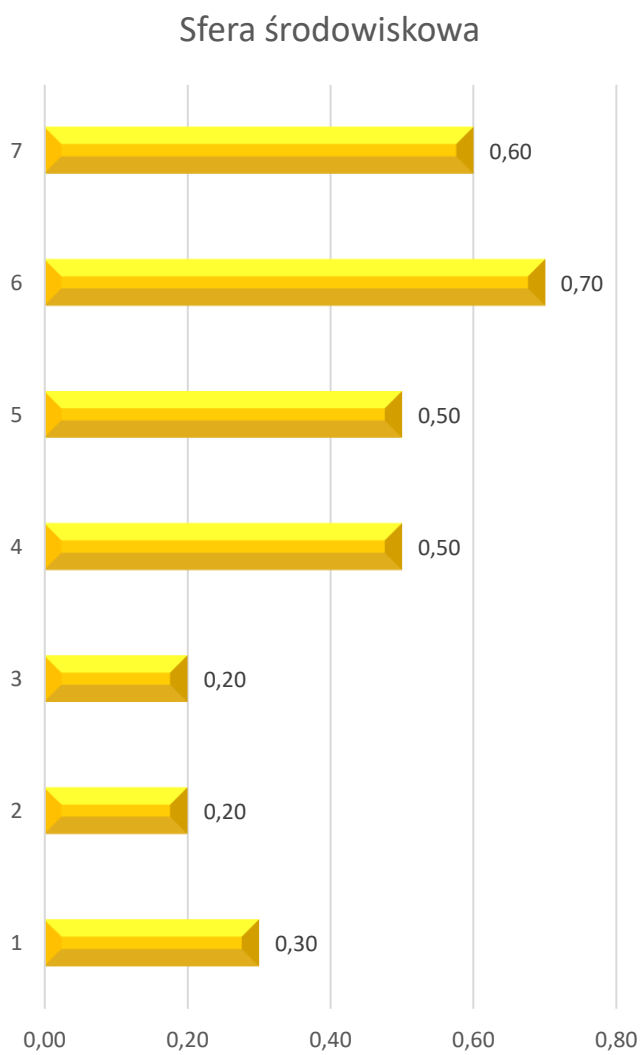
Wykres 8 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 9 Sfera środowiskowa

Źródło: opracowanie własne.

W sferze społecznej obszar nr 1 wskazany jako zdegradowany wypadł zdecydowanie źle. Odnotowano tutaj znaczący odsetek osób korzystających ze wsparcia gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Niskie dochody, problemy egzystencjonalne są często przyczyną rodzinnych kłótni. W wymienionych obszarach odnotowano również największą liczbę przypadków przemocy w rodzinie. Obszary nr 1 charakteryzuje się bardzo wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego, wysoką stopą długotrwałego bezrobocia oraz wysokim obciążeniem demograficznym. Sprawia to, że występujące w nim problemy społeczne cechują się szczególną koncentracją. Mając na uwadze wskazane elementy dodatkowo dogłębnie rozpatrywano reprezentacyjność innych problemów występujących na tym obszarze.

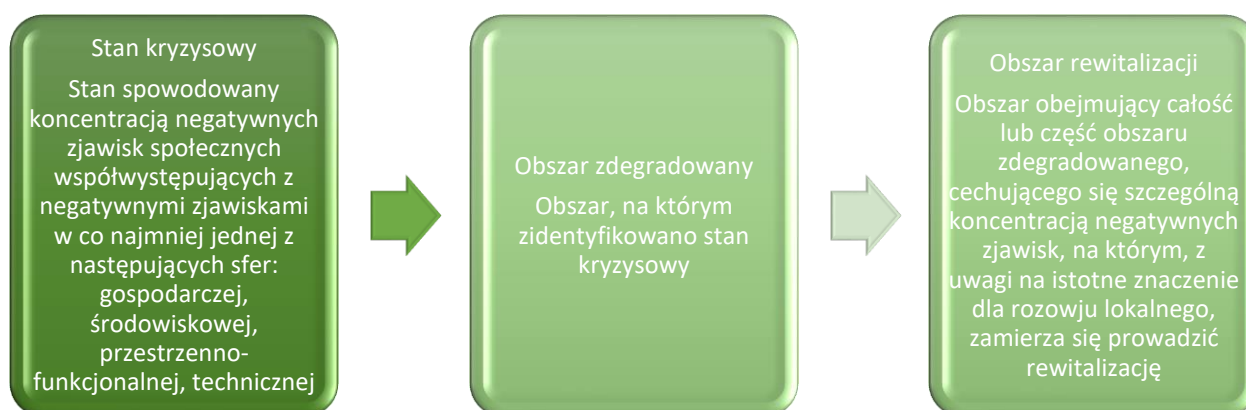
Wskazane tereny problemowe wykazały się najwyższą degradacją w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Dla obszaru nr 1 analizowane wskaźniki były najwyższe w odniesieniu do terenu całej Gminy. Z przeprowadzonej oceny wynika, że charakteryzuje się on widocznymi zaniedbaniami przestrzennymi (udział zaniedbanych podwórek w ogóle gospodarstw). Porównanie przyjętych kryteriów wykazało, że są to miejsca wymagające najpilniejszej interwencji władz gminy w celu rozwiązania kumulujących się na tym obszarze problemów społecznych.

Na obszarze nr 1 pod względem gospodarczym i infrastrukturalnym widoczny jest niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców. Wskaźnik pn. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców) był jednym z gorszych na tle pozostałych analizowanych obszarów.

W ramach poszukiwania na analizowanym obszarze szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych pogłębiono diagnozę o kwestie jakościowe, trudne do przedstawienia w wymiarze liczbowym, lecz wynikające głównie z postrzegania danego obszaru przez samych jego mieszkańców. Prowadzone w ramach partycypacji społecznej badania wykazały, że w Obszarze nr 1 stwierdzono występowanie dodatkowych czynników niemierzalnych, lecz silnie oddziałujących negatywnie na jakość życia na tym obszarze. Należały do nich m.in. poczucie bezsilności mieszkańców w zakresie możliwości poprawy jakości życia, brak motywacji do zmian.

5.4. Obszar rewitalizacji wraz z uzasadnieniem jego wyboru

Zgodnie z obowiązującą obecnie definicją obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację. zamieszkałych przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Źródło: Opracowanie na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

W okresie programowania funduszy UE 2007-2013 środki na rewitalizację skierowane były przede wszystkim na współfinansowanie inwestycji infrastrukturalnych (remonty lub renowacje zdegradowanych budynków, ulic, przestrzeni publicznych itp.). Sfera społeczna, w większości przypadków, stanowiła jedynie dodatek do działań inwestycyjnych. Nowe podejście do zagadnienia rewitalizacji na lata 2014-2020 przewiduje, że to właśnie aspekt społeczny jest najistotniejszy w działaniach na danym obszarze. Inwestycje infrastrukturalne mają być realizowane jedynie w kontekście rozwiązania problemu społecznego. Nie mogą być celem samym w sobie. Realizowane działania muszą być kompleksowe, wielowymiarowe, skoncentrowane terytorialnie i wzajemnie ze sobą powiązane, integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki. Ich celem jest realizacja zapisów Strategii Europa 2020 dotyczących zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Na podstawie analizy uwarunkowań wyłaniania obszarów kryzysowych dokonano delimitacji terenu uznanego za szczególnie wymagający wsparcia. **Jako obszary rewitalizacji zarekomendowano następujący obszar:**

OBSZAR NR 1

PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana

Autorzy Programu Rewitalizacji po konsultacjach z władzami samorządowymi oraz mieszkańcami uznali, że wsparcie należy ukierunkować przede wszystkim na obszar nr 1. Argumentem przemawiającym za tym, jest z jednej strony racjonalne podejście do planowania finansami (nie jest możliwa równoległa realizacji inwestycji i działań miękkich na wszystkich obszarach przy uwzględnieniu obciążenia finansowego lidera rewitalizacji – samorządu gminnego oraz partnerów społeczno-gospodarczych), a z drugiej strony konieczność koncentracji działań na tych obszarach zdegradowanych gminy, które mają największe oddziaływanie na teren całej jednostki samorządu terytorialnego i w sposób skumulowany mogą efektywnie przyczynić się do wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Obszar nr 1 leży w granicach administracyjnych miasta Pszczew, które jest lokalnym centrum działalności kulturalnej, edukacyjnej, społecznej, gospodarczej i administracyjnej. Kumulacja działań rewitalizacyjnych właśnie na obszarze nr 1 pozwoli osiągnąć w okresie realizacji programu najlepszy efekt społeczno-gospodarczy, który będzie jednocześnie spójny z już rozpoczętymi działaniami rewitalizacyjnymi na terenie miasta.

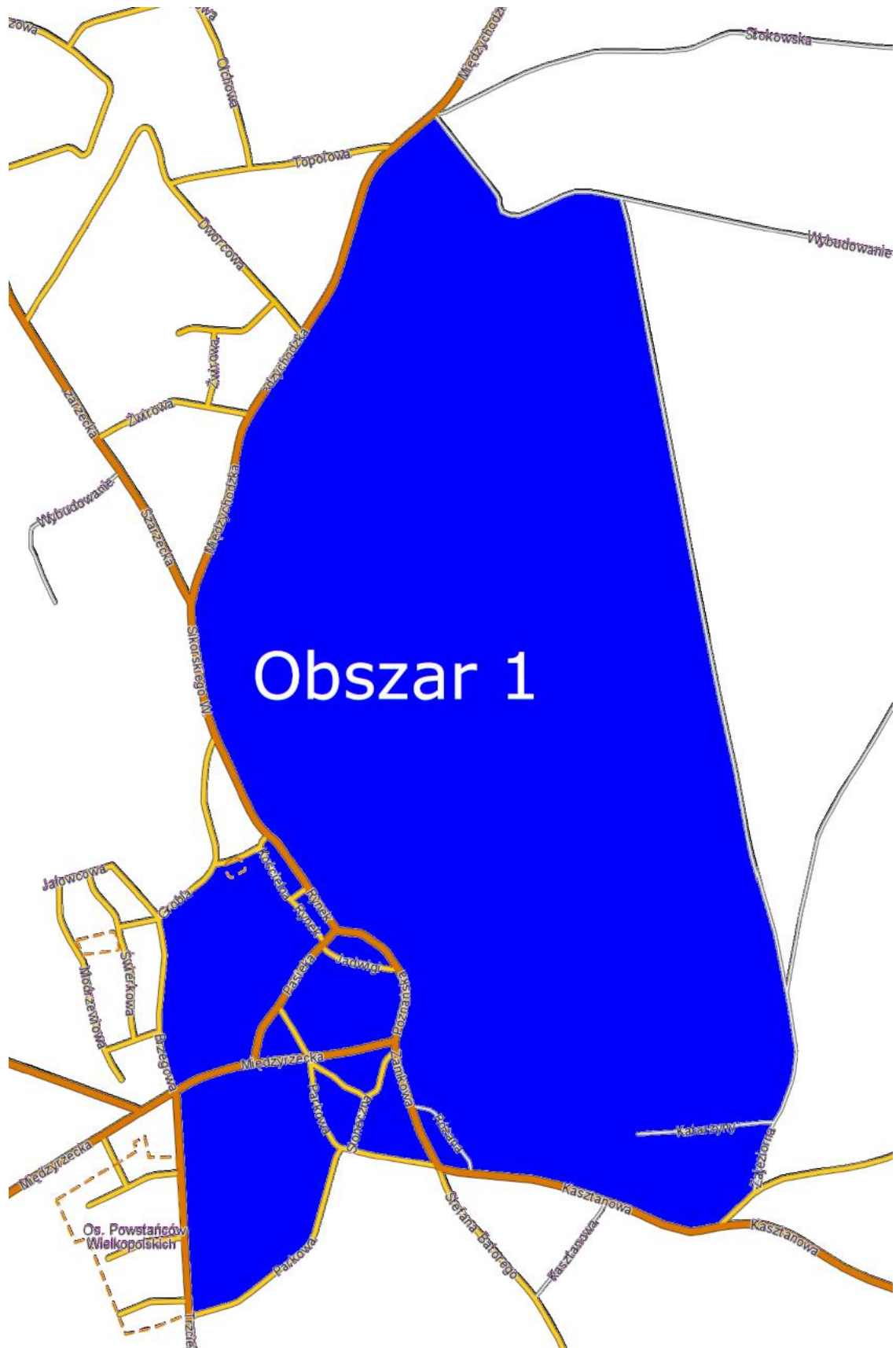
Obszar rewitalizacji wg danych z roku 2016 obejmuje powierzchnię 20,60 ha i jest zamieszkały przez 1 018,00 osób. Pokrywa się on ze zidentyfikowanym obszarem zdegradowanym.

Tabela 31 Kryteria określające obszar rewitalizacji

	Obszar rewitalizowany	Gmina
Powierzchnia (ha)	20,60	167
W stosunku do powierzchni całej Gminy (%)	12,34	
Liczba ludności	1 018	4 264
W stosunku do liczby ludności całej Gminy	23,87	

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 19 Obszar nr 1.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 32 Charakterystyka obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizowany	
Terytorium obszaru	PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasięka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różan
Dominująca funkcja obszaru	Obszar pełni funkcję społeczną, kulturalną, administracyjną i mieszkalną. Obszar pełni również znaczącą funkcję mieszkalną. Charakteryzuje się zabudową charakterystyczną dla małego miasta (dawniej Pszczew posiadał prawa miejskie) z kilkoma obiektami użyteczności publicznej.
Uzasadnienie wyboru obszaru do rewitalizacji	<p>Wybór obszaru rewitalizacji wynika z występowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. Sytuacja kryzysowa obszaru obrazowana jest stosunkowo wysoką wartością wskaźników odnoszących się do poziomu obciążenia demograficznego, poziomu ubóstwa, bezrobocia, przestępczości, aktywności gospodarczej, stanu infrastruktury technicznej, kwestii przestrzennych i środowiskowych. Wartość wymienionych wskaźników w wyznaczonym obszarze przewyższa w większości z nich stan odnotowywany na terenie całej gminy. Dodatkowo na opisywanym obszarze dochodzi do dużej koncentracji problemów społecznych, wynikających z dużego zagęszczenia osób go zamieszkujących. Dla rewitalizowanego obszaru sformułowano przyczyny występowania sytuacji kryzysowej w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relacji społecznych: m.in. problem społeczny z uzależnieniami – widoczne osoby nadmiernie pijące alkohol szczególnie w okresie letnim i świątecznym, brak miejsca spotkań dla młodzieży, mało kół zainteresowań dla dzieci i atrakcyjnych zajęć dla młodzieży, brak miejsc spotkań i integracji mieszkańców, ograniczony dostęp do usług medycznych – zwłaszcza specjalistów (konieczne dojazdy do Międzyrzecz), brak lokalnych liderów, którzy mogliby zająć się pisaniem wniosków i pozyskiwaniem środków na rozwój i integrację mieszkańców. - kwestii gospodarczych: m.in. niski rozwój gospodarczy obszaru i mała liczba przedsiębiorców, brak miejsc do rozwijania sfery kulturalnej i rekreacyjnej, miejsc, niewykorzystany potencjał turystyczny obszaru, ograniczony rozwój infrastruktury turystycznej, zły stan dróg wewnątrzosiedlowych, długotrwałe bezrobocie wśród mieszkańców. - funkcjonalność otoczenia i układ przestrzenny: zniszczona i wymagająca poprawy infrastruktura drogowa (jezdnie, chodniki, drogi wewnętrzne, parkingi), niezagospodarowane tereny zielone, niewykorzystany potencjał plaży. - dbałości o środowisko przyrodnicze: m.in. zanieczyszczone powietrze - osiedla oraz obiekty użyteczności publicznej emitujące dużą ilość CO₂ (w szczególności nieocieplony budynek Zakładu Usług Komunalnych) ze względu na brak termicznych izolacji budynków i kotłownię na paliwo stałe niespełniające obowiązujących norm; piece w indywidualnych budynkach mieszkalnych, potrzeba rewitalizacji od poziomu infrastruktury podziemnej (kanały burzowe, kanalizacyjne, ciepłownicze) po parkingi, grogi wewnętrzne, skwery i tereny zielone, brak oznakowania obiektów i walorów turystycznych, brak infrastruktury – drogi, ścieżki, alejki, bazy gastronomicznej i noclegowej, media, komunikacja. <p>Obszar zamieszkuje znaczący w gminie odsetek osób bezrobotnych. W porównaniu z gminą ogółem obszar rewitalizacji wyróżnia się niekorzystnie z uwagi na wysoki odsetek osób z trudnościami ze znalezieniem mieszkania. Pogłębienie obserwacji wskazuje także na występowanie</p>

takich cech przedsiębiorczości w strefie rewitalizacji, które stanowią o jej niekorzystnym charakterze. W centrum miejscowości znajduje się większość lokali handlowo-usługowych. Uwagę zwraca jednak, po pierwsze, wielkość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Są to przede wszystkim przedsiębiorstwa małe, funkcjonujące w obszarze samozatrudnienia ze wszystkimi negatywnymi skutkami takiego stanu (niskie dochody, nieznaczny wpływ na poziom zatrudnienia, ograniczone możliwości inwestowania i rozwoju). Po drugie często dochodzi do sytuacji gdy nowo otwarty podmiot funkcjonuje zaledwie kilka miesięcy i jest zamykany z powodu przewagi kosztów jego utrzymania nad realnymi dochodami.

Na analizowanym obszarze istnieje potrzeba stworzenia kolejnych miejsc spotkań dla młodych ludzi. Młodzi ludzie z obszaru przeznaczonego do rewitalizacji nie mają się gdzie spotkać głównie spacerują, albo okupują przystanki autobusowe.

Na badanym terenie występuje wysoki odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. Wiele z nich wymaga natychmiastowych remontów i działań poprawiających ich termoizolacyjność). Niska jakość infrastruktury ma swoją przyczynę w tym, że obszar zamieszkują osoby w trudnej sytuacji materialnej z problemami społecznymi, którzy nie potrafią sami zmienić otoczenia, w którym funkcjonują.

Źródło: opracowanie własne.

W obszarze rewitalizowanym planowane są do realizacji działania infrastrukturalne służące kompleksowemu rozwiązaniu problemów tej części Gminy Pszczew. Powstała infrastruktura będzie służyła przeprowadzeniu projektów „miękkich” mających na celu niwelowanie największych problemów społecznych obszaru związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą, podniesieniem jakości życia lokalnych społeczności oraz jakości i dostępności usług społecznych. Projekty „miękkie” będą skierowane do wszystkich osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu obszaru.

Przewidziane do realizacji na obszarze rewitalizowanym działania obejmują zatem aspekt społeczny, a ponadto będą dotyczyć kwestii gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Inwestycje prowadzone będą w całości na obszarze rewitalizowanym, a tym samym zdegradowanym, który charakteryzuje się skupieniem dużej liczby niekorzystnych zjawisk świadczących o sytuacji kryzysowej na wyznaczonym obszarze.

6. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)

W oparciu o zdiagnozowane problemy wg wskazanych metod delimitacji wyznaczono obszar zdegradowany, który w szczególności powinien być objęty działaniami rewitalizacyjnymi. Obszar ten wyznaczono w oparciu o zdiagnozowane problemy natury społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej – w jego skład jak wyżej wskazano wchodzi następujący obszar zdegradowany, stanowiący jednocześnie obszar rewitalizacji:

Obszar funkcjonalny nr 1

PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana.

Wizja stanu obszaru:

Gmina Pszczew jest przyjaznym miejscem do pracy i życia. Niekorzystne wskaźniki dla zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych uległy poprawie. Obszar zmarginalizowany w Pszczewie (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana ze swoimi silnymi i zintegrowanymi społecznościami lokalnymi stanowią mocny punkt Gminy w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego. Przy czym zdiagnozowane sytuacje kryzysowe, dzięki umiejętnie realizowanym programom i działaniom społecznym nie przeszły na obszary sąsiednie. Teren i zabudowania są zagospodarowane wg potrzeb mieszkańców – realizuje się tutaj aktywność społeczna mieszkańców. Zrewitalizowane obiekty pozwoliły na zwiększenie atrakcyjności Gminy i pośrednio przyczyniły się do uruchomienia działalności usługowej, tworząc nowe miejsca pracy.

Obszary zdegradowane zyskały nową jakość, nadano im funkcje, które pozwalają na realizację ambicji społecznych oraz na aktywność gospodarczą mieszkańców Gminy. Opanowano tu sytuacje kryzysowe w każdej ze zdiagnozowanych sfer problemowych. Przyjazne środowisko pracy i życia sprzyja rozwojowi poszczególnych jednostek oraz całej społeczności, pozwala na stabilny rozwój lokalnego rynku pracy.

Gmina Pszczew umiejętnie zarządza problemami społecznymi, w czym łączy dbałość o gminę i mieszkańców. Gmina Pszczew ze zrewitalizowaną przestrzenią stanowi nową jakość, dzięki uruchomionym nowym funkcjom pozwalającym lepiej wykorzystać zaniedbaną do tej pory infrastrukturę i przestrzeń na potrzeby mieszkańców. Jest miejscem gdzie mieszkańcy, jak również osoby przyjezdne chętnie spędzają czas.

Zmodernizowana zaniedbana przestrzeń, docieplone budynki mieszkalne i użyteczności publicznej, zrewitalizowane zabudowania zaspokajają potrzeby kulturalne i bytowe mieszkańców obszaru. Zrewitalizowana przestrzeń pozwoliła na uruchomienie potencjału tego miejsca. Powstała

infrastruktura, pozwalająca na intensyfikację aktywności społeczno-gospodarczej, pozwoliła na wygodną realizacją działań prospołecznych, sprzyjających rozwojowi społeczności lokalnej.

Działania podejmowane przez służby miejskie oraz przez organizacje pozarządowe z wykorzystaniem zmodernizowanej i rozbudowanej infrastruktury, stały się ciekawą alternatywą dla młodych mieszkańców Gminy w zakresie spędzania wolnego czasu.

Działalność społeczna realizowana przez stowarzyszenia i instytucje publiczne poprawiła znacznie aktywność społeczną. Mieszkańcy wiedzą jak się organizować i w jaki sposób przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom. Motywem przewodnim działań stał się rozwój społeczny i gospodarczy w oparciu o inwestycje w infrastrukturę i zintensyfikowane działania miękkie.

Społeczność lokalna tworzy trwałą strukturę. Społeczność angażuje się w lokalne inicjatywy rozwojowe i aktywizacyjne, stwarzając sobie warunki do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego.

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celu strategicznego, celów głównych, podlegających im celów szczegółowych oraz kierunków działań rewitalizacyjnych. Cel strategiczny oraz cele główne nawiązują bezpośrednio do wizji obszaru rewitalizacji, stanowiąc jej rozwinięcie. Hierarchiczna struktura celów porządkuje sposób działań związanych z rewitalizacją, wskazując poszczególnym kierunkom działań ich nadrzędny cel.

Na podstawie przeprowadzonej w poprzednich rozdziałach diagnozie czynników i zjawisk kryzysowych w tym sformułowanych na jej podstawie drzewie problemów zdefiniowano pożądaną listę celów projektu, którą przedstawiono w formie rozbudowanego diagramu logicznych powiązań między nimi – „drzewo celów” – graf poniżej. Przedstawione poniżej drzewo celów obrazuje zależności między celem strategicznym, celami głównymi oraz szczegółowymi, a środkami do ich osiągnięcia. Strategicznym celem rewitalizacji Gminy Pszczew jest „Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Pszczew oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy”.

Do celów głównych, ściśle powiązanych z celem strategicznym należą:

- rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych Gminy Pszczew,
- rozwój gospodarczy poprzez wykorzystanie potencjału obszarów zdegradowanych Gminy Pszczew,

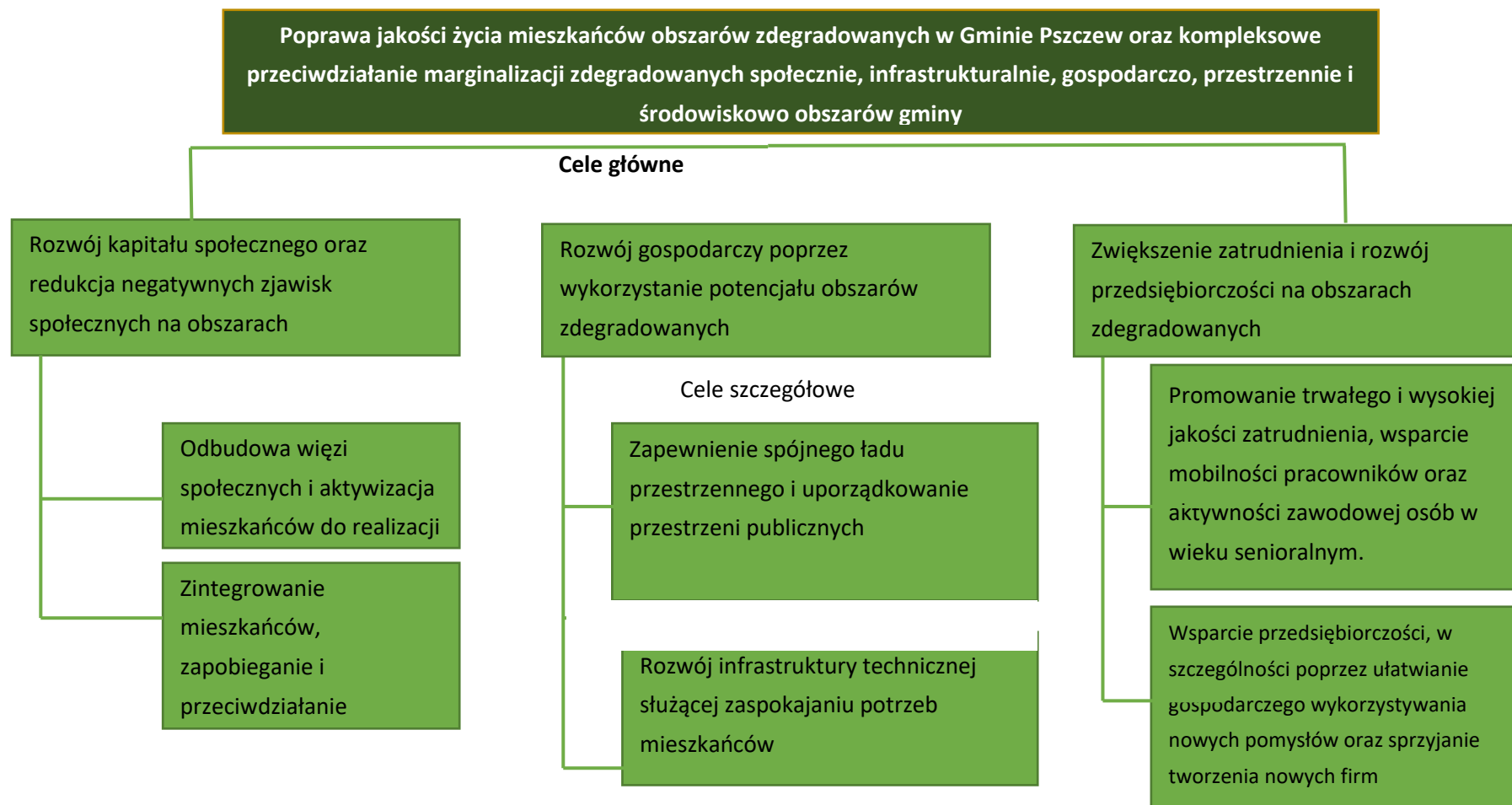
- zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości na obszarach zdegradowanych.

Cele główne realizuje katalog celów szczegółowych zdefiniowanych jako:

- Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych,
- Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych i poprawa bezpieczeństwa,
- Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych,
- Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców,
- Wsparcie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzenia nowych firm,
- Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym.

Tabela 33 Cele programu rewitalizacji

Cel strategiczny

W poniższym opracowaniu szczegółowo w odniesieniu do zdefiniowanych celów szczegółowych programu, opisano konkretne problemy społeczności lokalnej, które zostaną rozwiązane w wyniku działań rewitalizacyjnych. Ponadto, pod każdym opisem jakościowym negatywnych zjawisk, wskazano kierunki działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym.

Cel szczegółowy nr 1 - Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych

oraz

Cel szczegółowy nr 2 - Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- wdrożenie działań animacyjnych ukierunkowanych na ograniczenie zjawisk wykluczenia społecznego
- budowanie postaw społecznych wśród młodzieży i zachęcanie do zaangażowania w sprawy społeczne i życie gminy (głównie młodzież szkolną), zachęcanie do zakładania i działania w organizacjach pozarządowych,
- zwiększenie działań kulturalnych, artystycznych, imprez cyklicznych integrujących mieszkańców,
- działania zwiększające poziom integracji i tożsamości lokalnej.
- działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej,
- działania skierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego.
- działania skierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym poprzez zaangażowanie w działalność jednostki pomocniczej, tworzeniu organizacji i stowarzyszeń.

Cel szczegółowy nr 3 - Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Działania nadające nowe funkcje obszarom zdegradowanym - zagospodarowanie przestrzeni celem stworzenia miejsc spotkań i integracji,
- poprawa wizerunku i estetyki obiektów pełniących funkcje publiczne.

Cel szczegółowy nr 4 - Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami, w tym modernizacja ciągów pieszych i jezdnych w obszarze rewitalizacji, jak również uporządkowanie podwórek, co pozwoli na wydobycie potencjału przestrzeni wspólnej.
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w obszarze zdegradowanym,
- Zagospodarowanie przestrzeni celem stworzenia miejsc spotkań i integracji.

Cel szczegółowy nr 5 - Wsparcie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzenia nowych firm oraz

Cel szczegółowy nr 6 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Działania są związane z realizacją warsztatów, podczas których osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą – nauczą się jakie kroki należy podjąć celem rozpoczęcia działalności, pozyskania klientów i utrzymania się na rynku.
- szkolenia dla młodych przedsiębiorców, dla osób poszukujących zatrudnienia - w zakresie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, kursy przedsiębiorczości,
- dzielenie się wiedzą i wymiana wiedzy biznesowej - np. lokalni przedsiębiorcy spotykają się z początkującymi,
- wsparcie lokalnych przedsiębiorców,
- promowanie ekonomii społecznej i spółdzielczości socjalnej (możliwości aktywizacji społecznej i zawodowej oraz stworzenia miejsc pracy dla bezrobotnych kobiet),
- większa i bogatsza informacja o walorach gminy w celu przyciągnięcia turystów, inwestorów mieszkaniowych.

8. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Obszar zdegradowany, jaki został wyłoniony w toku diagnozy, obejmującej całą Gminę poddany zostanie działaniom rewitalizacyjnym, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy o charakterze społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym.

Obszar zdegradowany to część Gminy, która działaniom rewitalizacyjnym jest poddawana już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wykluczeniem, na obszarze Gminy, ale związane też były z działaniami rozwojowymi w zakresie gospodarczym, jak również z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną (poprawiono m.in. efektywność energetyczną szeregu budynków mieszkalnych).

Ponadto podejmowano działania w zakresie modernizacji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej – wybudowano m.in. kompleks boisk w ramach Programu Orlik. Realizowano też inwestycje w infrastrukturę, w tym społeczną w ramach dofinansowania ze środków UE:

- Przebudowa i nadbudowa Przedszkola Samorządowego w Pszczewie (środki EFRR).
- Budowa gminnej infrastruktury teleinformatycznej w gminie Pszczew (środki EFRR w ramach POIG, dz. 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion).
- Budowa zintegrowanego systemu dróg lokalnych w Pszczewie (Rynek, Jadwigi, Oś Powst., ciągi pieszo jezdne) – środki EFRR.

Modernizowano też m.in. budynki oświatowe, w tym w zakresie poprawy efektywności energetycznej (m.in. wymiana okien), jak również lokalne place zabaw i część infrastruktury rekreacyjno-rozrywkową (miejsca integracji). Miało też miejsce szereg pomniejszych inwestycji w obszarze infrastruktury komunalnej.

Podejmowane działania jednakże związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój Gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, infrastrukturalno-gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Nie było jak do tej pory Programu Rewitalizacji. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej.

Projekty miękkie i społeczne realizowane w Gminie Pszczew:

- AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI - LEPIEJ SIĘ ZUŻYĆ NIŻ ZARDZEWIEĆ - program rozwojowy dla Szkoły Podstawowej w Pszczewie (środki EFS).
- Wsparcie działań osób niepracujących poprzez rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie (środki EFS).
- Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I-III SP w Gminie Pszczew (środki EFS).

- Stawiamy na współpracę - GOK w Pszczewie blisko mieszkańców (środki z budżetu RP w ramach Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2018)
- Integracja kulturalna. Legendy i osobliwości. Plener rzeźbiarski Pszczew-Letschin 2017 (środki EFRR w ramach EWT).
- Jarmark Magdaleński Folk Art.: prezentacje rękodzielnicze - nasze pasje Pszczew-Letschin (środki EFRR w ramach EWT).

Pomimo jednakże podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie Gminy, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, obszar ten jednakże w wyniku obecnie podejmowanych działań doprecyzowano. Konieczne jest zatem podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie przestrzenno-funkcyjnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej rozpoczęto prace nad rewitalizacją, w ramach której działania będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Programie Rewitalizacji. Władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, jak również te działania, które są planowane do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji.

Planowane przedsięwzięcia zostały wypracowane wspólnie w ramach realizowanych działań partycypacyjnych. Ustalono, że należy czym prędzej podjąć skonsolidowane działania w obszarze zdegradowanym. Istnieje pilna potrzeba nadania dynamiki rozwojowej temu obszarowi, co musi odbywać się na drodze kontynuacji procesów modernizacyjnych rozpoczętych w poprzednich okresach. Bezpośrednio proces ten wiąże się z realizacją całej serii inicjatyw, oddziałujących zarówno na sferę urbanistyczną, jak również na tkankę społeczną – co doprowadzi do poprawy szeregu aspektów tego obszaru, zdiagnozowanych jako kryzysowe. Planowane działania są komplementarne względem siebie i łącznie będą stanowić intensywne bodźce rozwojowe.

Przewidziane w ramach programu rewitalizacji działania obejmują aspekt społeczny (warunek konieczny) oraz przestrzenno-funkcyjny, techniczny i gospodarczy (przedstawiony łącznie jako infrastrukturalno-gospodarczy) oraz środowiskowy. W tych sferach zdiagnozowano sytuację problemową, której planowane działania mają przeciwdziałać. Oczekiwane efekty zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych są wzajemnie powiązane i skutkują w związku z tym poprawą sytuacji kryzysowej obszaru zdegradowanego w każdej ze sfer.

Przewidziane działania mają charakter kompleksowy, są skoncentrowane – działania rewitalizacyjne skupione są na obszarze rewitalizacji, dotkniętym największą koncentracją problemów i negatywnych zjawisk, który został wyznaczony w wyniku diagnozy (1 podobszar).

Poniżej przedstawiamy planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację.

Wykaz przedsięwzięć podstawowych:

1. Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej;
2. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej;
3. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna;
4. Realizacja programu aktywizacji gospodarczej;
5. Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL);
6. Budowa Muzeum – pawilon wystawienniczy i skansen pszczelarski
7. Rewitalizacja Starego Rynku.
8. Rewitalizacja obszaru po starej szkole (Centrum Czytelnicze – Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna).
9. Utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki.
10. Budowa ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie.
11. Teren rekreacyjny – plaża i miejsce spotkań mieszkańców.
12. Budowa Centrum Hotelarsko-Rekreacyjnego.

Szczegóły przedstawiamy poniżej w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 34 Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gmina Pszczew (partnerzy do realizacji projektu)
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia animacji środowiskowej osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej, pozwoli to na odciążenie społeczności lokalnej od osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Osoby te, dzięki działaniom animatora zwiększą swoją zdolność do integracji, uwierzą w siebie i poprawią swoje kompetencje interpersonalne</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – dzięki animacji środowiskowej i możliwości aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, poprawi się jakość Kapitału Ludzkiego, poszukującego pracy. Animatorzy zmotywują mieszkańców, dotkniętych sytuacją kryzysową do pracy nad sobą, w związku z czym wzrosną kompetencje interpersonalne i zawodowe tych osób. Dzięki czemu będzie się również rozwijał lokalny rynek pracy. Lokalni przedsiębiorcy wiedząc, że osoby zagrożone wykluczeniem brały udział w działaniach animacyjnych, zwiększą swoje zaufanie do tych osób, co generalnie wpłynie na poprawę lokalnego rynku pracy.</p>
Zakres realizowanego zadania	Działanie zakłada zaangażowanie w realizację organizacji pozarządowej, która zostanie wyłoniona w konkursie ofert, w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie zakłada uruchomienie konkursu w ramach dotacji z Gminy na działania w Obszarze

	<p>Pomocy Społecznej – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, na działania animacyjne, w tym animację dzieci i młodzieży (w okresie wakacyjnym szczególnie). W tym celu Gmina uwzględni taki konkurs w Programie Współpracy z NGO (co będzie bezpośrednio odnosić się do działań rewitalizacyjnych na obszarze zdegradowanym). Celem wzmocnienia oddziaływania w ramach konkursu byłaby dodatkowa punktacja za działania dodatkowe – odnoszące się do aktywizacji i integracji społeczności lokalnej, niezwiązanych bezpośrednio z Programem Animacji Środowiskowej oraz za pozyskanie dodatkowych środków na ten cel ze źródeł zewnętrznych (np. w ramach mechanizmów norweskich lub Mechanizmu Szwajcarskiego, LGD, PO FIO itp., wówczas dotacja z Gminy, stanowiłaby tylko uzupełnienie finansowania działań).</p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem będą mieli okazję się zaktywizować i zintegrować ze społecznością lokalną, działanie wspomże również te osoby w ich reintegracji zawodowej, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej oraz kompetencji interpersonalnych; zadanie poprzez oddziaływanie na dzieci i młodzież pozwoli również na zagospodarowanie aktywności młodych mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej poprawiając ich poziom integracji i kompetencji interpersonalnych oraz kanalizując energię na rzecz działalności społecznie użytecznej. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia wykorzystanie na cele społeczne istniejącej infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze społecznym i edukacyjnym. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury społecznej w sensie instytucjonalnym, zapewniając dostęp do animatora środowiskowego.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdego z działań, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, program i raport z jego wdrożenia) - utworzenie funkcji Animatora Środowiskowego i powierzenie zadania wykwalifikowanej osobie – 1 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej o wdrożeniu programu, wizja lokalna pracowników Zespołu ds. Rewitalizacji)</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba działań/inicjatyw podejmowanych w ramach animacji środowiskowej – co najmniej 5 szt./ rok (źródło informacji: sprawozdania NGO z realizacji działalności podmiotu;</p>

	<p>dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji, roczny raport z realizacji współpracy JST z NGO)</p> <p>- uczestnicy działań animacyjnych – min. 20 os. (źródło informacji: sprawozdanie z działań NGO/Animatora środowiskowego, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników, roczny raport ze współpracy JST z NGO)</p> <p>- liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły kompetencje interpersonalne, kondycję psycho-fizyczną, w wyniku czego zwiększyły swoje szanse na rynku pracy: min. 8 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań NGO/Animatora środowiskowego, w tym wyniki ankietyzacji uczestników działań – testy kompetencji i ankiety ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania)</p>
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	60 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	40 000,00 zł – środki ze źródeł zewnętrznych (PROW w ramach LGD – środki UE lub PO FIO lub Mechanizm Norweski lub Mechanizm Szwajcarski) 20 000,00 zł – Budżet Gminy Pszczew

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	OWES, Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gmina Pszczew (partnerzy do realizacji projektu)
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia KIS osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość reintegracji zawodowej, pozwoli to na odciążenie społeczności lokalnej, od osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w sensie przywrócenia tych osób do „normalnego” funkcjonowania w społeczeństwie. Uczestnictwo w KIS pozwoli na pełne uczestnictwo w społeczności lokalnej i wzrost kompetencji interpersonalnych i zawodowych. Mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem zyskują bardzo ciekawy i efektywny impuls do walki ze swoją własną sytuacją kryzysową.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – dzięki KIS i możliwości reintegracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem, będzie się również rozwijał lokalny rynek pracy, przez co zwiększy się liczba wykwalifikowanych pracowników na rynku, a lokalni przedsiębiorcy zyskają do nich dostęp. KIS pozwoli na pełną reintegrację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem, co wpłynie na poprawę rynku pracy i zwiększenie podaży wartościowych pracowników.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach zadania zakłada się wykorzystanie narzędzi Ekonomii Społecznej na cele rozwoju społecznego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do działania zamierza się wykorzystać wsparcie organizacyjne Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej, który posiada środki na wsparcie poszczególnych podmiotów w tym zakresie.</p> <p>Celem KIS będzie realizacja reintegracji zawodowej i społecznej poprzez kształcenie umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych i kompetencji zawodowych oraz innych umiejętności, umożliwiających organizację życia prywatnego i zawodowego. KIS będzie realizował pełen zakres programu zatrudnienia socjalnego kierowanego do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>

Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem mają okazję wrócić na rynek pracy poprzez działania związane z reintegracją zawodową, co pozwala zwiększyć kompetencje zawodowe i kluczowe. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia osobom zagrożonym wykluczeniem reintegrację zawodową, dzięki czemu zwiększa się podaż wykwalifikowanych pracowników, ale również zwiększają się kompetencje osób biorących udział w projekcie do podjęcia działalności gospodarczej we własnym zakresie.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- utworzenie i prowadzenie Klubu Integracji Społecznej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, dokumenty rejestrowe podmiotu,)</p> <p>- realizacja warsztatów rozwijających umiejętności interpersonalne i zawodowe – 1 warsztaty rocznie (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej o wdrożeniu programu, listy obecności/dokumentacja zdjęciowa)</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba członków KIS – 12 os. łącznie w 3 latach funkcjonowania (źródło informacji: sprawozdania CIS i NGO z realizacji działalności podmiotu, roczny raport ze współpracy JST z NGO)</p> <p>- wzrost kompetencji zawodowych i interpersonalnych u 8 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – testy kompetencji i ankieta ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania)</p>
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	120 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	114 000,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS), 6 000,00 zł – środki własne NGO/Gminy Pszczew(wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 36 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna

Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Pszczew
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej osoby zagrożone wykluczeniem zyskają możliwość przeszkolenia i rozpoczęcia działalności w ramach Spółdzielni Socjalnej (podmiot ekonomii społecznej). Uczestnictwo w Spółdzielni Socjalnej pozwoli na pełne uczestnictwo w społeczności lokalnej i wzrost kompetencji interpersonalnych i zawodowych. Mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem zyskają bardzo ciekawy i efektywny impuls do walki ze swoją własną sytuacją kryzysową.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – Uruchomienie Spółdzielni Socjalnej wpłynie na zaistnienie nowego podmiotu na lokalnym rynku, przez co lokalni przedsiębiorcy mogą czuć dyskomfort, i odbierać Spółdzielnię jako konkurencję, zgodnie jednakże z analizami spółdzielnie realizują najczęściej usługi, jakich nie chcą się podjąć podmioty prywatne, w tym znaczeniu spółdzielnia uzupełni ofertę jaka funkcjonuje na rynku i wpłynie na to, że oferta usług na lokalnym rynku będzie bardziej kompletna. Spółdzielnia socjalna ponadto pozwoli na pełną reintegrację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem, co wpłynie tak czy inaczej na poprawę rynku pracy i zwiększenie podaży wartościowych pracowników.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach przedmiotowego zadania zostanie wdrożone wsparcie z zakresu ekonomii społecznej, co związane będzie z pomocą przy utworzeniu przez chętne osoby zagrożone wykluczeniem spółdzielni socjalnej oraz wyszkolenie tych osób w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz poprawy ich kompetencji zawodowych oraz kompetencji kluczowych, w tym interpersonalnych.</p> <p>Celem funkcjonowania spółdzielni będzie reintegracja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem. Prowadzenie podmiotu ekonomii społecznej będzie odbywało się w oparciu o osobistą pracę osób zatrudnionych z katalogu z ustawy o spółdzielniach. Prowadzenie działalności gospodarczej i społecznej będzie miało miejsce na rzecz środowiska lokalnego. Prowadzenie działalności społecznie użytecznej będzie miało miejsce w sferze zadań publicznych, a szczególnie w zakresie prowadzenia działalności z obszaru zagospodarowania terenu, sprzątania budynków instytucji publicznych (np. szkoły, urzędy – przy organizowaniu przetargów możliwe jest zastosowanie klauzul społecznych), tworzenie i utrzymanie terenów zielonych w obszarze rewitalizacji w nawiązaniu do konieczności realizacji całej gamy zadań związanych z terenami zielonymi.</p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji osoby zagrożone wykluczeniem zostają najpierw przygotowane do prowadzenia działalności w ramach spółdzielni socjalnych, a następnie przyuczone prowadzą taką działalność. Dodatkowe ułatwienie w utrzymaniu się na rynku stanowi możliwość wykorzystywania przez podmioty publiczne klauzul społecznych w organizowanych postępowaniach na realizację zadań publicznych. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziałano zdiagnozowanym problemom społecznym.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia osobom zagrożonym wykluczeniem rozpoczęcie działalności gospodarczej. Spółdzielnia socjalna, jako narzędzie ekonomii społecznej jest de facto prowadzeniem działalności gospodarczej, zatem wraz z</p>

	utworzeniem spółdzielni tworzy się nowe miejsca pracy oraz stwarza się możliwość w zakresie późniejszego zwiększenia dostępnych miejsc pracy w spółdzielni. Projekt poprawia zatem wskaźniki aktywności gospodarczej.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdego z działań, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie i prowadzenie Spółdzielni Socjalnej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, dokumenty rejestrowe podmiotu, raport Zespołu ds. Rewitalizacji) - realizacja szkoleń i warsztatów dla 5 członków spółdzielni socjalnej – 1 kpl (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu, listy obecności + dokumentacja zdjęciowa + programy zajęć) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba członków Spółdzielni socjalnej – 5 os., z tego 3 osoby z grupy osób zagrożonych wykluczeniem. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne, raport Zespołu ds. rewitalizacji) - wzrost kompetencji zawodowych i interpersonalnych u 5 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – testy kompetencji i ankieta przeprowadzone ex Ante i ex Post, raport z realizacji badania) - wzrost liczby miejsc pracy – 5 EPC (źródło informacji: raportu podmiotu, deklaracje ZUS/RMUA)
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	150 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	142 500,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 7 500,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37 Realizacja programu aktywizacji gospodarczej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjno-organizacyjne / niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania społeczne); OPS, Gmina Piszczew (jako partnerzy projektu)
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu Mieszkańcy obszaru będą beneficjentami co do wzrostu kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Nowe firmy przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

	<p>Lokalni przedsiębiorcy – poprawi się sytuacja na lokalnym rynku pracy, sektor gospodarczy zostanie umocniony, zwiększy się kompetencja w zakresie przedsiębiorczości, istniejący przedsiębiorcy zyskają dodatkowych dostawców i kontrahentów, co może wpłynąć na wzrost klientów z zewnątrz.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Działania są związane z realizacją warsztatów, podczas których osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą – nauczą się jakie kroki należy podjąć celem rozpoczęcia działalności, pozyskania klientów i utrzymania się na rynku.</p> <p>Uczestnicy warsztatów będą musieli przygotować biznes plan do swojej działalności, najlepsi otrzymają dotacje rozwojową na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 20 000,00 zł oraz dotację pomostową na utrzymanie się przez pierwszy okres prowadzenia działalności.</p> <p>Realizacja działania jest ważna z punktu widzenia stymulowania wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców, jak również ma wpływ na wzrost poczucia lokalnej tożsamości i poprawę estetyki obszaru.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sferi społecznej – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, wzrost zainteresowania prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, przełoży się bezpośrednio na spadek osób bezrobotnych, co w terminie późniejszym doprowadzi też do zwiększenia dostępnych w obszarze miejsc pracy.</p> <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sferi infrastrukturalno-gospodarczej – dzięki realizacji działań lokalni przedsiębiorcy mają szansę na konsolidację rynku oraz wzrost kompetencji w zakresie prowadzonej działalności. Ponadto wpłynie to na wzrost zainteresowania działalnością gospodarczą co doprowadzi do wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu działania, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i wdrożenie do realizacji programu aktywizacji gospodarczej – 1 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu), - zorganizowane warsztaty przedsiębiorczości – co najmniej 1 cykl warsztatów (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu), - przekazane dotacje: 5 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu). <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie nowych firm na obszarze zdegradowanym – 5 szt. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne).
Okres realizacji	2019-2020
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00 zł

Przewidywane źródła finansowania	237 500,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 12 500,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)
---	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 38 Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjno-organizacyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew, OPS, Organizacje pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania aktywizacyjne)
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu Mieszkańcy obszaru będą beneficjentami wzrostu integracji osób zagrożonych wykluczeniem. Przez co w obszarze zdegradowanym mieszkańcy odczuwają wzrost bezpieczeństwa i komfortu życia (osoby zagrożone wykluczeniem w wyniku działań zwiększą poziom kompetencji interpersonalnych i integracji ze społecznością lokalną, co wpłynie na wzrost poziomu samoakceptacji i jakości życia). Lokalni przedsiębiorcy – dzięki realizacji PAL mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem, będą sukcesywnie wychodzić z sytuacji kryzysowej w obszarach, w jakich ich dotyka. Przez co zwiększą swoje kompetencje i gotowość do podjęcia zatrudnienia – m.in. wśród lokalnych przedsiębiorców
Zakres realizowanego zadania	Działanie to jest kierowane do osób zagrożonych wykluczeniem (klientów OPS). Celem programu jest aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji przy zaangażowaniu w pracę na rzecz zagospodarowywaniu podwórek. Efektem programu będzie zdobycie umiejętności do samoorganizacji i wdrażania działań umożliwiających rozwiązywanie problemów społeczności objętej Programem oraz jej rozwój. W Programie zostaną zrealizowane działania z zakresu reintegracji społecznej. Uczestnikami Programu będą osoby korzystające ze świadczeń OPS, wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, nieaktywne zawodowo, szczególnie osoby z niepełno sprawnościami, młodzież i seniorzy. Integracja społeczna będzie się odbywać przy okazji realizacji zadań związanych z adaptacją i remontami w przestrzeni publicznej (podwórka, klatki schodowe, place zabaw), tworzeniem miejsc umożliwiających spędzanie czasu wolnego. Działaniom tym towarzyszyć będą kursy motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów itp.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy: - sferę społeczną – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem sukcesywnie będą wychodzić z sytuacji kryzysowej, co wpłynie na wzrost kompetencji interpersonalnych, wzrost zdolności do podjęcia zatrudnienia i w efekcie znalezienie zatrudnienia. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych.

	- sfery infrastrukturalno-gospodarczej – dzięki realizacji programu u osób zagrożonych wykluczeniem, zaangażowanych w jego realizację wzrosną kompetencje do podjęcia zatrudnienia, co wpłynie na wzrost dostępnej lokalnej siły roboczej dla lokalnych przedsiębiorców.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i wdrożenie do realizacji Programu Aktywności Lokalnej (PAL) – 1 szt. (źródło informacji: raport Zespołu ds. ds. Rewitalizacji o wdrożeniu programu). - zrealizowane działania reintegracyjne (kursy motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów) – zrealizowanych zostanie przynajmniej 5 różnych działań reintegracyjnych (sprawozdanie Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji projektu; listy obecności) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w działaniach – 20 osób (źródło informacji: listy obecności, deklaracje uczestnictwa i umowy na realizację projektu) - wzrost kompetencji interpersonalnych i poziomu integracji i aktywizacji u 8 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – ankieta ex Ante i ex Post)
Okres realizacji	2019-2021
Szacunkowa wartość projektu	30 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	19 000,00 zł – środki unijne w ramach PROW 11 000,00 zł – budżet Gminy Pszczew

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 39 Budowa Muzeum – pawilon wystawienniczy i skansen pszczelarski

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa Muzeum – pawilon wystawienniczy i skansen pszczelarski
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew, Gminny Ośrodek Kultury,
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	NGOs – zainteresowane współpracą w zakresie organizacji działalności kulturalno-edukacyjnej, związanej również z animacją działań kulturalnych, w tym w zakresie tradycji pszczelarskich. Inwestycja zwiększy możliwość realizacji takich działań. Ponadto poprawi też możliwość współpracy w tym zakresie z GOK w Pszczewie. Organizacje, współpracują z GOK i Gminą Pszczew mają też pośredni wpływ na realizację działania. Organizacje pozarządowe, w szczególności działające w obszarze Kultury są zainteresowani projektem, biorą udział w spotkaniach, pod kątem uzyskania wiedzy nt. możliwości późniejszego wykorzystania powstałych efektów w swojej działalności. Wykorzystanie efektów zadania NGOs będą mogły wpleść we własne działania, mające m.in. na celu aktywizację społeczną

	<p>Przedsiębiorcy – w szczególności działający w obrębie usług turystycznych, jak również pszczelarze, są zainteresowani realizacją działania, ze względu na wzrost estetyki przestrzeni obszaru, jak również funkcjonalności lokalnej infrastruktury, który mogliby wykorzystać do własnych celów. Dzięki zaistnieniu nowej lokalnej infrastruktury kulturalnej, pielęgnującej lokalne tradycje wzrasta możliwość realizacji różnych działań kulturalnych, wzrasta też atrakcyjność lokalizacji, co łącznie może mieć wpływ na wzrost liczby turystów. Przedsiębiorcy biorą udział w spotkaniach, celem zyskania wiedzy i kompetencji w zakresie wykorzystania efektów we własnej działalności gospodarczej, np. do wykorzystania MUZEUM jako lokalnej atrakcji, co pozwoli na realizację działań animacyjnych w działalności rekreacyjno-turystycznej.</p> <p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną instytucję kultury, pielęgnującą lokalną tradycję, poprawi się estetyka obszaru, poprawi się infrastruktura kulturalna, co zwiększy zainteresowanie mieszkańców własnym miejscem zamieszkania i wpłynie na wzrost poziomu integracji i poczucia lokalnej tożsamości. Jako wyborcy mieszkańcy mają pośredni wpływ na realizację działania – m.in. poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Gminy. Mieszkańcy są żywotnie zainteresowani inwestycją, pozwoli ona stworzyć istotny element lokalnej tożsamości, co pozwoli zwiększyć poziom zadowolenia ze swojej małej ojczyzny. Ponadto w Muzeum będą możliwe do realizacji nowe rodzaje aktywności społeczno-kulturalnej, co przyczyni się do poprawy jakości i dostępności usług publicznych.</p>
<p>Zakres realizowanego zadania</p>	<p>Przedmiotowe przedsięwzięcie przewiduje inwestycję w zakresie Budowy Muzeum, w tym pawilonu wystawienniczego i skansenu pszczelarskiego oraz jego wyposażenia na potrzeby realizacji zadań w zakresie upowszechniania kultury i aktywizacji społecznej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roboty budowlane i instalacyjne • Zagospodarowanie terenu • Wyposażenie – muzealne i do działań powszechniowo-animacyjnych, sprzęt IT, wytworzenie treści do wykorzystania w TIK, koszt urządzeń i oprogramowania do samodzielnego wytwarzania treści, urządzenia służące TIK (videospotkania) • Wyposażenie - w sprzęt niezbędny do prawidłowej realizacji zadania (np. wystawienniczy, techniczny, multimedialny) <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Zadanie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki wybudowaniu Muzeum, w tym pawilonu wystawienniczego i skansenu pszczelarski w Pszczewie, a poprzez to poprawie infrastruktury kulturalnej zaistnieją elementy o silnym impulsie integracyjnym. Stworzenia właściwych warunków dla rozwoju działalności muzealnej i wystawienniczej pozwoli na stworzenie możliwości realizacji znacznie większej ilości i lepszej jakości działań na rzecz społeczności lokalnej, z kolei wokół organizowanych w Muzeum zdarzeń można budować poczucie lokalnej tożsamości, co może wpłynąć na poziom integracji oraz na wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.</p> <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się do zmniejszenia problemów społecznych.</p> <p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja dotyczy m.in. realizacji elementu uporządkowania zniszczonego i zaniedbanego krajobrazu w przestrzeni obszaru rewitalizacji. W ramach inwestycji powstanie nowy budynek i zagospodarowany zniszczony teren, na którym ma powstać przedmiotowe Muzeum w Pszczewie. Inwestycja wpłynie zatem na cały obszar zdegradowany, pozwoli również uruchomić nowe funkcje kulturalne, związane ze zwiększeniem dostępności do usług upowszechniania kultury i lokalnych tradycji. Inwestycja zatem pozwoli na powstanie nowych i rozwinięcie istniejących funkcji</p>

	<p>kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych, edukacyjnych, społecznych i gospodarczych, związanych z przestrzenią gminy.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki realizacji inwestycji, zostanie zmodernizowana i rozbudowana lokalna instytucja kultury, tj. powstanie Muzeum w Pszczewie, co wpłynie na uruchomienie nowych funkcji o charakterze kulturalnym – zostanie zwiększona świadczona do tej pory ilość usług w ramach dotychczasowej działalności lokalnych instytucji kultury (GOK), co będzie miało wpływ również na zwiększenie potencjału rekreacyjno-turystycznego Gminy Pszczew. Poprawie zatem ulegnie infrastruktura kulturalna oraz rekreacyjno-turystyczna, co związane jest z zakresem inwestycji i możliwości realizacji w powstałej infrastrukturze różnych zdarzeń edukacyjno-kulturalnych. Stąd inwestycja wpłynie na poprawę dostępności usług kulturalnych oraz zakresu dostępnej oferty rekreacyjno-turystycznej, co wpłynie również na zwiększenie liczby miejsc pracy w wyniku inwestycji na obszarze rewitalizacji.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba nowych budynków, stanowiących element infrastruktury kulturalnej – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót), - Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem - 1 000 (źródło informacji: Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, sprawozdanie z działalności gminnych instytucji kultury) - Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne – 1 000 os. (źródło informacji: Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, sprawozdanie z działalności gminnych instytucji kultury)</p>
Okres realizacji	2019-2021
Szacunkowa wartość projektu	1 500 000,00zł
Przewidywane źródła finansowania	1 275 000,00 zł – środki z Ministerstwa Kultury (85%), 225 000,00 zł – Budżet JST (15%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 40 Rewitalizacja Starego Rynku w Pszczewie.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja Starego Rynku w Pszczewie
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana, zagospodarowanie terenu / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera środowiskowa

Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, w tym interesującą infrastrukturę rekreacyjną, co pozwoli na większą integrację lokalnej społeczności.</p> <p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy mający siedzibę swojej działalności w sąsiedztwie planowanego działania, są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na uporządkowanie terenu bezpośrednio z nimi sąsiadującego, co wpłynie na atrakcyjność obszaru dla potencjalnych ich klientów, zapewni też dobre i wygodne drogi dojazdu i parkowania.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach przedsięwzięcia rewitalizacyjnego planuje się przebudowę dróg, oświetlenie ciągów komunikacyjnych, placów i miejsc spotkań mieszkańców, stworzenie miejsc zieleni miejskiej (nasadzenia) stworzenie możliwości integracji i aktywizacji społecznej, modernizacja nawierzchni, stworzenie miejsc spotkań, budowa elementów małej infrastruktury, ławeczek, stołów do grania w szachy/warcaby, stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej w centrum.</p> <p>W obrębie pasów drogowych, ulic i placów uporządkowanie organizacji ruchu i zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców.</p> <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni rewitalizowanej w wyniku przedmiotowego projektu. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w zakresie zabudowy i organizacji ruchu w obrębie Starego Rynku. W wyniku jego realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczną w obrębie obszaru rewitalizowanego, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom, będą to funkcje o charakterze gospodarczym, turystycznym, rekreacyjnym, kulturalnym i społecznym, w tym służące celom integracyjnym, będą to też części wspólne i miejsca spotkań w przestrzeni publicznej, ciągi komunikacyjne, co będzie sprzyjać integracji.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu i oświetleniu terenu, na którym zlokalizowana zostanie m.in. infrastruktura rekreacyjno-kulturalna, ciągi komunikacyjne z miejscami spotkań – w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura obszaru rewitalizacji, oddziałująca na cały obszar zdegradowany.</p> <p>Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji. Rozbudowana zostanie też infrastruktura społeczna – miejsca spotkań, zostanie przywrócone funkcje: rekreacyjna, kulturalna i turystyczna Starego Rynku, co przyczyni się znacznej poprawy lokalnej infrastruktury</p> <p>- sfera środowiskowa – dzięki realizacji projektu i uzupełnieniu brakującej infrastruktury w zakresie ciągów komunikacyjnych i oświetlenia na terenie planowanej inwestycji, jak również uporządkowania i zagospodarowania terenu, w tym kanalizacji deszczowej projekt ma pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów w sferze środowiskowej.</p> <p>Wpływa poprzez to na uregulowanie odprowadzania wód opadowych.</p> <p>Ponadto projekt zapewni dostęp do obszarów zieleni, na których zostaną uruchomione nowe funkcje rekreacyjno-turystyczne (infrastruktura rekreacyjna), bez degradacji ich naturalnego bogactwa.</p>

	<p>Ponadto dbałość o tereny zielone zapewnia lepszą kompensację emisji CO2 i szkodliwych substancji do atmosfery.</p> <p>Ponadto co należy podkreślić projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi rewitalizowanemu. Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności, poprawiającą procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku, w którym ma miejsce szereg patologicznych zjawisk.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczb powstałych w ramach inwestycji miejsc spotkań lokalnej społeczności – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - łączna długość przebudowanych/wybudowanych ciągów komunikacyjnych – w ramach projektu zmodernizowane zostaną istniejące ciągi komunikacyjne oraz schody terenowe – minimum 250 m (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - Liczba zrewitalizowanych elementów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - powstanie tablica informacyjna – promująca rewitalizację i aktywizująca przez to społeczność lokalną (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - w wyniku realizacji projektu w miejscu spotkań zostaną zrealizowane przynajmniej 5 inicjatyw lokalnej społeczności w zakresie działań aktywizacyjno-integrujących (źródło informacji: raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna) - realizacja projektu da dobry przykład w zakresie porządkowania przestrzeni, w wyniku czego w najbliższej okolicy zostanie zrealizowana przynajmniej 1 inwestycja w zakresie uporządkowania prywatnych posesji (np. podwórek)
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	3.500.000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	<p>Łącznie: 1 332 600,00 zł</p> <p>Budżet RP (środki na modernizację dróg i oświetlenie): 500 000,00 zł</p> <p>Środki PROW (w ramach LGD): 250 000,00</p> <p>Gmina: 1 417 400,00 zł</p>

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 41 Rewitalizacja obszaru po starej szkole (Centrum Czytelnicze – Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna)

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja obszaru po starej szkole (Centrum Czytelnicze – Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna)
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa

Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew, Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczewie
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>NGOs – zainteresowane współpracą w zakresie organizacji działalności kulturalno-edukacyjnej, związanej również z animacją działań kulturalnych. Inwestycja zwiększy możliwość realizacji takich działań. Ponadto poprawi też możliwość współpracy w tym zakresie z Gminną Biblioteką Publiczną w Pszczewie. Organizacje, współpracują z GBP i Gminą Pszczew mają też pośredni wpływ na realizację działania. Organizacje pozarządowe, w szczególności działające w obszarze Kultury są zainteresowani projektem, biorą udział w spotkaniach, pod kątem uzyskania wiedzy nt. możliwości późniejszego wykorzystania powstałych efektów w swojej działalności. Wykorzystanie efektów zadania NGOs będą mogły wpleść we własne działania, mające m.in. na celu aktywizację społeczną.</p> <p>Przedsiębiorcy – w szczególności działający w obrębie usług turystycznych, są zainteresowani realizacją działania, ze względu na wzrost estetyki przestrzeni obszaru, jak również funkcjonalności budynku GBP, który mogliby wykorzystać do własnych celów. Dzięki wzrostowi atrakcyjności Biblioteki wzrasta możliwość realizacji różnych działań kulturalnych, wzrasta też atrakcyjność lokalizacji, co łącznie może mieć wpływ na wzrost liczby przyjezdnych. Przedsiębiorcy biorą udział w spotkaniach, celem zyskania wiedzy i kompetencji w zakresie wykorzystania efektów we własnej działalności gospodarczej, np. do wykorzystania GBP, w tym przede wszystkim działań animacyjnych, jakie realizuje w działalności rekreacyjno-turystycznej.</p> <p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskują atrakcyjną instytucję kultury, poprawi się Estetyka obszaru, poprawi się infrastruktura kulturalna, co zwiększy zainteresowanie mieszkańców własnym miejscem zamieszkania i wpłynie na wzrost poziomu integracji i poczucia lokalnej tożsamości. Jako wyborcy mieszkańcy mają pośredni wpływ na realizację działania – m.in. poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Gminy. Mieszkańcy są żywotnie zainteresowani inwestycją, pozwoli ona stworzyć istotny element lokalnej tożsamości, co pozwoli zwiększyć poziom zadowolenia ze swojej małej ojczyzny. Ponadto w zrewitalizowanych pomieszczeniach będą możliwe do realizacji nowe rodzaje aktywności społeczno-kulturalnej, co przyczyni się do poprawy jakości i dostępności usług publicznych.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Przedmiotowe przedsięwzięcie przewiduje inwestycję w zakresie rewitalizacji obszaru po starej szkole na cele Centrum Czytelniczego i Biblioteki Publicznej Szkolnej oraz wyposażenia instytucji na potrzeby realizacji zadań w zakresie czytelnictwa i upowszechniania kultury, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roboty budowlane i instalacyjne • Zagospodarowanie terenu • Wyposażenie – biblioteczne i do działań animacyjnych, sprzęt IT, wytworzenie treści do wykorzystania w TIK, koszt urządzeń i oprogramowania do samodzielnego wytwarzania treści, urządzenia służące TIK (videospotkania) • Wyposażenie - w sprzęt niezbędny do prawidłowej realizacji zadania (np. wystawienniczy, techniczny, multimedialny) <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Zadanie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzeniu nowego przestrzennego „Centrum Czytelnictwa: i nowoczesnej infrastruktury Biblioteki Publicznej w Pszczewie oraz poprawie infrastruktury kulturalnej zaistnieją elementy o silnym impulsie integracyjnym. Stworzenie właściwych warunków dla GBP pozwoli na stworzenie możliwości realizacji znacznie większej ilości i lepszej jakości działań na rzecz społeczności lokalnej, z kolei wokół organizowanych w Bibliotece zdarzeń można budować poczucie lokalnej tożsamości, co może wpłynąć na poziom integracji oraz na wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców. W związku z powyższym projekt przyczyni się do zmniejszenia problemów społecznych.</p>

	<p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja dotyczy m.in. realizacji elementu uporządkowania zniszczonego i zaniedbanego krajobrazu w przestrzeni obszaru rewitalizacji. W ramach inwestycji zostanie zagospodarowany teren po byłej szkole, gdzie ma powstać Centrum Czytelnictwa i nowa Biblioteka w Pszczewie. Inwestycja wpłynie zatem na cały obszar zdegradowany, pozwoli również uruchomić nowe funkcje kulturalne, związane ze zwiększeniem dostępności do usług upowszechnienia kultury świadczonych przez GBP. Inwestycja zatem pozwoli na powstanie nowych i rozwinięcie istniejących funkcji kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych, edukacyjnych, społecznych i gospodarczych, związanych z przestrzenią gminy.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki realizacji inwestycji, zostanie zmodernizowana i rozbudowana lokalna instytucja kultury, tj. Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczewie, co wpłynie na uruchomienie nowych funkcji o charakterze kulturalnym – zostanie zwiększona świadczona do tej pory ilość usług w ramach działalności GBP, co będzie miało wpływ również na zwiększenie potencjału rekreacyjno-turystycznego Gminy Pszczew. Poprawie zatem ulegnie infrastruktura kulturalna oraz rekreacyjno-turystyczna, co związane jest z zakresem inwestycji i możliwości realizacji w powstałej infrastrukturze różnych zdarzeń edukacyjno-kulturalnych. Stąd inwestycja wpłynie na poprawę dostępności usług kulturalnych oraz zakresu dostępnej oferty rekreacyjno-turystycznej, co wpłynie również na zwiększenie liczby miejsc pracy w wyniku inwestycji na obszarze rewitalizacji.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba nowych budynków, stanowiących element infrastruktury kulturalnej – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót), - Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem - 1 500 (źródło informacji: Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, sprawozdanie z działalności gminnych instytucji kultury) - Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne – 1 500 os. (źródło informacji: Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, sprawozdanie z działalności gminnych instytucji kultury)</p>
Okres realizacji	2019-2022
Szacunkowa wartość projektu	2 500 000,00zł
Przewidywane źródła finansowania	2 125 000,00 zł – środki z Ministerstwa Kultury, w ramach programu Bibliotek+ (85%), 375 000,00 zł – Budżet JST (15%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 42 Utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki.

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki

Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew, Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczewie
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu mieszkańcy zyskają estetyczny budynek użyteczności publicznej (świetlicę wiejską) o dużym komforcie zarówno w zakresie funkcjonalności budynku, jak również w zakresie efektywności energetycznej, co wpłynie na poprawę warunków realizacji działań integracyjno-aktywizacyjnych dla mieszkańców miejscowości oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej w obszarze zdegradowanym, co wpłynie na poprawę ogólnych walorów estetycznych i przestrzenno-funkcjonalnych.</p> <p>Organizacje Pozarządowe – remont, przebudowa i modernizacja obiektu po byłej Bibliotece na cele świetlicy wiejskiej w miejscowości Pszczewie pozwoli na poprawę warunków lokalowych, przeznaczonych do wykorzystania na działalność społeczną realizowaną przez organizacje pozarządowe, są zatem zainteresowane realizacją inwestycji, pozwoli ona bowiem na poprawę jakości ich pracy.</p> <p>Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – inwestycja w zaniedbana infrastrukturę, gdzie będzie zlokalizowana wiejska sala wpłynie na wzrost atrakcyjność lokalizacji, co poprawi też ogólną estetykę, w jakiej funkcjonują sąsiadujące firmy, wpłynie również na wzrost liczby zdarzeń organizowanych z wykorzystaniem sali wiejskiej, co może wpłynąć na wzrost liczby potencjalnych klientów lokalnych firm.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Projekt przewiduje utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki, która przeniesie się do budynku po byłej szkole.</p> <p>Inwestycja obejmuje modernizację i adaptację obiektu do potrzeb Świetlicy Wiejskiej. Przebudowa i modernizacja istniejącego budynku znacznie poprawi funkcjonalność i estetykę obiektu.</p> <p>Świetlica zyska sanitariaty i zaplecze kuchenne, budynek zostanie dostosowany do potrzeb mieszkańców;</p> <p>W wyniku inwestycji istniejący obiekt będzie pełnił nowe funkcje społeczno-gospodarcze. Niniejszy projekt wspomaga podejmowane działania rewitalizacyjne. Dotyczy bowiem inwestycji w zdegradowaną tkankę urbanistyczną w zdiagnozowanym obszarze zdegradowanym, co pozwoli na zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców jak również zwiększy poziom poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców.</p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. adaptację budynku po Bibliotece na salę wiejską w Pszczewie poprawi dotychczasowe warunki lokalowe i sprzętowe, przez co zainicjowany zostaje impuls do działań integracyjno-aktywizacyjnych realizowanych przez mieszkańców obszaru, w szczególności przedmiotowej miejscowości. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro, pozwoli też na organizację działań szkoleniowych i aktywizacyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem.</p>

	<p>W związku z powyższym projekt przyczyni się do eliminacji problemów społecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczas zaniedbany budynek użyteczności publicznej po bibliotece, znajdujący się na obszarze zdegradowanym. Projekt wpłynie na rozwój funkcjonalności budynku i uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastrukturze. Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. - Sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki realizacji inwestycji zaniedbany budynek po bibliotece poprawi swój estetykę i funkcjonalność, będzie stanowić ważny element lokalnej infrastruktury społecznej, zapewniający lepszy dostęp do usług publicznych dla mieszkańców miejscowości, w tym m.in. umożliwi realizację szkoleń i warsztatów z zakresu kompetencji zawodowych oraz aktywizacji gospodarczej lokalnej społeczności. - sfera środowiskowa – modernizacja i przebudowa budynku po bibliotece na salę wiejską, dotyczy też działań termomodernizacyjnych na istniejącym, niedocieplonym obiekcie, co wpłynie na zmniejszenie zużycia energii finalnej, co wpływa na redukcję emisji CO₂, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska i eliminacji źródeł ciepła opartych na węglu, będących przyczyną największych zanieczyszczeń atmosfery.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba przebudowanych budynków użyteczności publicznej – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) - liczba budynków, na których realizowane będą działania termomodernizacyjne 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie sali wiejskiej o szerokiej funkcjonalności w zakresie możliwych do prowadzenia w niej działań – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) - realizacja w budynku działań integrujących lokalną społeczność - co najmniej 10 szt. / rocznie (źródło informacji: roczny raport z funkcjonowania sali wiejskiej; sprawozdanie z realizacji projektu Zespołu ds. Rewitalizacji) - zmniejszenie emisji CO₂ co najmniej o 30% w stosunku do emisji sprzed inwestycji dla budynku objętego inwestycją (źródło informacji: audyt energetyczny budynku)
Okres realizacji	2019-2020
Szacunkowa wartość projektu	750 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	477 225,00 zł – środki EFROW w ramach PROW 2014-2020 (63,63%), 272 775,00 zł – Budżet JST (36,37 %)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 43 Budowa ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa

Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera środowiskowa Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy, mający siedzibę swojej działalności w obszarze rewitalizacji są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na uporządkowanie terenów przy Jeziorze w Pszczewie oraz realizację rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i sportowej, która znajdzie się nad jeziorem, poprawiając atrakcyjność obszaru, przez co wpłynie na zwiększenie przepływu w tym obszarze turystów – potencjalnych klientów. Wpłynie też na poprawę potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru. Przedsiębiorcom zależy na poprawie estetyki oraz funkcjonalności przestrzeni, bo wpływa to na atrakcyjność ich oferty skierowanej do potencjalnych obiorców (np. w zakresie drobnego handlu i usług), zależy im zatem na wysokim poziomie estetycznym i funkcjonalnym obszaru, co przełoży się na wzrost aktywności firm.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców, są zainteresowane wysokim poziomem estetyki i funkcjonalności całości obszaru – co zwiększy poziom aktywności społecznej w zakresie wykorzystania powstałych funkcjonalności, co też wpłynie na wzrost społecznej odpowiedzialności za wspólne dobro.</p> <p>Mieszkańcy obszaru Rewitalizacji – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie, poprawi się infrastruktura (zagospodarowany zostanie zaniedbany obszar przy Jeziorze, w tym tereny zielone, nadanie im m.in. funkcji rekreacyjnej, turystycznej, edukacyjnej, kulturalnej, gospodarczej i społecznej), co zwiększy zainteresowanie mieszkańców własnym miejscem zamieszkania i poprawi poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości, zwiększy też ich aktywność w obszarach uruchomionych nowych funkcji w przestrzeni w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców i NGO, społeczność lokalna zainteresowana jest estetyką i funkcjonalnością przestrzeni – poprawi to poziom aktywności społecznej, jak również wzrost uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz poziom partycypacji.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Inwestycja dotyczy rewitalizacji zaniedbanych terenów znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora w Pszczewie, co związane będzie z nadaniem nowych funkcji zaniedbanemu obszarowi, w tym terenom zielonym. Inwestor we wskazanym miejscu planuje budowę ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie, w tym realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa ciągu komunikacyjnego wokół jeziora (ścieżka pieszo-rowerowa), • Montaż małej architektury takiej jak ławki, wiaty, • Budowa alejek i dostosowanie ich nawierzchni do potrzeb różnych użytkowników, • Utworzenie strefy spokoju dedykowanej do osób starszych i zainteresowanych wypoczynkiem na terenie przy rzece, • Utworzenie strefy historyczno-edukacyjnej z interaktywnymi elementami obrazującymi bogatą historię i dziedzictwo kulturowe miejscowości Pszczew,
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Pszczew, Jezioro w Pszczewie (poza obszarem rewitalizacji).
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Niniejszy projekt, nie jest zlokalizowany bezpośrednio na obszarze rewitalizacji, jednakże ze względu na istotną rolę jeziora dla rozwoju całego obszaru jest niezbędny do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji rozwoju obszaru zdegradowanego, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych, stanowi potencjał, znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru zdegradowanego, w oparciu o który będzie rozwijał się lokalny rynek pracy i aktywność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera środowiskowa – dzięki realizacji projektu i uzupełnieniu brakującej infrastruktury, w tym infrastruktury jasno definiującej miejsca przeznaczone do wykorzystania przez zwiedzających

	<p>oraz przestrzeń zarezerwowaną dla natury, projekt ma pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów w sferze środowiskowej. Wpływa poprzez to na ochronę rzadkich gatunków, dbałość o bioróżnorodność lokalnych zasobów środowiskowych, a poprzez budowę miejsc spotkań i konkretnie zlokalizowanej infrastruktury rekreacyjnej, społecznej, sportowej i kulturalnej, ukierunkowuje aktywność użytkowników, przez co zmniejsza antropopresję na wartościowy zasób naturalny lokalnych obszarów zielonych. Dzięki temu projekt będzie mieć pozytywny wpływ na ochronę środowiska oraz na jakość powietrza Na obszarze rewitalizacji.</p> <p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos przy jeziorze. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w tym obszarze, zostaną nadane nowe funkcje przestrzeniom przy jeziorze, które stanowi olbrzymi potencjał, zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru zdegradowanego, co wpływa na fakt iż poprawa infrastruktury przy jeziorze ma bezpośredni wpływ na obszar zdegradowany. Mieszkańcy obszaru będą bowiem w bezpośredni sposób korzystać z powstałej infrastruktury celem aktywizacji i rozwoju społecznego.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, objętego projektem, które obejmują m.in. budowę i rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej, kulturowej i społecznej – powstanie znakomita infrastruktura do integracji i rozwoju społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym pozwalającej na wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. W wyniku realizacji projektu powstaną bowiem atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej, co może wpłynąć na liczbę osób przyjezdnych, co umożliwi wzrost aktywności gospodarczej i w związku z tym poprawę lokalnego rynku pracy. Będzie to miało bezpośredni wpływ na rozwój mieszkańców obszaru zdegradowanego, który jest zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie (kilkaset m.)</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, powstaną miejsca spotkań dla lokalnej społeczności, dzięki czemu możliwa będzie integracja lokalnej społeczności, w tym integracja pokoleń, oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem, do czego zachęcać będzie atrakcyjna przestrzeń dająca impuls do podjęcia różnych aktywności społecznych. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych. Będzie to miało bezpośredni wpływ na rozwój mieszkańców obszaru zdegradowanego, który jest zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie (kilkaset m.)</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zrewitalizowanych elementów infrastruktury – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - liczba obszarów zielonych, objętych inwestycją – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - liczba wybudowanych nowych elementów infrastruktury zwiększających funkcjonalność obszaru wokół jeziora w ramach zadania – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - miejsca spotkań lokalnej społeczności, przyczyniających się do integracji społecznej, w tym integracji pokoleń – powstanie w wyniku realizacji projektu przynajmniej 1 takie miejsce (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - mała architektura – powstanie przynajmniej 3 elementy małej architektury (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p>

	- Liczba inicjatyw lokalnej społeczności w zakresie działań aktywizacyjno-integrujących – min. 3 szt. (np. imprezy integracyjno-sportowe nad rzeką) – źródło weryfikacji: raporty z realizacji inicjatyw, w tym dokumentacja zdjęciowe, listy obecności - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 12 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post) - wzrost aktywności gospodarczej w obszarze rewitalizacji (nowe podmioty gospodarcze) – min. 1 nowa firma (źródło informacji: informacja o liczbie podmiotów w CEiDG oraz KRS, Raport Biura ds. Rewitalizacji)
Okres realizacji	2019-2021
Szacunkowa wartość projektu	1 000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	850 000,00 zł – środki unijne w ramach RPO-Lubuskie 2020 (EFRR) 150 000,00 zł – Gmina Pszczew

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 44 Teren rekreacyjny – plaża i miejsce spotkań mieszkańców

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Teren rekreacyjny – plaża i miejsce spotkań mieszkańców
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera środowiskowa Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy, mający siedzibę swojej działalności w obszarze rewitalizacji są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na uporządkowanie terenów przy Jeziorze Pszczewie oraz realizację rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i sportowej, która znajdzie się w niedalekim sąsiedztwie, poprawiając przez to również atrakcyjność bezpośrednio sąsiadującego obszaru zdegradowanego. Inwestycja wpłynie na zwiększenie przepływu w tym obszarze potencjalnych klientów. Wpłynie też na poprawę potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru. Przedsiębiorcom zależy na poprawie estetyki oraz funkcjonalności przestrzeni jeziora, bo ono stanowi o lokalnym potencjale gospodarczym, zależy im zatem na wysokim poziomie estetycznym i funkcjonalnym obszarze przy jeziorze, co przełoży się na wzrost aktywności firm w obszarze zdegradowanym.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie mieszkańców obszaru zdegradowanego. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców, są zainteresowane wysokim poziomem estetyki i funkcjonalności całości obszaru jeziora i przy jeziorze, bo to ono stanowi o lokalnym potencjale społecznym i gospodarczym – inwestycja zwiększy zatem poziom aktywności społecznej w zakresie wykorzystania powstałych funkcjonalności, co też wpłynie na wzrost społecznej odpowiedzialności za wspólne dobro.</p> <p>Mieszkańcy obszaru Rewitalizacji – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną (bezpośrednio sąsiadującą z obszarem zdegradowanym), poprawi się infrastruktura (zagospodarowany zostanie obszar przy jeziorze, w tym tereny zielone, nadanie im m.in. funkcji rekreacyjnej, turystycznej, edukacyjnej, kulturalnej, gospodarczej i społecznej), co zwiększy zainteresowanie mieszkańców własnym miejscem zamieszkania i poprawi poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości, zwiększy też ich aktywność w obszarach uruchomionych nowych funkcji w przestrzeni w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców i NGO, społeczność lokalna zainteresowana jest estetyką i funkcjonalnością całości obszaru jeziora – poprawi to poziom aktywności społecznej, jak również wzrost uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz poziom partycypacji.</p>

<p>Zakres realizowanego zadania</p>	<p>Inwestycja dotyczy rewitalizacji zaniedbanych terenów znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora w Pszczewie, co związane będzie z nadaniem nowych funkcji zaniedbanemu obszarowi, w tym terenie zielonym.</p> <p>Inwestycja dotyczy przede wszystkim utworzenia plaży i miejsca spotkań dla mieszkańców.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia planowane jest kompleksowe zagospodarowanie terenu przy Jeziorze obejmujące m.in. budowę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie plaży • montaż małej architektury • oświetlenia terenu, • schodów terenowych, • pomostów widokowych, • placu zabaw, • miejsca integracji mieszkańców, • pozostałej koniecznej infrastruktury.
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Gmina Pszczew, Jezioro w Pszczewie (poza obszarem rewitalizacji).</p>
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Niniejszy projekt, nie jest zlokalizowany bezpośrednio na obszarze rewitalizacji, jednakże ze względu na istotną rolę jeziora dla rozwoju całego obszaru jest niezbędny do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji rozwoju obszaru zdegradowanego, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych, stanowi potencjał, znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru zdegradowanego, w oparciu o który będzie rozwijał się lokalny rynek pracy i aktywność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera środowiskowa – dzięki realizacji projektu i utworzeniu plaży, jasno definiującej miejsca przeznaczone do wykorzystania przez zwiedzających oraz przestrzeń zarezerwowaną dla natury, projekt ma pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów w sferze środowiskowej. Wpływa poprzez to na ochronę rzadkich gatunków, dbałość o bioróżnorodność lokalnych zasobów środowiskowych, a poprzez budowę miejsc spotkań i konkretnie zlokalizowanej infrastruktury rekreacyjnej, społecznej, sportowej i kulturalnej, ukierunkowuje aktywność użytkowników, przez co zmniejsza antropopresję na wartościowy zasób naturalny lokalnych obszarów zielonych. Dzięki temu projekt będzie mieć pozytywny wpływ na ochronę środowiska oraz na jakość powietrza na obszarze rewitalizacji. - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos przy jeziorze. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w tym obszarze, zostaną nadane nowe funkcje przestrzeniom przy jeziorze, które stanowi olbrzymi potencjał, zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru zdegradowanego, co wpływa na fakt iż poprawa infrastruktury przy jeziorze ma bezpośredni wpływ na obszar zdegradowany. Mieszkańcy obszaru będą bowiem w bezpośredni sposób korzystać z powstałej infrastruktury celem aktywizacji i rozwoju społecznego. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, objętego projektem, które obejmują m.in. utworzenie terenu rekreacyjnego – plaży i miejsca spotkań dla mieszkańców, wpłyną na powstanie nowej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej, kulturowej i społecznej. Powstanie znakomita infrastruktura do integracji i rozwoju społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym pozwalającej na wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. W wyniku realizacji projektu powstaną bowiem atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej, co może wpłynąć na liczbę osób przyjezdnych, co umożliwi wzrost aktywności gospodarczej i w związku z tym poprawę lokalnego rynku pracy. Będzie to miało bezpośredni wpływ na rozwój mieszkańców obszaru zdegradowanego, który jest zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie (kilkaset m.) - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, powstaną miejsca spotkań dla lokalnej społeczności, dzięki czemu możliwa będzie integracja lokalnej społeczności, w tym integracja pokoleń, oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem, do czego zachęcać będzie atrakcyjna przestrzeń dająca impuls do podjęcia różnych aktywności społecznych. W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.

	Będzie to miało bezpośredni wpływ na rozwój mieszkańców obszaru zdegradowanego, który jest zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie (kilkaset m.)
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wybudowanych nowych elementów infrastruktury zwiększających funkcjonalność obszaru jeziora w ramach zadania – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - miejsca spotkań lokalnej społeczności, przyczyniających się do integracji społecznej, w tym integracji pokoleń – powstanie w wyniku realizacji projektu przynajmniej 1 takie miejsce (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - mała architektura – powstanie przynajmniej 3 elementy małej architektury (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba inicjatyw lokalnej społeczności w zakresie działań aktywizacyjno-integracyjnych – min. 3 szt. (np. imprezy integracyjno-sportowe nad jeziorem) – źródło weryfikacji: raporty z realizacji inicjatyw, w tym dokumentacja zdjęciowe, listy obecności - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 10 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post)
Okres realizacji	2019-2021
Szacunkowa wartość projektu	800 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	509 040,00 zł – środki unijne w ramach PROW 2014-2020 (Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów wiejskich) 290 960,00 zł – Gmina Pszczew

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 45 Budowa Centrum Hotelarsko-Rekreacyjnego.

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa Centrum Hotelarsko-Rekreacyjnego
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza Sfera przestrzenno-funkcjonalna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Podmiot prywatny
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu mieszkańcy zyskają estetyczny budynek, w którym powstanie centrum hotelowo-konferencyjne. Budynek będzie dobrze ocieplony, efektywny energetycznie, co wpłynie na poprawę jakości powietrza i w efekcie warunków życia mieszkańców obszaru.</p> <p>Organizacje Pozarządowe – realizacja inwestycji pozwoli na ożywienie okolicy, co wpłynie na powstanie nowych miejsc pracy, powstanie również infrastruktura, gdzie można realizować działania edukacyjne i integracyjne przy założeniu finansowania z zewnątrz.</p>

	<p>Inwestycja wpłynie zatem na poprawę jakości pracy organizacji pozarządowych. Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – przedmiotowa inwestycja wpłynie na rozwój gospodarczy obszaru zdegradowanego, chociaż nie jest zlokalizowana bezpośrednio na obszarze zdegradowanym. Stanowiąc jednakże będzie istotny element bezpośrednio związany z infrastrukturą jeziora, co będzie miało bezpośredni wpływ na rozwój gospodarczy na obszarze zdegradowanym.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W wyniku realizacji projektu będzie miała miejsce inwestycja prywatna w Centrum Hotelarsko-Rekreacyjne, które stanowić będzie część infrastruktury obszarze przy jeziorze. Budynek po zakończeniu inwestycji będzie przeznaczony na cele gospodarcze – Centrum Hotelowo-Konferencyjne. Zakres robót obejmuje budowę nowego obiektu.</p> <p>Projekt w zdecydowany sposób wpłynie na poprawę funkcjonalności przestrzeni przy jeziorze, co w istotny sposób wpłynie na rozwój społeczno-gospodarczy na obszarze zdegradowanym.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Pszczew, Jezioro w Pszczewie (poza obszarem rewitalizacji).
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Niniejszy projekt, nie jest zlokalizowany bezpośrednio na obszarze rewitalizacji, jednakże będzie stanowił część infrastruktury turystycznej przy jeziorze, ze względu na istotną rolę jeziora dla rozwoju całego obszaru jest niezbędny do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji rozwoju obszaru zdegradowanego. Projekt obejmuje teren, który ze względu na swoją funkcję jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacji obszaru zdegradowanego – stanowi potencjał, znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru zdegradowanego, w oparciu o który będzie rozwijał się lokalny rynek pracy i aktywność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym zaniedbaną i niewykorzystaną przestrzeń przy jeziorze. Poprawi się zatem estetyka tego obszaru, co wpłynie w bezpośredni sposób na rozwój obszaru zdegradowanego. Nadane funkcje gospodarcze wpłyną bowiem na powstanie miejsc pracy, dla mieszkańców obszaru zdegradowanego. Realizacja inwestycji przy jeziorze pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji dla obszaru zdegradowanego (bezpośrednio przylega). - sfera Infrastrukturalno-gospodarcza – w wyniku realizacji inwestycji powstanie nowy element lokalnej infrastruktury gospodarczej, centrum hotelowo-gospodarcze, co wpłynie na znaczną poprawę otoczenia biznesowego, wpłynie również na poprawę lokalnego rynku pracy, co będzie miało bezpośredni wpływ na rewitalizację bezpośrednio przylegającego obszaru zdegradowanego. - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej. Dzięki inwestycji zainicjowany zostaje impuls do działań integracyjno-aktywizacyjnych realizowanych przez mieszkańców obszaru. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za najbliższą okolicę, pozwoli też na organizację w komfortowych warunkach działań szkoleniowych i aktywizacyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem, co będzie mogło mieć miejsce z wykorzystaniem zewnętrznych dofinansowań. <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty:</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) - utworzenie centrum hotelowo-konferencyjnego – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) <p>Rezultaty:</p>

	<p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych elementów/obiektów lokalnej infrastruktury gospodarczej – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) - zmniejszenie emisji CO2 co najmniej o 20% w stosunku do emisji sprzed inwestycji dla budynku objętego inwestycją (źródło informacji: audyt energetyczny budynku)
Okres realizacji	2020-2023
Szacunkowa wartość projektu	2 800 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki prywatne (100%)

Źródło: Opracowanie własne

9. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych/uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Ponadto celem realizacji niniejszego Programu Rewitalizacji, w kontekście wymogu jego kompleksowości i komplementarności w ramach inwestycji rewitalizacyjnych będą przeprowadzane wymienione poniżej działania. Są to działania, które są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

Poniższe działania wykorzystują lokalne potencjały, w tym potencjały instytucjonalne znajdujące się w obszarze rewitalizacji. W ich realizację będą zaangażowane Gmina Pszczew, Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczewie, Gminny Ośrodek Kultury, podmioty prywatne, osoby prywatne, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Ponadto na poziomie operacyjnym Program Rewitalizacji zakłada wykorzystanie zdolności instytucjonalnych podmiotów zewnętrznych, takich jak m.in. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej. W realizacji działań zakłada się wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej, ponadto preferowany sposób podejścia do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno podstawowych, jak i uzupełniających, wymienionych poniżej gwarantuje uzyskanie komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, komplementarność międzyokresową oraz w zakresie źródeł finansowania.

Pozostałe planowane działania (uzupełniające), realizowane przez różne instytucje z obszaru rewitalizowanego:

Wykaz przedsięwzięć uzupełniających:

1. Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji;
2. Działania zwiększające poziom Integracji i poczucia lokalnej tożsamości;
3. Projekty edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej związane z wyrównywaniem szans;
4. Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne;
5. Projekty skierowane do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego;

Szczegóły przedstawiamy poniżej w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 46 Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ beznakładowe

Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera społeczna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew
Zakres realizowanego zadania	<p>Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji polegają na uruchomieniu/ uaktualnieniu następujących procedur</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Budżet obywatelski – Przygotowanie założeń wdrożenia zasad budżetu obywatelskiego do wdrożenia w ramach Budżetu Gminy. Przygotowanie Regulaminu zasad, jak również wdrożenie założeń w praktyce. W Budżecie obywatelskim przy ocenie złożonych propozycji do budżetu zostanie uwzględniona dodatkowa punktacja za działania wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji. W budżecie obywatelskim przykładowo będą wyodrębnione takie działania jak np. „działania sąsiedzkie” - ustalenie dodatkowego kryterium punktowego + regularne zwiększanie kwoty. ○ Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi – modyfikacja programu pod kątem Programu rewitalizacji, w tym uzupełnienie katalogu konkursów o działania ważne i planowane w ramach Programu rewitalizacji, w tym dołożenie m.in. do kryteriów oceny składanych w ramach otwartych konkursów ofert przez NGOs dodatkowych punktów propozycję działań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji. W przypadku postawienia w ramach programu rewitalizacji infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (np. siłowni na świeżym powietrzu, miejsca spotkań, placu zabaw, itd.) będzie wskazana dodatkowa punktacja w konkursach dla organizacji za wykorzystanie tej infrastruktury w proponowanych działaniach pożytku publicznego.
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sferę przestrzenno-funkcjonalnej – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę przestrzenną, jak również na nadawanie nowych funkcji, - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę infrastrukturalno-gospodarczą, w zakresie premiowania działań, poprawiających sytuację w tej sferze. - sfera społeczna – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę społeczną, w zakresie premiowania działań poprawiających sytuację w tej sferze, - sfera środowiskowa – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę środowiskową, w zakresie premiowania działań, poprawiających sytuację w tej sferze.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie budżetu obywatelskiego – 1 szt. (źródło informacji: uchwała budżetowa). - wdrożenie Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi premiującymi działania w obszarze rewitalizacji – 1 szt. (źródło informacji: Uchwała Rady Gminy przyjmująca Program Współpracy z Organizacjami pozarządowymi) <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p>

	- Złożone oferty NGO w ramach ogłoszonych konkursów ofert na działania uwzględnione w Programie Rewitalizacji – 1 szt./rok (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Zespołu ds. Rewitalizacji, Raport z wizji lokalnej w zakresie działalności i/lub funkcjonowania obiektów) - Propozycje do budżetu obywatelskiego, dotyczące inwestycji obywatelskich w obszarze rewitalizacji – co najmniej 1 szt./rok (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Zespołu ds. Rewitalizacji, Raport z wizji lokalnej w zakresie działalności i/lub funkcjonowania obiektów)
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	0,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST – w ramach pracy urzędników

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 47 Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości
Charakter/rodzaj działania	Działanie miękkie/ średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera społeczna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew, Gminna Biblioteka Publiczna, Instytucje oświatowe Gminy Pszczew, Organizacje Pozarządowe, podmioty prywatne.
Zakres realizowanego zadania	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości. <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie/utworzenie wystawy starych fotografii Gminy Pszczew – pokazanie przypomnienie czasów świetności – wystawa w GBP. • Utworzenie nagrody społecznika roku – nagroda finansowa, albo mikro grant na działania. • Bank czasu – działania sąsiedzkie – wymiana umiejętności (drobne naprawy, korepetycje, pisanie pism, opieka nad dziećmi) – zadanie może być realizowane w ramach działalności centrum organizacji. • Letnie kino - może być drobno odpłatne – np. 2 zł. Do takiego działania można pozyskać partnera biznesowego – np. lokalny oddział banku. • Konkursy dla mieszkańców (np. z „gałą” na zakończenie + jakaś nagroda) <ul style="list-style-type: none"> - na najbardziej ukwieconą ulicę, podwórko, skwer itp. - fotograficzny, malarski • Organizowanie plenerów dla artystów – współpraca z organizacjami.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Stoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: <ul style="list-style-type: none"> - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – działanie wpływa na poziom aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, jak również na poziom integracji społeczności lokalnej, co przyczynia się do poprawy kondycji psychofizycznej osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, w związku z powyższym działania zwiększają możliwość powrotu przez tych ludzi na rynek pracy i w efekcie poprawy sytuacji na rynku pracy, jak również zwiększenie gotowości osób zaangażowanych w działania do podjęcia działalności gospodarczej - sfera społeczna – działanie wpływa pozytywnie na poziom integracji i aktywizacji społecznej. Uczestnicy działań, zwiększają swoje kompetencje interpersonalne i w efekcie stają na drodze wyjścia z osobistej sytuacji kryzysowej. - sfera środowiskowa – działanie zwiększa świadomość uczestników w zakresie potrzeb dbania o środowisko, wpłynie zatem na poprawę sytuacji w tej sferze
Prognozowane rezultaty wraz ze	Wskaźniki:

sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- Liczba działań/ inicjatyw zrealizowanych w ramach zadania – 4 szt. (źródło informacji: Raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba uczestników działań: co najmniej 35 os. / rok (źródło informacji: Raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna) - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 7 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post)</p>
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	90 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	30 000,00 zł – PROW w ramach LGD 30 000,00 zł – środki prywatne 30 000,00 zł – JST

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 48 Zadania uzupełniające – projekty edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Projekty edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew, jednostki oświatowe Gminy, organizacje pozarządowe,
Zakres realizowanego zadania	Działanie dotyczy organizacji dodatkowych zajęć wyrównujących i doskonalących kompetencje dla dzieci i młodzieży, uczniów szkół publicznych. Celem działania jest wzrost umiejętności i wiedzy w zakresie nauk ścisłych oraz poprawa kompetencji kluczowych.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działania rozwiązują następujące problemy: <p>- sfera społeczna – zadanie wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki organizacji działań integracyjnych, angażujących uczestników zajęć dodatkowych, zwiększa też ich umiejętności i kompetencje interpersonalne, poprawiające jakość komunikacji i integrację, w tym integrację pokoleń.</p> <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych.</p>

	- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia wykorzystanie na cele społeczne i edukacyjne istniejącej infrastruktury technicznej i edukacyjnej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży z całego obszaru zdegradowanego do usług o charakterze edukacyjnym. Działanie przyczyni się też do wzrostu kompetencji dzieci i młodzieży, co przyczyni się do lepszego przygotowania przyszłych kadr lokalnej gospodarki.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba zorganizowanych kompleksowych wydarzeń o charakterze edukacyjnym – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji).</p> <p>- liczba uczestników kompleksowych wydarzeń o charakterze edukacyjnym – co najmniej 90 os. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba dodatkowych zajęć edukacyjnych, w tym w obszarze nauk ścisłych organizowanych cyklicznie każdego roku szkolnego w wyniku realizacji przedmiotowego zadania – 5 szt./rok (źródło informacji: raport z realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji.)</p>
Okres realizacji	2019-2020
Szacunkowa wartość projektu	300 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	EFS: 285 000,00 zł Gmina: 15 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 49 Zadania uzupełniające – działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczewie, Gmina Pszczew (partnerzy do realizacji projektu)
Zakres realizowanego zadania	Działanie zakłada zaangażowanie w realizację organizacji pozarządowej, która zostanie wyłoniona w konkursie ofert, w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie zakłada uruchomienie konkursu w ramach dotacji z Gminy na działania w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, działania dla dzieci i młodzieży.

	<p>Przedsięwzięcie zakłada realizację zadań, zwiększających dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, skierowane do dzieci i młodzieży, co odbywać się będzie poprzez zajęcia kulturalne i artystyczne, co obejmuje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty kulturalne, z zakresu znajomości kultur i zwyczajów - warsztaty taneczne - występy grup folklorystycznych i grup dziecięcych - koncerty lokalnych artystów - gra miejska - warsztaty rękodzieła <p>Cel: integracja, promocja kultury, pogłębienie wiedzy o regionie, zwiększenie uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze i życiu obywatelskim</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasięka; Młyńska; Międzyrzeczka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Działania rozwiązują następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – zadanie wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki organizacji działań integracyjnych, angażujących uczestników, w tym dzieci i młodzież, lokalna społeczność zyska silny impuls integracyjny, co wpłynie na zwiększenie poziomu aktywności społecznej w tym również osób zagrożonych wykluczeniem. W związku z powyższym zadanie przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – zadanie zapewnia wykorzystanie na cele społeczne istniejącej infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze kulturalnym i społecznym. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury w sensie produktowym, tj. zapewniając dostęp do nowych usług o charakterze kulturalnym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji). - liczba uczestników kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym – co najmniej 30 os. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników). <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym organizowanych cyklicznie co roku w wyniku realizacji przedmiotowego zadania – 1 szt./rok (źródło informacji: raport z realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji).
Okres realizacji	2019-2020
Szacunkowa wartość projektu	220 000,
Przewidywane źródła finansowania	Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich: 200 000,00 zł Gmina: 10 000,00 zł NGOs: 10 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 50 Zadania uzupełniające – projekty skierowane do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Projekty skierowane do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Pszczew, organizacje pozarządowe
Zakres realizowanego zadania	Zadanie dotyczy realizacji działań skierowanych odpowiednio do osób starszych, celem ich aktywizacji i integracji społecznej, co będzie miało miejsce poprzez zajęcia kulturalne i artystyczne, ale również dotyczyć będzie utworzenia miejsca spotkań i punktu opieki medycznej. Cel: integracja międzypokoleniowa, aktywizacja seniorów
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana)
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działania rozwiązują następujące problemy: <p>- sfera społeczna – zadanie wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki organizacji działań integracyjnych dla seniorów, angażujących uczestników spotkań, lokalna społeczność zyska silny impuls integracyjny, co wpłynie na zwiększenie poziomu aktywności społecznej w tym również osób zagrożonych wykluczeniem oraz osób starszych. Działanie przyczyni się przede wszystkim do integracji i aktywizacji osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych, zapewnia też integrację międzypokoleniową. W związku z powyższym zadanie przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – zadanie zapewnia wykorzystanie na cele społeczne istniejącej infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze kulturalnym i społecznym, jak również do usług medycznych. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury w sensie produktowym, tj. zapewniając dostęp do nowych usług o charakterze kulturalnym i społecznym.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba zorganizowanych kompleksowych wydarzeń o charakterze integracyjnym – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji).</p> <p>- liczba uczestników kompleksowych wydarzeń o charakterze integracyjnym – co najmniej 25 os. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba kompleksowych wydarzeń o charakterze integracyjnym organizowanych cyklicznie co roku w wyniku realizacji przedmiotowego zadania – 1 szt./rok (źródło informacji: raport z</p>

	realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji.)
Okres realizacji	2019-2023
Szacunkowa wartość projektu	150 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki budżetu RP (programy ministerialne), na aktywizację seniorów: 130 000,00 zł JST: 20 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Komplementarność poszczególnych działań rewitalizacyjnych inwestycyjnych i miękkich względem siebie jest pokazana w tabeli poniżej:

			Działanie inwestycyjne						
			Działania podstawowe						
			Budowa Muzeum – pawilon wystawienniczy i skansen pszczelarski	Rewitalizacja Starego Rynku.	Rewitalizacja obszaru po starej szkole (Centrum Czytelnicze – Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna).	Utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki.	Budowa ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie.	Teren rekreacyjny – plaża i miejsce spotkań mieszkańców.	Budowa Centrum Hotelarsko-Rekreacyjnego.
Działania Miękkie	Działania Podstawowe	Przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej	X	X	X	X		X	X
		Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	X	X	X			X	X
		Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	X	X	X		X	X	X
		Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	X	X	X	X	X		X
		Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	X	X	X		X	X	X
	Działania uzupełniające	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	X	X	X	X	X		X

	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	X	X	X	X	X	X	X
	Projekty edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej związane z wyrównywaniem szans.	X	X	X		X	X	
	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży (...)	X	X	X		X	X	
	Projekty skierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie (...)	X	X				X	X

Źródło: Opracowanie własne

a. Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne, szczegółowo przedstawione powyżej dopełniają się wzajemnie przestrzennie i zachodzi między nimi efekt synergii. Łącznie oddziałują na ten sam problem, co wpływa na spotęgowanie efektu. Sama przestrzeń objęta działaniami (obszar rewitalizacji) obejmuje cały obszar, zarówno w zakresie działań inwestycyjnych – które uwzględniają uczestnictwo w działaniach interesariuszy z całego obszaru zdegradowanego, jak również w zakresie planowanych działań o charakterze miękkim, które są skierowane do wszystkich mieszkańców obszaru.

W kartach zadań szczegółowo opisano na jakie problemy każdy projekt wpływa. Wszystkie projekty są planowane do realizacji w obszarze rewitalizacji i są tak zorganizowane, aby oddziaływać na cały obszar dotknięty kryzysem i nie prowadzić przy tym do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Cała społeczność lokalna będzie korzystać z efektów lokalnych, nikt nie będzie wykluczony, a działania są tak zaplanowane, aby objąć wszystkie grupy społeczne. Ponadto co ważne, z planowanych działań miękkich mogą korzystać również mieszkańcy innych obszarów Gminy, tak aby osoby zagrożone wykluczeniem i potrzebujące wsparcia nie były wykluczone z działań i aby zachować równowagę między poszczególnymi obszarami Gminy i nie doprowadzić do sytuacji, w której problemy mieszkańców obecnie zdefiniowanego obszaru nie przelały się na sąsiedni obszar.

b. Komplementarność problemowa

Planowane przedsięwzięcia dopełniają się tematycznie i w efekcie końcowym będą skutkowały kompleksowym rozwiązaniem problemów. Projekty oddziałują na każdą ze sfer, w której w wyniku diagnozy stwierdzono sytuację kryzysową i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany. Są to problemy w sferach: społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Co w efekcie doprowadzi do znaczącego zmniejszenia skali występujących problemów determinujących sytuację kryzysową.

Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na zdiagnozowane problemy w poszczególnych obszarach					
Lp.	Przedsięwzięcie	Sfera społeczna	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
DZIAŁANIA PODSTAWOWE					
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	X	X		
2	Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	X	X		
3	Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna.	X	X		

4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej.	X	X		
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	X	X		
6	Budowa Muzeum – pawilon wystawienniczy i skansen pszczelarski	X	X	X	
7	Rewitalizacja Starego Rynku.	X	X	X	X
8	Rewitalizacja obszaru po starej szkole (Centrum Czytelnicze – Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna).	X	X	X	
9	Utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki.	X	X	X	X
10	Budowa ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie.	X	X	X	X
11	Teren rekreacyjny – plaża i miejsce spotkań mieszkańców.	X	X	X	X
12	Budowa Centrum Hotelarsko-Rekreacyjnego.	X	X	X	
DZIAŁANIA UZUPEŁNIAJĄCE					
1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	X	X	X	X
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	X	X		X
3	Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans	X	X		
4	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne	X	X		
5	Projekty skierowane do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego	X	X		

c. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W ramach niniejszego Programu Rewitalizacji w toku działań przygotowawczych, zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania programem rewitalizacji, który uwzględnia strukturę zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi w sposób kompleksowy, pozwalający na zaangażowanie i efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz zapewnia wzajemne uzupełnianie się działań poszczególnych podmiotów zaangażowanych w realizację i spójność stosowanych procedur.

Komplementarność taką zapewnia powołany specjalnie w tym celu w Urzędzie Gminy Zespół ds. Rewitalizacji, który czuwa nad wszystkimi elementami realizacji Programu Rewitalizacji. Zespół ds. Rewitalizacji jest międzywydziałowym zespołem, działającym w Urzędzie Gminy, składającym się z pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych oraz z osób zewnętrznych, zależnie od potrzeb. Pracami Zespołu ds. Rewitalizacji kieruje Koordynator, który nadzoruje całość prac Zespołu ds. Rewitalizacji, przy wsparciu członków Zespołu. Bezpośredni nadzór nad Zespołem ds. Rewitalizacji sprawuje Wójt Gminy.

Zespół ds. Rewitalizacji konsultuje działania z Komitetem Rewitalizacyjnym. Zespół ds. Rewitalizacji konsultuje również działania realizowane w ramach Programu Rewitalizacji z poszczególnymi podmiotami, zaangażowanymi w realizację poszczególnych przedsięwzięć oraz współpracuje z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi. Zespół konsultuje działania zarówno na etapie wdrażania, jak i monitorowania poprzez organizację spotkań z interesariuszami lub wysyłając pisma do podmiotów z informacją o konsultacjach i wyznaczeniem terminu odpowiedzi. Zespół Spotyka się z Komitetem Rewitalizacji raz na rok celem przeprowadzenia konsultacji w zakresie podejmowanych działań. W razie potrzeby – z inicjatywy własnej lub interesariuszy organizuje spotkanie konsultacyjne.

Taki model realizacji zadań rewitalizacyjnych zapewnia komplementarność proceduralno-instytucjonalną zaplanowanych działań.

d. Komplementarność międzyokresowa

Obszar zdegradowany to część Gminy, która działaniom rewitalizacyjnym jest poddawana już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wkluczeniem, na obszarze Gminy, ale związane też były z działaniami rozwojowymi w zakresie gospodarczym, jak również z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną (poprawiono m.in. efektywność energetyczną szeregu budynków mieszkalnych).

Ponadto podejmowano działania w zakresie modernizacji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej – wybudowano m.in. kompleks boisk w ramach Programu Orlik. Realizowano też inwestycje w infrastrukturę, w tym społeczną w ramach dofinansowania ze środków UE:

- Przebudowa i nadbudowa Przedszkola Samorządowego w Pszczewie (środki EFRR).
- Budowa gminnej infrastruktury teleinformatycznej w gminie Pszczew (środki EFRR w ramach POIG, dz. 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion).
- Budowa zintegrowanego systemu dróg lokalnych w Pszczewie (Rynek, Jadwigi, Oś Powst., ciągi pieszo jezdne) – środki EFRR.

Modernizowano też m.in. budynki oświatowe, w tym w zakresie poprawy efektywności energetycznej (m.in. wymiana okien), jak również lokalne place zabaw i część infrastruktury rekreacyjno-rozrywkową (miejsca integracji). Miało też miejsce szereg pomniejszych inwestycji w obszarze infrastruktury komunalnej.

Podejmowane działania jednakże związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój Gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, infrastrukturalno-gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Nie było jak do tej pory Programu Rewitalizacji. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej.

Projekty miękkie i społeczne realizowane w Gminie Pszczew:

- AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI - LEPIEJ SIĘ ZUŻYĆ NIŻ ZARDZEWIEĆ - program rozwojowy dla Szkoły Podstawowej w Pszczewie (środki EFS).
- Wsparcie działań osób niepracujących poprzez rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie (środki EFS).
- Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I-III SP w Gminie Pszczew (środki EFS).
- Stawiamy na współpracę - GOK w Pszczewie blisko mieszkańców (środki z budżetu RP w ramach Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2018)
- Integracja kulturalna. Legendy i osobliwości. Plener rzeźbiarski Pszczew-Letschin 2017 (środki EFRR w ramach EWT).
- Jarmark Magdaleński Folk Art.: prezentacje rękodzielnicze - nasze pasje Pszczew-Letschin (środki EFRR w ramach EWT).

Pomimo jednakże podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie Gminy, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, obszar ten jednakże w wyniku obecnie podejmowanych działań doprecyzowano. Konieczne jest zatem podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej rozpoczęto prace nad rewitalizacją, w ramach której działania będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Programie Rewitalizacji. Władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, jak również te działania, które są planowane do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji.

W kartach działań zaplanowane są działania komplementarne w stosunku do poprzednio realizowanych zadań, stanowią one kontynuację realizacji zaplanowanych celów, odnoszących się do konieczności przeciwdziałania zdiagnozowanym sytuacjom kryzysowym. W chwili obecnej zaplanowano działania komplementarne, do realizacji w perspektywie unijnej 2014-2020, w tym o charakterze społecznym, które wykorzystują efekty działań zrealizowanych w okresie poprzednim.

Aktualnie obowiązujące w gminie dokumenty o charakterze strategicznym szeroko pojęte inicjatywy rewitalizacyjne wskazują jako niezmiernie istotne dla stworzenia dla mieszkających na tych terenach osób warunków do wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowych.

Rewitalizacja jest procesem niezbędnym do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Pszczew 2023 (SR). W tym dokumencie działania

rewitalizacyjne dla zdegradowanych obszarów Gminy Pszczew są bardzo ważne dla stworzenia dla mieszkających na tych terenach osób warunków do wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowej.

Rewitalizacja tych obszarów stanowi jedno z ważniejszych zadań Gminy. Odzwierciedlają to zapisy w SR: s. 60 - w analizie problemów gminy z istotnych barier rozwojowych wskazuje się m.in. problem bezrobocia i braku nowych miejsc pracy zwłaszcza dla młodych oraz małą aktywność mieszkańców w procesie aktywizacji gospodarczej i społecznej, a dodatkowo także problemy infrastrukturalne, środowiskowe, m.in. niewystarczającą świadomość ekologiczną mieszkańców; s. 62 - w analizie w zakresie rozwoju turystyki i promocji gminy wskazuje się m.in. mentalność mieszkańców jako istotny problem społeczny, stanowiący ograniczenie rozwojowe. Na s. 63/64 – w celach i zadaniach wskazuje się konkretne działania, które mają służyć poprawie sytuacji i wyprowadzeniu obszarów potencjalnie atrakcyjnych ze stanu kryzysowego; s. 65/66 - w analizie w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej wskazuje się bolączki w materii infrastrukturalnej oraz usługach społecznych oraz kreśli się zadania mające na celu zmianę sytuacji na lepsze, s. 67/68 w analizie w zakresie aktywizacji gospodarczej obszaru szczególne miejsce poświęca się aktywności mieszkańców (ekonomia społeczna), a w zadaniach krystalizują się pomysły na rozwiązanie problemów w tym zakresie.

Niniejszy Program Rewitalizacji doskonale więc wpisuje się w zapisy SR, gdyż rzetelnie przygotowany dokument pozwoli skonsolidować działania rewitalizacyjne o charakterze społecznym i urbanistycznym, wpływając na koncentrację interwencji i dzięki temu zwiększając efekty planowanych działań strategicznych. Strategiczny dokument branżowy za jaki można uznać program rewitalizacji w połączeniu z SR umożliwi władzom gminy właściwe kreowanie postępu społeczno-gospodarczego i wyciąganie obszarów zmarginalizowanych w gminie ze stanu kryzysowego

W ww. strategii wskazana jest zatem konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych, celem nadania nowych funkcji obszarom zdegradowanym, w wyniku współdziałania różnych podmiotów. Działania te dotyczą kierunków działań związanych z realizacją projektów infrastrukturalnych i społecznych zorientowanych na mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Oznacza to, że władze gminy postrzegają kompleksową rewitalizację jako jeden z zasadniczych instrumentów poprawy sytuacji gospodarczej gminy i jej mieszkańców, a przez to pośrednio poprawy jakości ich życia.

Zatem kontynuacja działań rewitalizacyjnych to jedno z najważniejszych działań na rzecz rozwoju Gminy Pszczew. Gmina jest zatem w trakcie tego procesu i władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Niniejszy Program Rewitalizacji zapewnia ciągłość działań, konsolidując w swoich ramach działania rewitalizacyjne o charakterze społecznym i urbanistycznym, wpływając na koncentrację interwencji i dzięki temu zwiększając efekty planowanych działań strategicznych, co zawarte jest w strategii rozwoju Gminy. Poniżej w tabeli zestawienie zrealizowanych projektów ze wskazaniem na komplementarność względem planowanych działań.

e. Komplementarność źródeł finansowania

W ramach planowanych działań uwzględniono różne źródła finansowania dla projektów rewitalizacyjnych, ujętych w programie rewitalizacji. Wsparcie przewidziano, zgodnie z charakterem planowanych zadań i podmiotów je realizujących, uzupełniając i łącząc wsparcie, m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, ponadto planuje się udział środków prywatnych oraz środków ze źródeł krajowych oraz w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, które to środki planuje łączyć się z wkładem własnym Gminy lub podmiotów zewnętrznych zaangażowanych w realizację, zgodnie z możliwościami prawnymi.

Jednocześnie wykluczono ryzyko podwójnego dofinansowania, co będzie miało miejsce w wyniku monitoringu poszczególnych działań realizowanego w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji.

11. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających)

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych w Gminie Pszczew z sytuacji kryzysowej jest procesem długotrwałym i wymagającym znacznych nakładów finansowych na realizację poszczególnych projektów. Gmina planuje wykonanie wyszczególnionych w dokumencie inwestycji w oparciu m.in. o zewnętrzne środki finansowe (stawiając nacisk na bezzwrotne dotacje), jak również o środki własne i innych podmiotów funkcjonujących w Gminie, w tym prywatnych.

Duży potencjał niesie ze sobą perspektywiczne zaangażowanie w rewitalizację innych partnerów, angażując tym samym dodatkowy kapitał i rozkładając ciężar finansowy rewitalizacji na różne podmioty, **tym samym realizując zasadę dodatkowości środków UE**. Do głównych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych należą przede wszystkim:

- środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jako niezależne źródło finansowania, Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe, Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, Mechanizm Norweski i Mechanizm Finansowy EOG,
- środki prywatne – np. środki przedsiębiorców i podmiotów prywatnych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

W regionie lubuskim istotnym z punktu widzenia planowanych działań źródłem realizacji zadań rewitalizacyjnych jest Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020. W tym programie działania rewitalizacyjne przyporządkowane są do działania 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych, poddziałania 9.2.1 Rozwój obszarów zmarginalizowanych – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Poniżej przedstawiono zagadnienia finansowe dotyczące planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych i uzupełniających, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację.

Tabela 51 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji

Lp	Nazwa projektu	Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Szacowany koszt całkowity	EFRR	EFS	FS	PROW	budżet gminy	budżet państwa	inne środki publiczne	środki prywatne i inne	źródło finansowania
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gmina Pszczew (partnerzy do realizacji projektu)	60 000,00				40 000,00	20 000,00				40 000,00 zł – środki ze źródeł zewnętrznych (PROW w ramach LGD – środki UE lub PO FIO lub Mechanizm Norweski lub Mechanizm Szwajcarski) 20 000,00 zł – Budżet Gminy Pszczew
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	OWES, Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gmina Pszczew (partnerzy do realizacji projektu)	120 000,00		114000			6 000,00				114 000,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS), 6 000,00 zł – środki własne NGO/Gminy Pszczew(wkład rzeczowy)
3	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Pszczew	150 000,00		142 500,00					7 500,00		142 500,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 7 500,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	Organizacje Pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania społeczne); OPS, Gmina Pszczew (jako partnerzy projektu)	250 000,00					237 500,00				237 500,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 12 500,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	Gmina Pszczew, OPS, Organizacje pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania aktywizacyjne)	30 000,00				19 000,00	11 000,00				19 000,00 zł – środki unijne w ramach PROW 11 000,00 zł – budżet Gminy Pszczew
6	Budowa Muzeum – pawilon wystawienniczy i skansen pszczelarski	Gmina Pszczew, Gminny Ośrodek Kultury	1 500 000,00				1 275 000,00	225 000,00				1 275 000,00 zł – środki z Ministerstwa Kultury (85%), 225 000,00 zł – Budżet JST (15%)
7	Rewitalizacja Starego Rynku w Pszczewie	Gmina Pszczew	3 500 000,00				1 582 600,00	1 417 400,00	500 000,00			PROW: 1 332 600,00 zł Budżet RP (środki na modernizację dróg i oświetlenie): 500 000,00 zł Środki PROW (w ramach LGD): 250 000,00 zł Gmina: 1 417 400,00 zł
8	Rewitalizacja obszaru po starej szkole (Centrum Czytelnicze –	Gmina Pszczew, Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczewie	2 500 000,00					375 000,00	2 125 000,00			2 125 000,00 zł – środki z Ministerstwa Kultury, w ramach

	Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna)											programu Bibliotek+ (85%), 375 000,00 zł – Budżet JST (15%)
9	Utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki	Gmina Pszczew, Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczewie	750 000,00				477 225,00	272 775,00				477 225,00 zł – środki EFROW w ramach PROW 2014-2020 (63,63%), 272 775,00 zł – Budżet JST (36,37 %)
10	Budowa ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie	Gmina Pszczew	1 000 000,00	850 000,00				150 000,00				850 000,00 zł – środki unijne w ramach RPO-Lubuskie 2020 (EFRR) 150 000,00 zł – Gmina Pszczew
11	Teren rekreacyjny – plaża i miejsce spotkań mieszkańców	Gmina Pszczew	800 000,00	509 040,00				290 960,00				509 040,00 zł – środki unijne w ramach PROW 2014-2020 (Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów wiejskich) 290 960,00 zł – Gmina Pszczew
12	Budowa Centrum Hotelarsko-Rekreacyjnego	Podmiot prywatny	2 800 000,00								2 800 000,00	Środki prywatne (100%)
		SUMA	13 460 000,00	1 359 040,00	494 000,00	0,00	3 393 825,00	2 780 635,00	2 625 000,00	7 500,00	2 800 000,00	

Lp	Nazwa projektu	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	60 000,00
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	120 000,00
3	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	150 000,00
4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej		125 000,00	125 000,00				250 000,00
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)		10 000,00	10 000,00	10 000,00			30 000,00
6	Budowa Muzeum – pawilon wystawienniczy i skansen pszczelarski		500 000,00	500 000,00	500 000,00			1 500 000,00
7	Rewitalizacja Starego Rynku w Pszczewie	100 000,00	680 000,00	680 000,00	680 000,00	680 000,00	680 000,00	3 500 000,00
8	Rewitalizacja obszaru po starej szkole (Centrum Czytelnicze – Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna)		625 000,00	625 000,00	625 000,00	625 000,00		2 500 000,00
9	Utworzenie świetlicy w budynku byłej Biblioteki		375 000,00	375 000,00				750 000,00
10	Budowa ścieżki i bulwaru dookoła jeziora w Pszczewie		250 000,00	250 000,00	500 000,00			1 000 000,00
11	Teren rekreacyjny – plaża i miejsce spotkań mieszkańców		250 000,00	250 000,00	300 000,00			800 000,00

12	Budowa Centrum Hotelarsko-Rekreacyjnego			700 000,00	700 000,00	700 000,00	700 000,00	2 800 000,00
		155 000,00	2 870 000,00	3 570 000,00	3 370 000,00	2 060 000,00	1 435 000,00	13 460 000,00

Źródło: opracowanie własne

Tabela 52 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji

Lp	Nazwa projektu	Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Szacowany koszt całkowity	EFRR	EFS	FS	PROW	budżet gminy	budżet państwa	inne środki publiczne	środki prywatne i inne	Program
1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	Gmina Pszczew	0					0				Zadanie realizowane bezkosztowo
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	Gmina Pszczew, Gminna Biblioteka Publiczna, Instytucje oświatowe Gminy Pszczew, Organizacje Pozarządowe, podmioty prywatne	90 000,00				30 000,00	30 000,00			30 000,00	30 000,00 zł – PROW w ramach LGD 30 000,00 zł – środki prywatne 30 000,00 zł – JST
3	Projekty edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans	Gmina Pszczew, jednostki oświatowe Gminy, organizacje pozarządowe	300 000,00		285 000,00			15 000,00				EFS: 285 000,00 zł Gmina: 15 000,00 zł

4	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczewie, Gmina Pszczew (partnerzy do realizacji projektu)	220 000,00					10 000,00		210 000,00		Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich: 200 000,00 zł Gmina: 10 000,00 zł NGOs: 10 000,00 zł
	5	Projekty skierowane do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego	Gmina Pszczew, organizacje pozarządowe	150 000,00				20 000,00	130 000,00			środki budżetu RP (programy ministerialne), na aktywizację seniorów: 130 000,00 zł JST: 20 000,00 zł
	SUMA		760 000,00	0,00	285 000,00	0,00	30 000,00	75 000,00	130 000,00	210 000,00	30 000,00	

Lp	Nazwa projektu	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00	90 000,00

3	Projekty edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans		150 000,00	150 000,00				300 000,00
4	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne		110 000,00	110 000,00				220 000,00
5	Projekty skierowane do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego		30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	150 000,00
		15 000,00	305 000,00	305 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	760 000,00

Źródło: opracowanie własne

12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

a) Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja społeczna – partycypacyjny model diagnozy.

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji w Gminie Pszczew na każdym jego etapie (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). W proces rewitalizacji zostały włączone wszystkie grupy interesariuszy (w szczególności społeczność obszarów rewitalizacji, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, ponadto grupy osób zagrożonych wykluczeniem wspólnoty, seniorzy i młodzież). Władze lokalne w toku działań partycypacyjnych umożliwiły interesariuszom współdecydowanie w zakresie prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz dzięki powołaniu Komitetu Rewitalizacji, którego członkami są przedstawiciele poszczególnych interesariuszy, co zapewni kontrolę obywatelską na etapie wdrażania i ewaluacji Programu Rewitalizacji.

W toku działań partycypacyjnych mieszkańcy i poszczególne grupy interesariuszy (m.in. niepełnosprawni, wspólnoty, przedsiębiorcy, NGO, seniorzy, młodzież, zagrożeni wykluczeniem) uczestniczyli we wszystkich etapach działań rewitalizacyjnych, od diagnozy, programowania, wdrażania po monitoring i ewaluację.

Poszczególne elementy zrealizowanych działań partycypacyjnych:

- Warsztaty środowiskowe;
- Animacja społeczna;
- Komitet Rewitalizacji.

Warsztaty środowiskowe

Partycypacja – warsztaty

Gmina Pszczew podjęła działania służące przygotowaniu i opracowaniu Programu Rewitalizacji. Jednym z niezbędnych elementów przygotowania programu są działania partycypacyjne. W związku z powyższym w gminie Pszczew w styczniu i lutym 2018 roku przeprowadzono 7 warsztatów środowiskowych dla mieszkańców i zaangażowanych w rozwój gminy interesariuszy. Informacja o warsztatach trafiła do mieszkańców za pośrednictwem ogłoszeń, plakatów, ulotek rozpropagowanych na terenie gminy.

W spotkaniach warsztatowych wzięli udział: aktywni mieszkańcy, seniorzy, organizacje pozarządowe, pracownicy administracyjni, pracownicy jednostek pomocowych takich jak Ośrodek Pomocy Społecznej, Rada Sołecka i pracownicy Urzędu Gminy.

Warsztaty odbyły się w Sali Gminnego Ośrodka Kultury w Pszczewie oraz w Sali Urzędu Gminy w Pszczewie w terminach:

1. 7 marca 2018 r.

2. 9 marca 2018 r.
3. 15 marca 2018 r.
4. 16 marca 2018 r.
5. 19 marca 2018 r.
6. 20 marca 2018 r.
7. 21 marca 2018 r.

W warsztatach łącznie wzięło udział 97 osób. Każdy uczestnik warsztatów otrzymał skrypt z najważniejszymi informacjami dotyczącymi rewitalizacji oraz charakterystyką społeczno-gospodarczą w gminie Pszczew.

Praca w podgrupach, aktywnymi metodami warsztatowymi pozwoliła na wyłonienie głównych kierunków rozwoju dla gminy. Uczestnicy pracowali nad zwerbalizowaniu zasobów i potrzeb w odniesieniu do miejsc, w których mieszkają i pracują. Obszary wymagające zmiany i koncepcje rozwiązań mieszkańcy ujmowali w odniesieniu do sfery gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, społecznej i środowiskowej.

Efekty prac uczestników warsztatów w Gminie Pszczew przedstawiono poniżej. Uczestnicy pracowali nad wyłonieniem zasobów, potrzeb i planem zmian, dyskutowali o problemach w odniesieniu do sfer: gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, społecznej i środowiskowej.

Podsumowanie warsztatów

Warsztaty środowiskowe przeprowadzone na terenie gminy Pszczew pozwoliły na wyłonienie kierunków zmian i podjęcia działań. Uczestnicy spotkań wskazali szereg potrzeb rewitalizacyjnych. Wnioski z warsztatów przedstawione poniżej to przede wszystkim najczęściej pojawiające się potrzeby mieszkańców i najczęściej pojawiające się pomysły na rozwój obszarów najbardziej zdegradowanych. Rekomendacje mieszkańców na rewitalizację:

- Promocja gminy. Eksponowanie walorów turystycznych, zachęcanie do rozwijania agroturystyki, atrakcyjne oferty dla zewnętrznych inwestorów, foldery turystyczne i informacyjne.
- Jeziora pszczewskie. Konieczność oczyszczenia jezior i zagospodarowania terenów wokół. Inwestycje związane z infrastrukturą turystyczną, budowa ścieżek rowerowych, alejek spacerowych, wydzielenie plaż, kąpielisk. Rewitalizacja terenów nad jeziorami umożliwiłyby wypoczynek i rekreację zarówno dla mieszkańców jak i przyjeżdżających.
- Poprawa stanu budynków użyteczności publicznej, w tym Zakładu Usług Komunalnych.
- istnieje konieczność poprawy warunków pracy i świadczenia usług w Gminnej Bibliotece Publicznej – na ten cel można zagospodarować budynek po Byłej Szkole i stworzyć tam „Centrum Czytelnictwa”.
- Przygotowanie terenów pod inwestycje. Inwestowanie w doprowadzenie mediów i zagospodarowanie terenów pod inwestycje (zwłaszcza turystyczne, agroturystyczne), przygotowanie atrakcyjnej oferty i preferencyjnych warunków dla przedsiębiorców. Zagospodarowanie zaniedbanych terenów nad jeziorem na stworzenie bazy konferencyjno-hotelowej.

- Świetlica wiejska – stworzenie lepszych warunków funkcjonowania. Na ten cel można przeznaczyć budynek po Bibliotece, po jej przeniesieniu.
- Połączenia komunikacyjne. Zwiększenie ilości połączeń autobusowych, łączących Pszczew z innymi miastami (Międzyrzecz, Międzychód, Nowy Tomyśl, Skwierzyna, Trzciel) - problem szczególnie silny w okresie wakacyjnym, kiedy nie kursują autobusy dowożące uczniów do szkół.
- Edukacja ekologiczna i gospodarowanie odpadami. Zwiększenie działań proekologicznych, edukowanie i uświadamianie w zakresie ochrony środowiska, ustawienie na terenie miasta pojemników do segregacji śmieci i większej ilości koszy.
- Internet szerokopasmowy.
- Budowa Muzeum w Pszczewie o tematyce pszczelarskiej, stworzenie tu pawilonu wystawienniczego i skansenu.
- Rewitalizacja Starego Rynku w Pszczewie – przede wszystkim poprawa jakości ciągów komunikacyjnych pieszych i jezdnych, budowa oświetlenia, stworzenie warunków dla integracji mieszkańców (np. jakieś miejsca spotkań).
- Wsparcie Seniorów. Inwestowanie w opiekę i aktywizację osób starszych. Stworzenie Klubu Seniora, domu Dziennego Pobytu lub świetlicy dla seniorów.
- Aktywizacja i integracja mieszkańców. Utworzenie miejsc spotkań, organizacja imprez weekendowych i imprez cyklicznych integrujących społeczność lokalną. Tworzenie atrakcyjnych miejsc dla młodzieży.
- działania dla dzieci i młodzieży – zajęcia pozalekcyjne, organizacja na znacznie większym poziomie kółek zainteresowań w szkole.

Pszczew to gmina wymagająca działań rewitalizacyjnych. Eksponowanie bogatych walorów przyrodniczych, zagospodarowanie ciekawych terenów, poprawa infrastruktury turystycznej i zagospodarowanie pustych budynków ma szansę przyczynić się do rozwoju gminy.

Szereg pomysłów mieszkańców na zapobieżenie zdiagnozowanych problemów wykorzystano w planowanych działaniach rewitalizacyjnych.

Animacja społeczna

Działania animacyjne były prowadzone na obszarze zdegradowanym gminy Pszczew. Obszar zdegradowany został wyłoniony na podstawie analizy społeczno-gospodarczej i ukazuje obszary charakteryzujące się największą degradacją ze względu na kumulację negatywnych zjawisk i procesów w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i infrastrukturalno-gospodarczej.

Wywiady, spacerzy badawcze, badania ankietowe oraz spotkania z mieszkańcami odbyły się w: Pszczewie, w Górcie oraz w Pietrzykowie i trwały od stycznia do marca 2018 r.

Uczestnicy działań animacyjnych to mieszkańcy gminy Pszczew zamieszkujący obszary zdegradowane. Mieszkańcy, którzy wzięli udział w wywiadach, spacerach badawczych i badaniach ankietowych to osoby w różnym wieku (kategorie: 18-25 lat; 26-40 lat; 41-60 lat; 61 lat i więcej), kobiety i mężczyźni. Łączna ilość przeprowadzonych wywiadów: 16, z czego wszystkie odbyły się w Pszczewie.

Dopełnieniem działań partycypacyjnych były spotkania z mieszkańcami oraz badania ankietowe. Podstawę do sformułowania wniosków, koniecznych do właściwego zaplanowania procesu rewitalizacji stanowiły odpowiedzi na pytania sformułowane w wywiadach i ankietach oraz informacje uzyskane podczas rozmów w trakcie spacerów.

Badania ankietowe pozwoliły ustalić, które zjawiska, ulice, tereny z obszaru zdegradowanego mające być objęte procesem rewitalizacji pojawiały się najczęściej w opinii respondentów i jakie efekty działań rewitalizacyjnych uznają za najważniejsze.

Zastosowane wywiady pozwoliły na poszukiwanie odpowiedzi na pytanie dlaczego? i umożliwiły głębsze wyjaśnienie diagnozowanych zjawisk. Wywiady dostarczyły informacji na temat odczuć mieszkańców, ich przemyśleń oraz pozwoliły poznać postawy respondentów wobec zjawisk społecznych i infrastrukturalnych.

Uzyskane odpowiedzi umożliwiły realizację kilku zaplanowanych celów szczegółowych:

1. Określenie stopnia identyfikacji z miejscem zamieszkania.
2. Określenie stopnia aktywności i zaangażowania mieszkańców w działania społeczne.
3. Analizę potencjału, jaki widzą mieszkańcy na terenie badanego obszaru.
4. Zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych mieszkańców i wyłonienie kierunków zmian.

Komitet Rewitalizacji

Ponadto jednym z działań partycypacyjnych, związanych z umożliwieniem udziału interesariuszom w kontroli zarządzaniu działaniami rewitalizacyjnymi powołano Komitet Rewitalizacji, składający się z przedstawicieli interesariuszy z obszaru Gminy Pszczew. Komitet powołano Zarządzeniem Wójta Gminy Pszczew.

Celem Komitetu Rewitalizacji jest współpraca z Zespołem ds. Rewitalizacji, szczególnie: opiniowanie działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych, zgłaszanie propozycji rozwiązań, monitoring i udział w ewaluacji, informowanie mieszkańców. Komitet Rewitalizacji powołano jako narzędzie partycypacji społecznej w zakresie opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji dla Gminy Pszczew na lata 2018-2023”.

W ramach współpracy pomiędzy Zespołem ds. Rewitalizacji i Komitetem Rewitalizacji skonsultowano i ustalono ostateczny zakres działań rewitalizacyjnych, jakie po przeprowadzeniu poszczególnych powyżej wskazanych narzędzi partycypacyjnych wybrano do zamieszczenia w ramach przedmiotowego Programu Rewitalizacji.

b) Mechanizmy włączenia mieszkańców i innych interesariuszy w proces rewitalizacji – konsultacje społeczne

Gmina po przygotowaniu koncepcji rewitalizacji w procesie konsultacji lokalnej społeczności poddała pod szczegółowe rozważenie proponowanych rozwiązań, pod kątem zdiagnozowanych deficytów i potencjału w wyznaczonym obszarze zdegradowanym, który pokrywa się z granicami obszaru rewitalizacji.

Miało to miejsce podczas spotkań z mieszkańcami i lokalnymi liderami, co odbywało się na przełomie lutego i marca 2018r. Konsultacje przeprowadzono z mieszkańcami oraz z zaproszonymi na spotkania przedstawicielami różnych grup interesariuszy. Spotkań odbyło się 2. Oba miały miejsce w Pszczewie (w Gminnym Ośrodku Kultury w Pszczewie). W spotkaniach uczestniczyli mieszkańcy i lokalni liderzy, ponadto przedstawiciele Gminy, radni, sołtysi; dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy, przedstawiciele stowarzyszeń i klubów.

Podczas spotkań zebrano uwagi z propozycjami zmian przygotowanych propozycji i uzupełnień, które uwzględniono w treści Programu rewitalizacji.

Konsultacje społeczne miały miejsce z zastosowaniem przejrzystych metod przeprowadzania konsultacji.

O konsultacjach, spotkaniach, warsztatach i możliwości zapoznania się z planami rewitalizacji za pośrednictwem strony www, konta Facebook oraz w Urzędzie Gminy, jak również o możliwości zgłaszania uwag drogą mailową i w formie papierowej poinformowano na stronie internetowej Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń z odpowiednim wyprzedzeniem. Gmina poinformowała zatem wszystkich interesariuszy rewitalizacji o konsultacjach, w sposób zapewniający możliwie szerokiemu gronu udział w przeprowadzonych formach konsultacji społecznych. **W konsultacjach łącznie brało udział 22 osoby.**

Formuła partycypacji przy wdrażaniu LPR:

- cykliczne, co najmniej raz na rok spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji,
- organizacja cyklicznych raz na rok spotkań z mieszkańcami i Interesariuszami w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- organizacje konsultacji społecznych, poprzez spotkania z mieszkańcami i interesariuszami, zawieszeniem materiału informacyjnego na stronie internetowej urzędu i udostępnienie w miejscu wraz z wyznaczeniem terminu – każdorazowo przy podejmowaniu kluczowych decyzji w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych.

Formuła partycypacji przy monitoringu działań:

- cykliczne raz na rok spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji celem przeprowadzenia monitoringu z udziałem członków Komitetu,
- organizacja cyklicznych raz na rok spotkań z mieszkańcami i Interesariuszami w sprawie przekazania informacji z podjętych działań rewitalizacyjnych,
- informowanie mieszkańców i interesariuszy o podjętych działaniach poprzez przekazanie do wiadomości raportu z monitoringu poprzez stronę internetową urzędu i udostępnienie w miejscu.

Formuła partycypacji przy ewaluacji działań:

- dwukrotne spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji w okresie realizacji Programu celem przeprowadzenia ewaluacji z udziałem członków Komitetu (śródkresowa ewaluacja: w 2020r i końcowa ewaluacja w 2023r.),
- organizacja spotkań w okresie ewaluacji śródkresowej i końcowej z mieszkańcami i Interesariuszami w sprawie przekazania informacji z podjętych działań rewitalizacyjnych,
- informowanie mieszkańców i interesariuszy o podjętych działaniach i zmianach poprzez przekazanie do wiadomości raportu z ewaluacji poprzez stronę internetową urzędu i udostępnienie w miejscu.

13. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Zarządzanie procesem rewitalizacji ma na celu takie kierowanie działaniami, by możliwe było wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji, a tym samym poprawa jakości życia jego mieszkańców, przy zaangażowaniu różnych podmiotów i środków finansowych czy rzeczowych.

W gminie Pszczew zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania Programem Rewitalizacji, który pozwala na zaangażowanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

W gminie Pszczew proces wdrażania Programu realizują pracownicy Urzędu Gminy w Pszczewie. W celu realizacji projektu został powołany Zespół ds. Rewitalizacji odpowiedzialny za poprawne wdrożenie i monitoring działań zapisanych w Programie Rewitalizacji Gminy Pszczew na lata 2018-2023.

Koordynator zewnętrzny odpowiada za inicjowanie i koordynację działań związanych z procesem opracowania i wdrażania Programu Rewitalizacji – jest zatem włączony również w nadzorowanie prac Zespołu ds. Rewitalizacji na etapie wdrażania. Koordynator określa i inicjuje zadania do realizacji w ramach Zespołu, przekazuje za zgodą Kierownika pracę członkom Zespołu oraz koordynuje realizację poszczególnych zadań. Koordynator Zespołu akceptuje propozycje i inicjatywy koordynatora zewnętrznego i nadzoruje realizację tych działań. Kierownik jest odpowiedzialny za formułowanie na wniosek Koordynatora stanowisk Zespołu ds. Rewitalizacji i propozycji działań w sprawach związanych z opracowaniem i wdrożeniem PR i przedkładanie ich do opiniowania Komitetowi Rewitalizacji oraz Wójtowi Gminy.

Zespół ds. Rewitalizacji nie jest odrębną jednostką organizacyjną, jest Zespołem, działającym w Urzędzie Gminy w Pszczewie, składającym się z pracowników Urzędu Gminy i osób zewnętrznych, zależnie od potrzeb.

Zespół ds. Rewitalizacji jest odpowiedzialny w szczególności za:

- współpracę z Komitetem Rewitalizacji,
- współpracę z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi,
- nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami w ramach opracowania i wdrażania PR,

- sporządzanie raportów z działalności Zespołu,
- organizację konkursów/ zamówień publicznych,
- nadzór nad realizacją zleceń,
- prowadzenie komunikacji w procesie rewitalizacji,
- realizację monitoringu i ewaluacji,
- składanie sprawozdań Radzie Gminy w ramach działań monitoringowych,
- przygotowywanie sprawozdań finansowych, które będzie weryfikował biegły rewident (dokumenty księgowo, protokoły z kontroli).

Udział optymalnej reprezentacji społecznej w procesie rewitalizacji, w tym w Komitecie Rewitalizacji ułatwi poznanie oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy oraz osiągnięcie generalnej akceptacji dla planowanych zmian zarówno ze strony mieszkańców, jak i innych podmiotów objętych procesem rewitalizacji. Na każdym etapie planowania działań rewitalizacyjnych Zespół będzie także dbać o zapewnienie równowagi pomiędzy działaniami służącymi społeczności obszaru rewitalizacji, a interesem ogółu mieszkańców gminy. Zespół będzie konsultować poszczególne etapy prac ze społeczeństwem, zapewniając partycypację społeczną na etapie opracowywania Programu Rewitalizacji, jak i wdrażania. Proces włączenia mieszkańców i interesariuszy odbywać się będzie poprzez organizowane warsztaty środowiskowe, spotkania informacyjno-konsultacyjne w zakresie podejmowanych działań oraz poprzez możliwość śledzenia postępujących prac w trakcie opracowywania i wdrażania PR, do czego będą mieli dostęp poprzez informacje ukazujące się na stronie internetowej Urzędu oraz w ogłoszeniach i doniesieniach medialnych. Odpowiedzialny za ten proces ze strony Urzędu będzie Zespół ds. Rewitalizacji. Mieszkańcy i interesariusze ponadto włączą się w prace i będą mieli dostęp do szczegółów prac nad opracowywaniem i wdrażaniem PR poprzez swoich przedstawicieli w Komitecie Rewitalizacji.

Zespół będzie spotykał się cyklicznie i planował prace nad realizacją projektu i przygotowaniem programu rewitalizacji, a potem nadzorował jego wdrażanie i dokonywał cyklicznej oceny.

W celu wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Pszczew na lata 2018-2023” powołano „Komitet Rewitalizacji”. Członkowie Komitetu Rewitalizacji zostali zgłoszeni przez mieszkańców wstępnie zdefiniowanych obszarów zdegradowanych w gminie.

Do zadań Komitetu należy:

- zgłaszanie propozycji rozwiązań/ działań rewitalizacyjnych,
- opiniowanie działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych,
- monitoring i udział w ewaluacji programu,
- informowanie mieszkańców (wsparcie Gminy w jej działaniach na rzecz zachęcania wszystkich podmiotów do możliwie szerokiego uczestnictwa w konsultacjach indywidualnych, z poszczególnymi mieszkańcami oraz przedsiębiorcami).

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

W celu zapewnienia należytej prawidłowości w realizacji Programu Rewitalizacji konieczne jest zastosowanie systemu monitorowania postępów. Monitorowanie polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Analiza danych ilościowych i jakościowych umożliwi odpowiednio wczesne wykrywanie niezgodności, a także umożliwi prewencję możliwych do przewidzenia komplikacji. Wyróżnić można dwie formy monitoringu, które znajdą zastosowanie w ocenie realizacji założeń niniejszego dokumentu. Monitoring rzeczowy polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji o postępach w ich realizacji, w tym osiągniętych wskaźnikach produktu i rezultatu oraz zapewnieniu zgodności z założeniami Programu Rewitalizacji. Monitoring finansowy z kolei umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji w oparciu o plan finansowy programu. Poszczególne inwestycje będą objęte jednakowym systemem ewaluacji. Dokonywana będzie ewaluacja poszczególnych projektów, a także dwukrotna w trakcie realizacji programu ewaluacja realizacji założeń Programu Rewitalizacji w postaci sprawozdań (śródkresowa: 2020 r. i końcowa: w 2023r.). Coroczna ocena realizacji programu będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacyjny oraz ogłoszeniu na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że program wymaga zmiany Wójt wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę dołączając opinię Komitetu Rewitalizacji.

Na etapie ewaluacji zasada partnerstwa i partycypacji zostanie osiągnięta poprzez aktywność Komitetu Rewitalizacji Gminy Pszczew oraz działania związane z informowaniem mieszkańców o przebiegu realizacji programu i jego wynikach (np. strona internetowa Urzędu, prasa, spotkania informacyjne, debaty).

Istotną kwestią jest, aby proces monitoringu pozwalał zidentyfikować bariery realizacji programu natury formalnej, ekonomicznej, gospodarczej, tożsamościowej, mentalnej, czy też wynikające z przekonań społeczności lokalnej. Za monitoring, udział w ewaluacji oraz informowanie mieszkańców odpowiedzialny będzie m. in. Komitet Rewitalizacyjny (KR) składający się z różnych środowisk, w tym: mieszkańców, przedstawicieli instytucji publicznych, NGO, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, lokalnych ekspertów, radnych i in. Proces wdrażania i zarządzania projektem będą realizować pracownicy Gminy Pszczew. W celu realizacji projektu powołany został Zespół ds. Rewitalizacji (ZR), który jest odpowiedzialny za wdrażanie i monitoring działań zapisanych w Programie Rewitalizacji w okresie referencyjnym. Pracownicy Zespołu ds. Rewitalizacji będą spotykać się co najmniej raz w miesiącu. W spotkaniach mogą brać udział inni eksperci zewnętrzni. Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji będą współpracować z członkami Komitetu Rewitalizacji (KR), który będzie się spotykał raz na kwartał i pełnił funkcję opiniodawczo – doradczą. Zespół ds. Rewitalizacji będzie miał nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami. Koordynator Zespołu ds. Rewitalizacji będzie sporządzał raporty (1 raz/kwartał) oraz prowadził monitoring i ewaluacje. Raz na rok będzie składał sprawozdanie Radzie Gminy w ramach działań monitoringowych.

Wskaźniki monitoringowe wdrażania programu

W celu monitoringu wdrażania programu, wybrano wskaźniki monitoringowe, w których zidentyfikowane obszary zdegradowane osiągnęły najwyższe/najniższe (w zależności od danego wskaźnika) wartości referencyjne. W poprzednich rozdziałach dokładnie pokazano, iż obszarem zdegradowanym w gminie są następujące obszary funkcjonalne:

- Obszar funkcjonalny nr 1: PSZCZEW I (ulice: Międzychodzka; Sikorskiego; Kościelna; Rynek; Jadwigi; Poznańska; Pasieka; Młyńska; Międzyrzecka; Strażacka; Parkowa; Słoneczna; Zamkowa; Różana.

Tabela 53 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 2

SFERA SPOŁECZNA	Wartość dla gminy	Wartość dla OR obecnie	Wartość docelowa dla OR nr 1 do 2023 roku
Liczba dzieci objętych pomocą szkolną - stypendia szkolne	42	11	Spadek o minimum 1 os.
Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	0,19	0,20	spadek o minimum 0,01 /100os.
Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców)	0,40	1,38	spadek o minimum 0,2 /100os.
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	1,03	1,38	spadek o minimum 0,2 /100os.
Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os/100 mieszkańców)	1,17	1,57	spadek o minimum 0,2 /100os.
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	2,63	3,14	spadek o minimum 0,3 os./100 os
SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA			
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)	5,14	3,63	Wzrost o minimum 1 szt./100 os
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	29%	40%	spadek o minimum 5 %
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	11%	20%	spadek o minimum 4 %
Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	38	6	Wzrost o minimum 1 szt.
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	74,57 %	80%	spadek o minimum 2 %

Źródło: opracowanie własne

ZGODNOŚĆ Z KRYTERIUM FORMALNYM NR 16

Podsumowując zapisy rozdziału 14 System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w programie rewitalizacji opisano metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będących wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności działań na zdiagnozowane problemy. Określono instytucje/podmioty ich zadania w systemie monitorowania. Przewidziano możliwość wprowadzenia w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji.